DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 157 S

(2012–2013)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til godkjennelse av protokoll av 30. mars 2012 om endring av WTO-avtalen om offentlige innkjøp av 15. april 1994

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 157 S

(2012–2013)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til godkjennelse av protokoll av 30. mars 2012 om endring av WTO-avtalen om offentlige innkjøp av 15. april 1994

Innhold

1 Innledning 5

2 Forhandlingene om en revidert WTO-avtale om offentlige innkjøp 5

2.1 Bakgrunn 5

2.2 Forhandlingsprosessen 6

3 De viktigste forhandlings-resultatene 6

3.1 Nærmere om Protokoll om endring av avtalen om offentlige innkjøp 7

4 Nærmere om de enkelte bestemmelsene i den reviderte avtalen 7

4.1 Fortale 7

4.2 Avtalens bestemmelser 7

4.3 Tilleggene til avtalen 12

4.4 Komitébeslutninger om arbeidsprogrammer mv. 13

5 Gjennomføring i norsk rett 14

6 Økonomiske og administrative konsekvenser ... 14

7 Konklusjon og tilrådning 15

Forslag til vedtak om samtykke til godkjennelse av protokoll av 30. mars 2012 om endring av WTO-avtalen om offentlige innkjøp av 15. april 1994 17

Vedlegg

1 Beslutning om resultatet av forhandlingene i henhold til artikkel XXIV nr. 7 i avtalen om offentlige innkjøp 18

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 157 S

(2012–2013)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til godkjennelse av protokoll av 30. mars 2012 om endring av WTO-avtalen om offentlige innkjøp av 15. april 1994

Tilråding fra Utenriksdepartementet 24. mai 2013, godkjent i statsråd samme dag. (Regjeringen Stoltenberg II)

1 Innledning

Protokoll om endring av WTO-avtalen om offentlige innkjøp av 15. april 1994 (Government Procurement Agreement – GPA), ble vedtatt av Norge og 40 andre WTO-medlemmer 30. mars 2012.

Hovedmålsettingen med GPA er å sikre en effektiv multilateral ramme for offentlige anskaffelser og at lovgivning og praksis i medlemslandene baseres på prinsippene om nasjonal behandling og ikke-diskriminering. Den reviderte avtalen regulerer anskaffelser foretatt av offentlig sektor over nærmere angitte terskelverdier.

Offentlige anskaffelser er allerede en del av EØS-avtalen, og Norge er dermed underlagt det relativt åpne innkjøpsregimet i EU/EØS. GPA gir imidlertid norske leverandører økt adgang til å delta i offentlige anskaffelser i markeder utenfor EØS-området, og avtalen sikrer disse økt forutsigbarhet og bedre rammebetingelser. Tilsvarende gis leverandører i GPA-land økt adgang til å delta i konkurranser om offentlige anskaffelser i Norge.

Siden protokollen om endring av GPA-avtalen antas å være av særlig viktighet, er Stortingets samtykke til godkjennelse nødvendig i medhold av Grl. § 26 annet ledd.

Protokollen om endring av GPAs hovedtekst, samt vedlegg inklusive de norske bindingslister i engelsk originalversjon med oversettelse til norsk følger som trykt vedlegg til proposisjonen. Avtalen i sin helhet med alle partenes bindingslister overleveres også Stortinget som utrykt vedlegg. Vedleggene er også tilgjengelige elektronisk på http://www.regjeringen.no.

2 Forhandlingene om en revidert WTO-avtale om offentlige innkjøp

2.1 Bakgrunn

Den reviderte GPA bygger videre på bestemmelsene i WTOs avtale om offentlige innkjøp av 15. april 1994 (GPA94).

GPA94 er en av WTOs avtaler som dekker et mindre antall WTO-medlemmer, men som er åpen for tiltredelse av alle WTOs medlemmer (en såkalt plurilateral avtale). Avtalen trådte i kraft i 1996 og følgende medlemmer er tilsluttet avtalen: Armenia, Canada, EU (27 medlemsland), Hong Kong Kina, Island, Israel, Japan, Korea, Liechtenstein, Aruba, Norge, Singapore, Sveits, Taiwan Provins av Kina og USA.

GPA94 innebærer at partene gir hverandre tilgang til sine offentlige anskaffelser. Avtalen inneholder detaljerte prosedyreregler for gjennom-

føringen av offentlige anskaffelser, blant annet i form av bestemmelser om anskaffelsesprosedyrer, tekniske spesifikasjoner, tidsfrister, utvelgelse av leverandører, tildeling av kontrakter, klageprosedyrer mv.

Markedsadgangen, dvs. hvilke offentlige etater og organer mv. som omfattes av avtalen, hvilke typer bygge- og anleggsarbeider, varer og tjenester som dekkes, og til hvilke terskelverdier, er angitt av den enkelte part i nasjonale vedlegg til avtalen (nasjonale bindingslister).

GPA94 har en innebygget bestemmelse om reforhandling av avtalen (artikkel XXIV:7). Det følger av denne bestemmelsen at partene senest tre år fra avtalens ikrafttredelse skal åpne forhandlinger med sikte på å forbedre avtalen og, på gjensidig basis, oppnå størst mulig utvidelse av avtalens dekningsområde mellom partene (dvs. en utvidelse av hvilke oppdragsgivere, varer, tjenester mv. som omfattes av partenes forpliktelser og med hvilke terskelverdier).

2.2 Forhandlingsprosessen

Forhandlingene om å revidere GPA-avtalen har pågått i mer enn ti år og ble avsluttet med en politisk enighet 15. desember 2011. Avtalen ble formelt vedtatt 30. mars 2012.

Forhandlingene om avtalen har fra norsk side vært ledet av Utenriksdepartementet, i samarbeid med Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.

I forhandlingene har det fra norsk side vært et hovedanliggende å forbedre norske bedrifters markedsgang til markeder utenfor EØS-området og å sikre en størst mulig harmonisering mellom GPA og EØS-regelverket. Fra norsk side har en derfor koordinert sine posisjoner tett med EU.

Norge har deltatt aktivt i forhandlingene om revisjonen av avtaleteksten, som ble avsluttet i desember 2006, og i de påfølgende forhandlingene om utvidelse av avtalens dekningsområde basert på gjensidige krav og tilbud. Norge har også bidratt til å få på plass et framtidsrettet og robust arbeidsprogram i GPA-komiteen, der man blant annet skal se nærmere på partenes unntaksbestemmelser for små- og mellomstore bedrifter og sosiale og grønne innkjøp.

For å sikre en bredest mulig deltakelse i utarbeidelsen av norske forhandlingsposisjoner ble det etablert et særskilt rådgivende utvalg for GPA-forhandlingene bestående av næringsorganisasjoner og frivillige organisasjoner, samt et interdepartementalt utvalg med berørte departementer. Det ble i regi av Utenriksdepartementet avholdt høringsmøter der utformingen av det norske tilbudet om markedsadgang og status i forhandlingene ble drøftet. Det norske åpningstilbudet, som ble fremmet i 2006, ble utarbeidet i nært samarbeid med Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet og etter tett dialog med rådgivende utvalg og det interdepartementale utvalg.

I de påfølgende forhandlingene ble det, i nært samarbeid med Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, kun foretatt enkelte mindre justeringer av forhandlingstaktisk og avtaleteknisk art i de framlagte reviderte tilbudsutkastene og i det endelige sluttilbudet. Disse justeringene har ikke ført til noen materielle endringer i innholdet i Norges forpliktelser i forhold til åpningstilbudet.

3 De viktigste forhandlingsresultatene

Formålet med revisjonen har for det første vært å forbedre og forenkle selve avtaleteksten, herunder prosedyrebestemmelsene, og gjøre den mer brukervennlig og fleksibel. Videre sikrer den reviderte avtalen større grad av åpenhet og harmonisering av lovverk, reguleringer og innkjøpspraksis for offentlige anskaffelser internasjonalt. Mer transparente og forutsigbare prosedyreregler har således stått sentralt i forhandlingene.

Når det gjelder de reviderte prosedyrereglene, åpnes det for eksempel for bruk av nye anskaffelsesprosedyrer. Det er tatt hensyn til mulighetene for elektroniske anskaffelser, og det er spesifikke bestemmelser om bruk av elektroniske anskaffelser. Det åpnes også for i visse situasjoner å forkorte tidsfrister for å levere inn hhv. anmodning om å delta i en konkurranse og tilbud. I den reviderte avtalen er det også gitt eksplisitte bestemmelser om at oppdragsgivere skal forebygge korrupsjon og unngå interessekonflikter ved tildeling av kontrakter.

For det andre har det vært et viktig mål med forhandlingene å utvide avtalens dekningsområde mellom partene, dvs. å utvide partenes markedsadgang. På dette punktet har det også skjedd en betraktelig utvidelse under den reviderte GPA.

Blant annet vil flere offentlige oppdragsgivere på alle nivåer (stat, regionalt og lokalt nivå, samt forsyningssektorene) bli omfattet av avtalen. Eksempelvis har Canada gitt tilgang til offentlige anskaffelser foretatt av kanadiske regionale myndigheter, dvs. provinsene. Flere varer og tjenester vil også bli omfattet av den nye avtalen, og bygge-

og anleggsarbeider vil bli omfattet fullt ut for alle parter. Noen parter, for eksempel Korea og EU, har også gitt adgang til bygge- og anleggskonsesjoner. Enkelte parter har under den reviderte avtalen redusert sine terskelverdier. Eksempelvis har Japan redusert sine terskelverdier for statlige oppdragsgiveres innkjøp av varer og tjenester. Endelig har en rekke land valgt ikke å videreføre nasjonale unntaksbestemmelser og spesifikke unntak rettet mot enkelte parter.

Norge hadde allerede under GPA94 påtatt seg relativt omfattende forpliktelser. Disse forpliktelsene har under den reviderte avtalen blitt utvidet noe. Først og fremst har Norge gått fra en positiv liste over omfattede statlige oppdragsgivere (dvs. bare de oppdragsgiverne som uttrykkelig er tatt med på listen vil bli omfattet av avtalen) under GPA94 til en mer generell definisjon med en indikativ liste under den reviderte avtalen. Dette innebærer at statlige oppdragsgivere som faller inn under definisjonen automatisk omfattes av den reviderte avtalen, uansett om de er oppført på Norges bindingsliste eller ikke. Dette er den samme systematikken som allerede finnes i anskaffelsesdirektivene og norsk regelverk. Videre har Norge under den reviderte avtalen inkludert samtlige telekommunikasjonstjenester, og Norge har også unnlatt å videreføre noen unntaksbestemmelser og en rekke spesifikke unntak rettet mot andre parter, på gjensidig basis. Norge har videreført de terskelverdiene som gjelder under GPA94. Disse terskelverdiene svarer til terskelverdiene under EØS-avtalen.

3.1 Nærmere om Protokoll om endring av avtalen om offentlige innkjøp

Endringsprotokollen fastsetter bl.a. at fortalen, artikkel I til og med XXIV og tilleggene til avtalen av 1994 oppheves og erstattes med bestemmelsene fastsatt i vedlegget til denne protokoll.

Denne protokoll skal være åpen for godkjenning av partene i avtalen av 1994.

Denne protokoll skal tre i kraft for de av partene i avtalen av 1994 som har deponert sine respektive godkjennelsesdokumenter, den 30. dagen etter at to tredeler av partene i avtalen av 1994 har deponert dokumentene. Deretter skal protokollen tre i kraft for hver av partene i avtalen av 1994 som har deponert sitt godkjennelsesdokument, den 30. dagen etter at parten har deponert dokumentet.

4 Nærmere om de enkelte bestemmelsene i den reviderte avtalen

4.1 Fortale

Avtalens fortale redegjør for bakgrunnen for avtalen og omtaler noen sentrale hensyn. Blant annet fremhever partene behovet for å utvide og forbedre rammene for internasjonal handel, og det vises til viktige prinsipper om ikke-diskriminering, gjennomsiktighet, integritet og forutsigbarhet. Viktigheten av å sikre fleksible prosedyreregler og av å fremme bruken av elektroniske offentlige anskaffelser understrekes, og partene viser også til utviklingslandenes særlige behov.

4.2 Avtalens bestemmelser

4.2.1 Definisjoner (artikkel I)

I artikkel I defineres en rekke begreper som er sentrale for forståelsen av avtalen.

4.2.2 Virkeområde og dekningsomfang (artikkel II)

Artikkel II fastslår avtalens virkeområde, og det fremgår her at avtalen gjelder for alle lover, forskrifter, prosedyrer, praksis mv. knyttet til offentlige anskaffelser. Offentlige anskaffelser defineres som anskaffelser av omfattede varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider over nærmere definerte terskelverdier som foretas av omfattede oppdragsgivere og som ikke har kommersielle formål. Hva som utgjør omfattede varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider og omfattede oppdragsgivere, samt gjeldende terskelverdier, fastsettes i hver enkelt parts bindingslister.

Det gis videre en rekke unntak for enkelte typer av anskaffelser. Det gjelder blant annet kontrakter om erverv eller leie av eksisterende bygninger og annen fast eiendom, visse finansielle tjenester, ansettelseskontrakter mv.

Kontraktsverdien er avgjørende for om en anskaffelse omfattes av avtalen, ettersom avtalen bare gjelder anskaffelser over visse terskelverdier. Det fastsettes derfor også klare og detaljerte regler om beregning av anskaffelsens verdi. Her fremgår det blant annet at oppdragsgivere ikke skal velge en metode for beregning av kontraktsverdien med sikte på å unngå at denne kommer over terskelverdiene, og derved omgå avtalen.

4.2.3 Sikkerhet og generelle unntak (artikkel III)

Det fremgår av artikkel III at avtalen ikke skal tolkes slik at en part hindres i å treffe tiltak av hensyn til partens vesentlige sikkerhetsinteresser.

Tilsvarende unntak gjelder for partens adgang til å treffe tiltak som er nødvendig for å verne den offentlige moral, orden eller sikkerhet, menneskers-, dyrs- eller planters liv og helse, immaterielle rettigheter eller relatert til varer og tjenester levert av personer med nedsatt funksjonsevne, humanitær institusjoner eller fengselsarbeid. Dette forutsetter at slike tiltak ikke benyttes til vilkårlig eller urettmessig å diskriminere mellom partene eller begrense internasjonal handel.

4.2.4 Alminnelige prinsipper (artikkel IV)

Artikkel IV fastsetter generelle prinsipper.

For det første gjelder det prinsipper om nasjonal behandling og ikke-diskriminering. Partene pålegges således å sørge for at varer, tjenester og leverandører fra andre medlemsland ikke gis mindre gunstig behandling enn den som gis innenlandske varer, tjenester og leverandører (nasjonal behandling) og som gis varer, tjenester og leverandører fra ethvert annet medlemsland (ikke-diskriminering). Videre fastslås det at partene skal sørge for at oppdragsgivere ikke skal kunne behandle en lokal leverandør mindre gunstig enn en annen pga. graden av utenlandsk eierskap eller tilknytning, eller diskriminere lokale leverandører fordi varen er produsert i et annet medlemsland.

For det andre fastsettes generelle prinsipper for bruk av elektroniske midler. Her fremgår det blant annet at de kommunikasjonsmidlene som benyttes skal være allment tilgjengelige og virke sammen med informasjons- og kommunikasjonsteknologiprodukter i alminnelig bruk. Videre skal elektronisk kommunikasjon skje på en måte som sikrer dokumentets innhold, integritet og konfidensialitet.

For det tredje fastsettes det generelle prinsipper for gjennomføringen av anskaffelsene; oppdragsgivere skal gjennomføre anskaffelser på en gjennomsiktig og upartisk måte, i samsvar med avtalens bestemmelser og ved anvendelse av anskaffelsesprosedyrer som åpne og begrensede anbudskonkurranser og prosedyrer uten forutgående kunngjøring. Oppdragsgivere skal videre unngå interessekonflikter og forebygge korrupsjon.

For det fjerde fastsettes det bestemmelser om opprinnelsesregler. Det fremgår her at en part ikke kan benytte andre opprinnelsesregler i forbindelse med anskaffelse av varer eller tjenester fra en annen part enn slike som vanligvis anvendes på slike varer eller tjenester fra samme part.

For det femte fastsettes det bestemmelser om gjenkjøpsavtaler, der det fremgår at det er forbudt for oppdragsgiverne å søke, vurdere, påtvinge eller håndheve gjenkjøpsavtaler. Det åpnes imidlertid for at utviklingsland på nærmere bestemte vilkår kan bruke gjenkjøpsavtaler, jf. nærmere under artikkel V.

Endelig fastsettes det visse bestemmelser om importregler.

4.2.5 Utviklingsland (artikkel V)

Artikkel V inneholder særlige regler om spesiell og differensiert behandling av utviklingsland. Ved forhandling med slike land om tiltredelse til avtalen, samt ved gjennomføring og administrasjon av denne, skal partene ta særlig hensyn til disse landenes utviklingsnivå, deres finansielle og handelsmessige behov, samt andre særlige forhold.

Bestemmelsen åpner blant annet for at utviklingsland på nærmere bestemte vilkår kan innføre overgangstiltak som for eksempel innebærer prispreferanseprogrammer, gjenkjøpsordninger og høyere terskelverdier.

4.2.6 Informasjon om anskaffelsesordningen (artikkel VI)

Artikkel VI inneholder krav til kunngjøring av opplysninger om anskaffelser.

Artikkelen fastslår at partene skal offentliggjøre lover, forskrifter, rettspraksis, administrative vedtak mv. som får generell anvendelse, samt opplysninger om endringer av slike. Videre fremgår det at partene i sine vedlegg til avtalen skal opplyse om hvilke elektroniske eller trykte medier som benyttes til offentliggjøring av informasjon som nevnt over, samt av kunngjøringer om offentlige anskaffelser.

4.2.7 Kunngjøringer (artikkel VII)

Artikkel VII stiller krav til kunngjøring av konkurranser. Artikkelen forplikter partene til å kunngjøre alle konkurranser om offentlige anskaffelser gjennom elektroniske eller trykte medier listet opp i partenes tillegg til avtalen, med mindre oppdragsgiver har mulighet til å benytte en prosedyre uten forutgående kunngjøring, jf. artikkel XIII. Det stilles detaljerte krav til kunngjøringens innhold, og disse skal også inneholde et sammendrag på et av de offisielle WTO-språkene.

Oppdragsgivere oppfordres videre til hvert regnskapsår, så tidlig som mulig, å foreta veiledende kunngjøringer. For visse oppdragsgivere og under nærmere bestemte vilkår kan slike veiledende kunngjøringer også benyttes som kunngjøring av konkurransen.

4.2.8 Vilkår for deltakelse (artikkel VIII)

Artikkel VIII fastsetter bestemmelser om vilkår for deltakelse, dvs. hvilke krav til juridisk og finansiell kapasitet, samt til kommersielle og tekniske kvalifikasjoner som kan og ikke kan stilles til leverandørene som ønsker å delta i en anskaffelsesprosedyre. Det fremgår her at vilkårene for deltakelse skal begrenses til det som er strengt nødvendig for å sikre leverandørenes evne til å oppfylle kontrakten. Videre kan det ikke stilles andre krav enn de som fremgår av kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. Oppdragsgiver kan stille krav om relevant erfaring, men ikke om at en leverandør tidligere har blitt tildelt kontakter av en oppdragsgiver fra et bestemt medlemsland.

Artikkelen fastsetter også i hvilke tilfeller det kan skje avvisning på grunn av forhold ved leverandøren, for eksempel der leverandøren er konkurs eller er kjent skyldig i alvorlige straffbare forhold.

4.2.9 Kvalifisering av leverandører (artikkel IX)

Artikkel IX stiller krav til utvelgelse av leverandører, registreringsordninger og faste lister over godkjente leverandører.

Det følger av artikkelen at partene og deres oppdragsgivere kan etablere såkalte registreringsordninger, der interesserte leverandører må registrere seg og levere inn visse opplysninger. Slike systemer, eller andre kvalifikasjonsprosedyrer, må ikke vedtas eller anvendes med henblikk på å skape unødvendige hindringer for deltakelse fra leverandører fra andre medlemsland.

Det spesifiseres i artikkelen hvilke opplysninger kunngjøringen skal inneholde ved bruk av prosedyren begrenset anbudskonkurranse, og hvilke opplysninger kvalifiserte leverandører skal motta. Der oppdragsgiver anvender en slik prosedyre oppfordres leverandørene til å innlevere forespørsel om å delta i konkurransen. Oppdragsgiver skal deretter invitere alle kvalifiserte leverandører til å inngi tilbud, med mindre oppdragsgiver i kunngjøringen har opplyst at bare et begrenset antall leverandører vil bli invitert. Oppdragsgiver skal i sistnevnte tilfelle opplyse om kriteriene for utvelgelse av et slikt begrenset antall kvalifiserte leverandører.

Oppdragsgivere kan også etablere faste lister over godkjente leverandører (eksempelvis såkalte kvalifikasjonsordninger). Dette er lister over kvalifiserte leverandører som oppdragsgiver har til hensikt å bruke mer enn én gang. Med kvalifiserte leverandører menes her de leverandørene som oppdragsgiver har besluttet oppfyller vilkårene for deltakelse. Selve etableringen av en liste kan brukes som eneste kunngjøring av konkurranser som faller inn under listen. Dette innebærer at oppdragsgiver ikke trenger å kunngjøre hver enkelt kontrakt som omfattes av listen, men kan begrense konkurransen til de leverandørene som søker om eller er opptatt på denne listen.

Det stilles videre krav til kunngjøringen av slike faste lister. Som hovedregel skal listen kunngjøres årlig, og dersom den kunngjøres elektronisk, skal kunngjøringen forbli tilgjengelig under hele listens levetid. Leverandører skal kunne anmode om opptak på listen på et hvilket som helst tidspunkt i løpet av listens levetid, og oppdragsgiver skal da inkludere kvalifiserte leverandører innen rimelig kort tid fra mottak av anmodningen. Dersom oppdragsgiver mottar en anmodning fra en leverandør som ikke er opptatt på listen om å delta i en konkurranse basert på en fast liste, må oppdragsgiver vurdere denne anmodningen. Som hovedregel kan en slik leverandør ikke avvises med den begrunnelse at oppdragsgiver ikke har tilstrekkelig tid til å foreta vurderingen innen utløpet av tilbudsfristen.

Endelig følger det av artikkelen at oppdragsgivere omgående skal meddele leverandører som har levert inn forespørsel om å delta i en konkurranse eller bli opptatt på en fast liste, om sin beslutning vedrørende forespørselen. Dersom oppdragsgiver beslutter å avvise en slik forespørsel skal dette omgående meddeles til leverandøren. Det gjelder også der oppdragsgiver ikke lenger anser en leverandør som kvalifisert eller der en leverandør fjernes fra en fast liste. Oppdragsgiver skal på anmodning gi en begrunnelse for slike beslutninger.

4.2.10 Tekniske spesifikasjoner og konkurransegrunnlag (artikkel X)

Artikkel X fastsetter kravene til de tekniske spesifikasjonene for anskaffelsen. Det fremgår her at tekniske spesifikasjoner ikke skal utformes, vedtas eller anvendes med sikte på å skape hindringer for internasjonal handel. Tekniske spesifikasjoner skal, når dette er mulig, uttrykkes ved behovsspesifikasjon eller angivelse av funksjonskrav snarere enn ved beskrivende egenskaper. De

skal videre være basert på internasjonale standarder der slike foreligger, og ellers eventuelt på nasjonale anerkjente standarder og byggeforskrifter. Oppdragsgivere kan videre ikke stille krav til bruk av bestemte varemerker, patenter, design, opprinnelse mv., med mindre det ikke på annen måte er mulig å gi en tilstrekkelig presis og forståelig beskrivelse av kontraktens gjenstand. Når de tekniske spesifikasjonene viser til beskrivende egenskaper eller unntaksvis til bestemte varemerker, patenter, design, opprinnelse mv. skal det fremgå at tilsvarende varer og tjenester aksepteres.

Under utarbeidelse av spesifikasjonene er det ikke tillatt for oppdragsgivere å søke eller motta råd fra leverandører med kommersiell interesse i anskaffelsen på en måte som kan påvirke konkurransen.

Tekniske spesifikasjoner kan utformes, vedtas eller anvendes med henblikk på å fremme bevaring av naturressurser og verne miljøet.

Videre fastsetter artikkel X krav til utforming av konkurransegrunnlaget. Oppdragsgivere skal stille til rådighet et konkurransegrunnlag som skal inneholde de opplysninger som er nødvendige for at leverandørene kan forberede og levere reelle tilbud. Det stilles detaljerte krav til konkurransegrunnlagets innhold, blant annet en beskrivelse av anskaffelsen, vilkår for deltakelse, tildelingskriterier, leveringsdato mv.

Oppdragsgivere skal straks svare på rimelige anmodninger fra leverandører om relevante opplysninger, forutsatt at dette ikke gir enkelte leverandører fordeler i forhold til konkurrentene. Artikkelen inneholder også en bestemmelse om adgangen til å gjøre endringer i konkurransegrunnlaget.

4.2.11 Frister (artikkel XI)

Artikkel XI gir bestemmelser om frister for mottak av forespørsel om deltakelse og innlevering av tilbud. Generelt fastslås det at alle frister skal sikre leverandørene tilstrekkelig tid til å utarbeide forespørsler om deltakelse og responsive tilbud, under hensyn til kontraktens kompleksitet, bruken av underleverandører og den nødvendige tid for å levere inn tilbud også for utenlandske leverandører. Tidsfristene skal være like for samtlige leverandører. Minimumsfristene for mottak av forespørsel om deltakelse og innlevering av tilbud fastsettes til hhv. 25 og 40 dager.

Det åpnes for forkortelse av disse minimumsfristene i visse tilfeller, blant annet i hastetilfeller, der oppdragsgiver forutgående har foretatt en veiledende kunngjøring og ved bruk av elektroniske kommunikasjon. Det vil også være mulig å benytte seg av forkortede frister ved kjøp av kommersielle varer og tjenester, dvs. varer og tjenester som generelt selges på det alminnelige marked til så vel offentlige som private kjøpere.

4.2.12 Forhandlinger (artikkel XII)

I artikkel XII fastslås det at offentlige anskaffelser kan skje etter forhandling der oppdragsgiver på forhånd har opplyst om dette i kunngjøringen. Forhandling kan også skje der det etter evalueringen av tilbudene ikke er et tilbud som fremstår som det mest fordelaktige i forhold til tildelingskriteriene. Oppdragsgivere skal under forhandlingene sikre at en eventuell eliminering av leverandørene skjer på bakgrunn av tildelingskriteriene, og at de gjenværende leverandørene får en felles tidsfrist for levering av nye eller reviderte tilbud.

4.2.13 Konkurranse uten forutgående kunngjøring (artikkel XIII)

Artikkel XIII regulerer adgangen til å benytte en prosedyre uten forutgående kunngjøring, dvs. tildele kontrakter direkte. Dette vil bare være tillatt i særlige tilfeller, forutsatt at prosedyren ikke benyttes med sikte på å unngå konkurranse eller som et middel til å diskriminere mellom leverandørene fra andre medlemsland eller beskytte innenlandske leverandører. Disse tilfellene er uttømmende listet opp i bestemmelsen. Blant annet nevnes situasjoner der det foreligger mangel på tilbud i en forutgående konkurranse, der bare én leverandør kan prestere ytelsen av tekniske eller kunstneriske grunner eller for å beskytte en enerett, ved visse tilleggsleveranser, der særlige forhold som ikke kunne forutses av oppdragsgiver gjør det umulig å overholde tidsfristene i avtalen, ved kjøp av varer på en varebørs og ved kjøp på særlig fordelaktige vilkår. I slike tilfeller vil ikke bestemmelsene i artikkel VII, IX, X nr. 7-11, XI, XII, XIV og XV gjelde.

Dersom denne prosedyren anvendes, må oppdragsgivere utarbeide en rapport som blant annet skal inneholde opplysninger om de forhold som begrunner bruk av prosedyren.

4.2.14 Elektroniske auksjoner (artikkel XIV)

Artikkel XIV angir regler om elektroniske auksjoner. Artikkelen beskriver kravene til informasjonsutsendelse i forkant av en elektronisk auksjon. Dette gjelder opplysninger om den matema-

tiske formelen som vil bli brukt i den elektroniske auksjonen til å bestemme automatisk rangering av tilbudene, resultatet av eventuelt første evaluering av tilbudene i samsvar med tildelingskriteriene, samt andre opplysninger som er relevante for gjennomføringen av auksjonen.

4.2.15 Behandling av tilbud og tildeling av kontrakter (artikkel XV)

Artikkel XV regulerer mottak og åpning av tilbud, samt tildeling av kontrakter.

Mottak, åpning og behandling av tilbud skal skje i henhold til prosedyrer som garanterer rettferdighet og upartiskhet, samt tilbudenes konfidensialitet. Dersom en leverandør tillater en leverandør å rette formelle feil i tilbudet i tidsrommet mellom åpning av tilbudet og tildeling av kontrakt, skal øvrige leverandør få tilsvarende adgang. Det slås også fast at en leverandør ikke skal bli skadelidende på grunn av forsinkelser som fører til mottak av tilbud etter fristen, når dette utelukkende skyldes feil fra oppdragsgivers side.

Oppdragsgiver kan bare vurdere tilbud som oppfyller de grunnleggende kravene i kunngjøringen og konkurransegrunnlaget, og som inngis av leverandører som oppfyller vilkårene for deltakelse. Med mindre det foreligger saklig grunn til å avlyse konkurransen, skal oppdragsgivere tildele kontrakten til den leverandøren som har levert det «mest fordelaktig tilbud» eller tilbudet med «laveste pris», som angitt i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.

Det gis også en bestemmelse om unormalt lave tilbud, og endelig slås det fast at oppdragsgivere ikke må benytte opsjoner, avlyse konkurransen eller endre tildelte kontrakter slik at forpliktelsene i avtalen omgås.

4.2.16 Åpenhet om opplysninger om anskaffelser (artikkel XVI)

Artikkel XVI fastsetter krav til hvilke opplysninger oppdragsgivere skal gi om konkurranseresultatet. Artikkelen slår blant annet fast at leverandører som har levert inn et tilbud skal informeres om hvem som skal tildeles kontrakt. Oppdragsgiver skal på anmodning gi en begrunnelse for valg av leverandør. Artikkelen krever videre at konkurranseresultatet skal kunngjøres innen 72 dager, og det beskrives hvilke minimumsopplysninger som skal fremgå av kunngjøringen.

Oppdragsgivere skal i minst tre år oppbevare dokumentasjon og rapporter om tildeling av kontrakter og data som sikrer den nødvendige sporbarhet av elektronisk gjennomførte anskaffelser.

Endelig skal partene annen hvert år innsamle statistikk over anskaffelser som omfattes av avtalen. Statistikken, som skal leveres til komiteen for offentlige anskaffelser, skal blant annet inneholde opplysninger om antall anskaffelser og verdi for forskjellige typer av oppdragsgivere.

4.2.17 Utlevering av opplysninger (artikkel XVII)

Artikkel XVII angir regler om utlevering av opplysninger. I artikkelen slås det fast at en part på oppfordring raskt skal stille informasjon til rådighet som er nødvendig for å fastslå om en anskaffelse ble utført rettferdig, upartisk og i samsvar med avtalen, herunder opplysninger om egenskaper og relative fordeler ved det vinnende tilbudet.

Partene er ikke forpliktet til å utlevere informasjon som kan skade fremtidig konkurranse eller som er konfidensiell.

4.2.18 Nasjonale prosedyrer for prøving av klager (artikkel XVIII)

Artikkel XVIII pålegger partene å innføre raske, effektive, gjennomsiktige og ikke-diskriminerende administrative eller juridiske klagemuligheter ved brudd på avtalen, og det stilles nærmere krav til nasjonale prosedyrer for prøving av klager.

Klager skal behandles av en domstol eller en annen upartisk og uavhengig administrativ klageinstans som nærmere beskrevet. En klageinstans som ikke er en domstol, skal enten være underlagt overprøving av domstolene eller skal ha nærmere fastsatte prosedyrer som blant annet sikrer klagernes rett til uttalelse, adgang til forhandlinger, at alle forhandlinger skal være offentlige og at uttalelser og beslutninger skal være skriftlige og begrunnet.

Partene skal sørge for raske midlertidige tiltak som suspenderer anskaffelsesprosessen som nærmere angitt (oppsettende virkning). Der klageinstansen har konstatert et brudd på avtalen skal klageorganet kunne fastsette korrigerende tiltak eller tilkjenne erstatning.

Leverandørene skal ha tilstrekkelig tid til å forberede innlevering av en klage, og dette må under ingen omstendigheter utgjøre mindre enn 10 dager. Partene skal også oppfordre leverandører som klager over brudd på avtalen til å søke å få klagen avgjort i konsultasjon med oppdragsgiver. Oppdragsgiver skal raskt og objektivt vurdere enhver slik klage.

4.2.19 Endringer av dekningsomfang (artikkel XIX)

Artikkel XIX regulerer partenes adgang til å foreta endringer eller rettelser i avtalens dekningsomfang, dvs. i sine bindingslister som finnes som vedlegg til avtalen. Øvrige parter må innen 30 dager skriftlig underrettes om slike eventuelle endringer og vil da få mulighet til å gjøre innsigelser. Endringer og rettelser som ikke bare er av formell karakter, men som endrer partens dekningsgrad, kan gjennomføres ved at parten tilbyr en akseptabel kompensasjonsjustering slik at nivået på dekningsområdet opprettholdes. Dette må aksepteres av øvrige parter. Det vil også i visse tilfeller være mulig for øvrige parter å trekke tilbake tilsvarende dekning.

4.2.20 Konsultasjoner og tvisteløsning (artikkel XX)

Artikkel XX fastsetter regler for konsultasjoner og tvisteløsning ved brudd på avtalen. Det følger av artikkelen at bestemmelsene i WTOs tvisteløsningsavtale, med noen unntak, skal gjelde for konsultasjoner og tvisteløsning.

4.2.21 Institusjoner (artikkel XXI)

Artikkel XXI fastsetter bestemmelser om institusjoner. Det følger av denne artikkelen at en komité for offentlige anskaffelser bestående av representanter for partene skal nedsettes. Denne komiteen skal blant annet gjennomgå implementeringen og virkningen av avtalen. WTO-medlemmer som ikke er medlem av avtalen, kan delta i komiteen som observatører.

4.2.22 Sluttbestemmelser (artikkel XXII)

Artikkel XXII fastsetter sluttbestemmelser. Dette gjelder blant annet bestemmelser om avtalens ikrafttredelse, nye parters tiltredelse, nasjonal lovgivning, fremtidige forhandlinger og arbeidsprogrammer.

Den reviderte avtalen skal tre i kraft på den 30. dagen etter at to tredjedeler av partene har deponert sine ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningsinstrumenter hos depositar (WTOs generaldirektør), ref. artikkel XXII, nr. 2.

Av selve endringsprotokollen fremgår det at den skal tre i kraft for de av partene i avtalen av 1994 som har deponert sine respektive godkjennelsesdokumenter, den 30. dagen etter at to tredeler av partene i avtalen av 1994 har deponert dokumentene. Deretter skal protokollen tre i kraft for hver av partene i avtalen av 1994 som har deponert sitt godkjennelsesdokument, den 30. dagen etter at parten har deponert dokumentet.

For resterende parter vil avtalen løpende tre i kraft for hver part på den 30. dagen etter at parten har deponert sitt instrument hos depositar.

Tiltredelse til avtalen av WTO-medlemmer kan skje på de betingelser som avtales mellom medlemmet og partene.

Det fastslås at partene ikke kan innta reservasjoner til noen av bestemmelsene i avtalen, og at partene som tiltrer avtalen forplikter seg til å sørge for at nasjonal lovgivning, praksis mv. bringes i samsvar med avtalens bestemmelser senest ved ikrafttredelsen for denne parten. Partene pålegges videre å underrette komiteen om endringer i lover, forskrifter mv. som er relevante for avtalen.

Partene forplikter seg også til å unnlate å introdusere eller videreføre diskriminerende tiltak som vrir konkurransen. Senest tre år fra avtalens ikrafttredelse, og periodisk deretter, skal partene starte forhandlinger med sikte på å forbedre avtalen, gradvis redusere og eliminere diskriminerende tiltak og, på gjensidig basis, oppnå størst mulig utvidelse av avtalens dekningsområde mellom partene. Partene skal også sette i gang ytterligere arbeidsprogrammer for å lette slike forhandlinger. Dette gjelder blant annet arbeidsprogrammer vedrørende små- og mellomstore bedrifter, innsamling av statistiske data, bæredyktige anskaffelser, unntak og begrensninger i partenes bindingslister og bruk av sikkerhetsstandarder.

Endelig gis det også bestemmelser om muligheten til å gjøre endringer i avtalen, oppsigelse mv.

4.3 Tilleggene til avtalen

Avtalen inneholder fire tillegg (tillegg I-IV) som er en integrert del av avtalen.

Tillegg I inneholder de nasjonale bindingslistene som fastsetter de enkelte parters forpliktelser med hensyn til markedsadgang. Vedlegg 1 og 2 til tillegg 1 lister opp omfattede oppdragsgivere på hhv. statlig nivå og regionalt/lokalt nivå. Vedlegg 3 til tillegg 1 lister opp øvrige omfattede oppdragsgivere (for eksempel oppdragsgivere i forsyningssektorene). Vedlegg 4, 5 og 6 lister opp hhv. omfattede varer, tjenester og bygge- og anleggstjenester. I vedlegg 7 listes opp partenes generelle noter som blant annet inneholder generelle nasjonale unntaksbestemmelser.

Tillegg II inneholder lister over partenes elektroniske og papirbaserte medier som brukes til kunngjøring av opplysninger om anskaffelser (lover, forskrifter mv), jf. artikkel VI.

Tillegg III inneholder lister over partenes elektroniske og papirbaserte medier som brukes til kunngjøring av konkurranser, jf. artikkel VII.

Tillegg IV inneholder lister over nettsted der partene kunngjør resultatet av konkurransene og nettsted der partene eventuelt kunngjør statistiske opplysninger om offentlige anskaffelser.

Partene har ennå ikke utarbeidet innholdet i tilleggene II-IV. Innholdet skal imidlertid leveres av hver enkelt part senest samtidig med at parten deponerer sine ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningsinstrumenter hos depositar.

4.4 Komitébeslutninger om arbeidsprogrammer mv.

4.4.1 Generelt om komitébeslutninger

Partene har i tillegg til den reviderte avtalen vedtatt en rekke komitébeslutninger som fastsetter såkalte arbeidsprogrammer for komiteen, jf. den reviderte avtalens artikkel XXII nr. 8. Dette gjelder arbeidsprogrammer om små- og mellomstore bedrifter (SMB), innsamling av statistikk, bæredyktige anskaffelser, unntak og begrensninger i partenes bindingslister, samt bruk av sikkerhetsstandarder. Slike arbeidsprogrammer skal lette fremtidige forhandlinger om revidering av avtalen og utvidelse av avtalens dekningsområde mellom partene. Videre har partene vedtatt en beslutning om at komiteen på et senere tidspunkt skal fastsette ytterligere tre arbeidsprogrammer om hhv. offentlig-privat samarbeid, fordeler og ulemper ved etablering av et felles nomenklatur for varer og tjenester, samt fordeler og ulemper ved etablering av standardiserte kunngjøringsskjemaer.

I tillegg har partene vedtatt en beslutning om partenes notifiseringsforpliktelser.

4.4.2 Komitébeslutningen om krav til notifisering

Ifølge avtalens artikkel XXII nr. 5 skal partene underrette komiteen om endringer i nasjonale lover, forskrifter mv. som er relevante for avtalen. I komitébeslutningen fastslås det at dersom en part har etablert elektroniske medier der relevant, gjeldende lovgivning er til rådighet på et av de offisielle WTO-språkene, kan denne parten nøye seg med å notifisere slike endringer årlig til komiteen. Dersom endringene vil påvirke partenes forpliktelser under avtalen, må dette likevel notifiseres omgående til komiteen.

Ifølge avtalens artikkel XIX skal partene underrette komiteen om endringer i partenes bindingslister, herunder rettelser. I komitébeslutningen defineres det hva som skal forstås ved rettelser; dette kan være endringer i organers navn, sammenslåing av flere organer eller oppdeling av et organ i flere organer. Det slås fast at partene bare trenger å notifisere slike rettelser til komiteen annet hvert år.

4.4.3 Komitébeslutningen om et arbeidsprogram om små og mellomstore bedrifter (SMB)

Flere parter har særlige unntak i sine forpliktelser for kontrakter som tildeles SMB'er, herunder nasjonale SMB. Dette er i utgangspunktet et avvik fra prinsippene om nasjonal behandling og ikkediskriminering, og partene ønsker derfor på sikt å utfase bruken av slike unntak.

På denne bakgrunnen har partene vedtatt et arbeidsprogram om SMB. Først og fremst forplikter partene seg til ikke å innføre diskriminerende tiltak til fordel for nasjonale SMB. Nye parter som tiltrer avtalen skal også oppfordres til ikke å innføre slike tiltak.

Videre skal det settes i gang en undersøkelse om beste praksis, der partenes forskjellige tiltak for å fremme SMBs deltakelse i offentlige anskaffelser skal undersøkes. Parter som har spesifikke SMB-unntak forplikter seg til å søke å utfase diskriminerende tiltak, og de skal i sine årlige statistikker inkludere opplysninger om verdien av kontrakter som tildeles SMB etter slike unntak.

4.4.4 Komitébeslutningen om et arbeidsprogram om innhenting og rapportering av statistikk

Under hensyn til at partene generelt har utfordringer med å innsamle statistikk om offentlige anskaffelser, og at partene bruker forskjellig metodikk, har partene vedtatt et arbeidsprogram for innsamling av statistikk.

Dette programmet innebærer at partene må sende inn opplysninger til komiteen om blant annet den metode som brukes til å innsamle, evaluere og rapportere statistiske data, datakilder, mv. Komiteen skal evaluere disse opplysningene og komme med anbefalinger om det blant annet skal utarbeides en felles metode for innsamling av statistikk mv.

4.4.5 Komitébeslutningen om et arbeidsprogram om bæredyktige anskaffelser

Partene har vedtatt et arbeidsprogram om bærekraftige anskaffelser. Med bærekraftige anskaffel-

ser menes blant annet anskaffelser der det tas særlig miljø- og sosiale hensyn. Under dette arbeidsprogrammet skal partene blant annet undersøke nærmere hvordan bærekraftige anskaffelser tas inn den i nasjonale anskaffelsespolitikken og hvordan det best sikres at bærekraftige anskaffelser foretas på en måte som er forenlig med prinsippet om best mulig forhold mellom pris og kvalitet og internasjonale handelsforpliktelser. Komiteen skal i den forbindelse identifisere beste praksis.

4.4.6 Komitébeslutningen om et arbeidsprogram om unntak og begrensninger i partenes vedlegg

De forskjellige partene har i sine vedlegg (bindingslister) diverse unntak fra og begrensninger i sine forpliktelser som går videre enn de unntak og begrensninger som gjelder direkte etter avtalen. Dette gjelder for eksempel unntak for bestemte typer av anskaffelser til bestemte formål. Eksempelvis har Norge en rekke særlige unntak for anskaffelser til særlige formål innen forsyningssektorene, se noter til vedlegg 3 i Norges bindingslister.

Slike unntak og begrensninger innebærer at anskaffelser som i utgangspunktet er omfattet av avtalens dekningsområde og som foretas av oppdragsgivere som i utgangspunktet også er omfattet, likevel ikke skal foretas i samsvar med avtalens bestemmelser. Dette betyr at slike anskaffelser ikke vil bli utsatt for internasjonal konkurranse.

Partene har vedtatt et arbeidsprogram der man skal se nærmere på slike unntak og begrensninger med sikte på å skape gjennomsiktighet omkring hvilke anskaffelser som faktisk unntas, i hvilket omfang og hvilken effekt dette har på avtalen. En oversikt over dette skal videre bidra til å lette kommende forhandlinger om revidering av avtalen og utvidelse av avtalens dekningsområde mellom partene.

4.4.7 Komitébeslutningen om et arbeidsprogram om sikkerhetsstandarder for internasjonale anskaffelser

Partene har vedtatt et arbeidsprogram om bruken av sikkerhetsstandarder. Her skal partene se nærmere på hvordan hensyn til den offentlige sikkerheten er ivaretatt i partenes nasjonale lovgivning og praksis, og hvordan slike hensyn kan ivaretas ved utformingen av tekniske spesifikasjoner fremfor å unnta anskaffelsene fra internasjonal konkurranse. Komiteen skal i den forbindelse identifisere beste praksis.

5 Gjennomføring i norsk rett

Gjennomføring av protokollen med den reviderte avtalen i norsk rett vil ikke nødvendiggjøre lovendring. Det er imidlertid behov for enkelte mindre og tekniske endringer i forskrift om offentlige anskaffelser og forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og posttjenester).

På ett punkt vil den reviderte avtalen medføre endrede forpliktelser for norske statlige oppdragsgivere. Dette gjelder for anskaffelser av visse telekommunikasjonstjenester, der det etter forskrift om offentlige anskaffelser i dag gjelder en høyere terskelverdi (per i dag 1,6 mill. kr.) enn for andre prioriterte tjenester (per i dag 1 mill. kr.), jf. forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr. 402,§ 2-2. Med prioriterte tjenester menes tjenester som fullt ut er underlagt EØS-regelverkets detaljerte prosedyreregler. Slike tjenester er listet opp i forskriftens vedlegg 5. Forskjellen i terskelverdier følger av direktiv 2004/18/EF (anskaffelsesdirektivet) artikkel 7, bokstav b, tredje strekpunkt. Med den reviderte GPA vil det ikke, etter avtalens ikrafttredelse for Norge, være mulig å operere med denne forskjellen, slik at den lavere terskelverdien også må gjelde for slike telekommunikasjonstjenester. Det bemerkes at EU har påtatt seg samme forpliktelse under den reviderte GPA, og at EU derfor heller ikke vil kunne videreføre en høyere terskelverdi for telekommunikasjonstjenester etter avtalens ikrafttredelse for EU. Det må derfor forventes at EØS-avtalen vil bli endret på dette punktet. EU-kommisjonen har da heller ikke foreslått å videreføre denne bestemmelsen i sitt forslag til nytt anskaffelsesdirektiv som nå er til forhandling i EU, jf. KOM(2011)896.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet vil gjennomføre de nødvendige forskriftsendringer før Norge deponerer sitt ratifikasjonsinstrument.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Den reviderte GPA medfører ikke nevneverdige budsjettmessige konsekvenser for Norge.

Norge har allerede et åpent anskaffelsesregime der offentlige anskaffelser er utsatt for

internasjonal konkurranse gjennom EØS-regelverket. Den reviderte avtalen medfører i utgangspunktet ikke nye forpliktelser for norske oppdragsgivere som ikke allerede følger av EØS-avtalen: Norge forplikter seg ikke til å inkludere nye oppdragsgivere, varer, tjenester, bygge- og anleggsarbeider mv. som ikke allerede er omfattet av EØS-avtalen og dermed av norsk regelverk, eller til generelt å introdusere lavere terskelverdier. Norske oppdragsgivere må heller ikke forholde seg til nye prosedyreregler. Revisjonen vil således ikke få økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning for den enkelte norske oppdragsgiver.

Den utvidede adgangen til det norske marked i GPA betyr således i praksis bare at leverandører i GPA-land langt på vei vil få tilgang til de samme anskaffelser som leverandører i EØS-land. Dette kan bidra til større konkurranse om norske offentlige anskaffelser, noe som vil kunne føre til bedre og billigere anskaffelser.

7 Konklusjon og tilrådning

Det er ønskelig med størst mulig åpenhet og konkurranse om offentlige anskaffelser. Et felles internasjonalt regelverk bidrar til større grad av åpenhet og forutsigbarhet i anskaffelsesprosedyrene, noe som er viktig for å sikre likebehandling av lokale, nasjonale og utenlandske leverandører. Åpenhet er også et viktig bidrag i kampen mot korrupsjon. Samtidig gis leverandører klageadgang i de medlemsland som er omfattet av avtalen og sikrer partene rett til å bringe eventuelle saker inn for WTOs tvisteløsningsmekanisme.

Den reviderte avtalen innebærer nettopp at offentlige anskaffelsesmarkeder i større grad åpnes for internasjonal konkurranse. Dette vil bidra til mer effektive offentlige anskaffelser, og avtalen innebærer en forbedring og styrking av selve regelverket sammenlignet med GPA94.

Samtidig vil avtalen medføre økte markedsmuligheter for norske leverandører og eksportbedrifter på andre lands offentlige anskaffelsesmarkeder.

Norge har allerede i dag et åpent regime, og det norske anskaffelsesmarkedet er utsatt for konkurranse gjennom EØS-regelverket om offentlige anskaffelser. Det har vært et viktig anliggende å sikre størst mulig grad av harmonisering mellom den reviderte GPA og EØS-regelverket om offentlige anskaffelser. Norske forpliktelser etter avtalen går således ikke lenger enn i EØS-sammenheng mht. hvilke oppdragsgivere og anskaffelser som dekkes, og med hvilke terskelverdier. Dette betyr at den reviderte avtalen ikke medfører vesentlige nye forpliktelser for norske oppdragsgivere.

Den reviderte avtalen forventes å få positive konsekvenser for norsk næringsliv. Norske leverandører vil i betydelig grad få økt adgang til markeder utenfor EØS-området. Avtalen vil også i større grad bidra til harmonisering av nasjonale regelverk og praksis, noe som vil gjøre det enklere for norske leverandører å delta i anskaffelser i andre GPA-land.

Det antas også at inngåelsen av den reviderte GPA vil forenkle tiltredelsesforhandlingene med nye land. Det forhandles nå med blant annet Kina og åtte andre WTO-land om tiltredelse til GPA, og det er sannsynlig at også andre land ønsker å innlede forhandlinger om tiltredelse. Dersom flere nye land faktisk tiltrer avtalen, vil det bety en ytterligere betydelig utvidelse av markedsadgangen for norske leverandører.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet tilrår godkjennelse av protokoll av 30. mars 2012 om endring av WTO-avtalen om offentlige innkjøp av 15. april 1994. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til godkjennelse av protokoll av 30. mars 2012 om endring av WTO-avtalen om offentlige innkjøp av 15. april 1994.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til godkjennelse av protokoll av 30. mars 2012 om endring av WTO-avtalen om offentlige innkjøp av 15. april 1994 i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjennelse av protokoll av 30. mars 2012 om endring av WTO-avtalen om offentlige innkjøp av 15. april 1994

I

Stortinget samtykker i godkjennelse av protokoll av 30. mars 2012 om endring av WTO-avtalen om offentlige innkjøp av 15. april 1994.

Vedlegg 1

Decision on the Outcomes of the Negotiations under Article XXIV:7 of the Agreement on Government Procurement

[Decision of 30 March 2012]

1. We, the Parties to the WTO Agreement on Government Procurement ("the Agreement"), meeting at Ambassadorial level in Geneva, having completed the final verification and legal review of the results of the negotiations under Article XXIV:7 of the Agreement, are pleased to adopt the elements of the results of the negotiations under Article XXIV:7 of the Agreement, which are set out in two Appendices to this Decision:
   a. Appendix 1 is comprised of the Decision of the Committee on Government Procurement on Adoption of "The Protocol Amending the Agreement on Government Procurement" ("the Protocol"), which includes the Revised Text of the Agreement and its Appendices; and
   b. Appendix 2 is comprised of the following Decisions of the Committee:
      i. Decision of the Committee on Government Procurement on Notification Requirements under Articles XIX and XXII of the Agreement (Annex A);
      ii. Decision of the Committee on Government Procurement on Adoption of Work Programmes (Annex B);
      iii. Decision of the Committee on Government Procurement on a Work Programme on SMEs (Annex C);
      iv. Decision of the Committee on Government Procurement on a Work Programme on the Collection and Reporting of Statistical Data (Annex D);

Beslutning om resultatet av forhandlingene i henhold til artikkel XXIV nr. 7 i avtalen om offentlige innkjøp

[Beslutning av 30. mars 2012]

1. Vi, partene i WTO-avtalen om offentlige innkjøp («avtalen»), som møtes på ambassadørnivå i Genève, og som har fullført den endelige verifiseringen og juridiske gjennomgangen av resultatet av forhandlingene i henhold til avtalens artikkel XXIV nr. 7, har gleden av å vedta resultatet av forhandlingene etter avtalens artikkel XXIV nr. 7, som er fastsatt i to tillegg til denne beslutning:
   a. Tillegg 1 inneholder komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om å vedta protokollen om endring av avtalen om offentlige innkjøp (heretter kalt «protokollen»), som inneholder den reviderte avtaleteksten samt tilleggene, og
   b. tillegg 2 omfatter følgende komitébeslutninger:
      i. komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om krav til notifisering i henhold til avtalens artikkel XIX og XXII (vedlegg A),
      ii. komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om vedtakelse av arbeidsprogrammer (vedlegg B),
      iii. komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om et arbeidsprogram for små og mellomstore bedrifter (vedlegg C),
      iv. komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om et arbeidsprogram for innhenting og rapportering av statistikk (vedlegg D),

v. Decision of the Committee on Government Procurement on a Work Programme on Sustainable Procurement (Annex E);
vi. Decision of the Committee on Government Procurement on a Work Programme on Exclusions and Restrictions in Parties' Annexes (Annex F); and
vii. Decision of the Committee on Government Procurement on a Work Programme on Safety Standards in International Procurement (Annex G).

2. We agree that the Decisions set out in Paragraph 1(b) shall enter into effect at the same time as the Protocol. The Committee at its first meeting after the entry into force of the Protocol shall make a statement confirming that the Decisions have been adopted and entered into effect on the date the Protocol entered into force.
3. We also reiterate the commitment made by our respective Ministers in GPA/112 to seek prompt acceptance and implementation of the Protocol within our respective jurisdictions.

Appendix 1

Decision of the Committee on Government Procurement on Adoption of the Text of "The Protocol Amending the Agreement on Government Procurement"

[Decision of 30 March 2012]

The Committee on Government Procurement,

Having regard to paragraph 9 of Article XXIV of the WTO Agreement on Government Procurement done at Marrakesh on 15 April 1994 ("the 1994 Agreement");

Having undertaken further negotiations pursuant to Article XXIV:7(b) and (c) of the 1994 Agreement and reached agreement on amendments to improve the 1994 Agreement;

Noting the consensus among the Parties to the 1994 Agreement, all of whom are participating in this Decision, to adopt the text of the Protocol Amending the Agreement on Government Procurement ("the Protocol") attached to this Decision and to submit the Protocol to their respective Governments for acceptance in accordance with their respective internal procedures;

Considering that not all the Parties to the 1994 Agreement may be able to conclude their domestic procedures for acceptance of the Protocol by the time the Protocol has entered into force and that therefore, there may be a period when not all

v. komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om et arbeidsprogram for bærekraftige anskaffelser (vedlegg E),
vi. komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om et arbeidsprogram for unntak og begrensninger i partenes vedlegg (vedlegg F), og
vii. komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om et arbeidsprogram for sikkerhetsstandarder i internasjonale anskaffelser (vedlegg G).

2. Vi er enige om at beslutningene oppført i nr. 1 bokstav b) skal tre i kraft samtidig med protokollen. På sitt første møte etter at protokollen er trådt i kraft, skal komiteen avgi en erklæring som stadfester at beslutningene er truffet og trådte i kraft på samme dag protokollen trådte i kraft.
3. Vi bekrefter på nytt løftet våre respektive ministre ga på GPA/112, om å søke å få protokollen godkjent og gjennomført snarest mulig i våre respektive jurisdiksjoner.

Tillegg 1

Komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om å vedta teksten i protokollen om endring av avtalen om offentlige innkjøp

[Beslutning av 30. mars 2012]

Komiteen for offentlige anskaffelser,

som viser til artikkel XXIV nr. 9 i WTO-avtalen om offentlige innkjøp, utferdiget i Marrakech 15. april 1994 («avtalen av 1994»),

som har gjennomført nye forhandlinger i henhold til artikkel XXIV nr. 7 bokstav b) og c) i avtalen av 1994 og oppnådd enighet om endringer som styrker avtalen av 1994,

som merker seg at det er konsensus blant partene i avtalen av 1994, som alle tar del i denne beslutning, om å vedta teksten i protokollen om endring av avtalen om offentlige innkjøp (heretter kalt «protokollen») som er vedlagt denne beslutning, og om å legge protokollen fram for sine respektive regjeringer til godkjenning i samsvar med deres interne prosedyrer,

som tar i betraktning at ikke alle parter i avtalen av 1994 nødvendigvis vil kunne fullføre sine interne prosedyrer for godkjenning av protokollen innen den dato protokollen trer i kraft, og at det derfor vil kunne forekomme en periode da

the Parties to the 1994 Agreement are Parties to the Protocol;

Decides as follows:

1. The text of the Protocol Amending the Agreement on Government Procurement attached to this Decision is hereby adopted, and open for acceptance by Parties to the 1994 Agreement.
2. Pursuant to paragraph 3 of the Protocol and consistent with paragraph 9 of Article XXIV of the 1994 Agreement, the Protocol shall enter into force for those Parties to the 1994 Agreement that have deposited their respective instruments of acceptance thereof, on the 30th day following such deposit by two thirds of the Parties to the 1994 Agreement. Thereafter the Protocol shall enter into force for each Party to the 1994 Agreement that has deposited its instrument of acceptance thereof, on the 30th day following the date of such deposit.
3. Upon the entry into force of the Protocol,
   a. as between a Party to the 1994 Agreement, which is also a Party to the Protocol, and a Party only to the 1994 Agreement, the 1994 Agreement shall apply, including Appendix I of the 1994 Agreement; and
   b. a Party that has accepted the Protocol shall only be required to provide access to the procurement that it covers under Appendix I attached to the Protocol to the other Parties that have accepted the Protocol.
4. Any terms of accession to the 1994 Agreement agreed after the date of this Decision, pursuant to paragraph 2 of Article XXIV of the 1994 Agreement, shall provide that, upon entry into force of the Protocol, the acceding WTO Member shall be bound by the Protocol.

ikke alle partene i avtalen av 1994 er part i protokollen,

beslutter følgende:

1. Teksten i protokollen om endring av avtalen om offentlige innkjøp som er vedlagt denne beslutning, vedtas herved og er åpen for godkjenning av partene i avtalen av 1994.
2. I henhold til protokollens nr. 3 og i samsvar med artikkel XXIV nr. 9 i avtalen av 1994 skal protokollen tre i kraft for de av partene i avtalen av 1994 som har deponert sine respektive godkjennelsesdokumenter, den 30. dagen etter at to tredeler av partene i avtalen av 1994 har deponert dokumentene. Deretter skal protokollen tre i kraft for hver av partene i avtalen av 1994 som har deponert sitt godkjennelsesdokument, den 30. dagen etter at parten har deponert dokumentet.
3. Når protokollen trer i kraft,
   a. skal avtalen av 1994, herunder tillegg 1 til avtalen av 1994, gjelde mellom en part i avtalen av 1994 som også er part i protokollen, og en part som bare er part i avtalen av 1994, og
   b. skal en part som har godkjent protokollen, bare være pålagt å gi adgang til anskaffelsene som dekkes under tillegg 1 vedlagt protokollen, til de øvrige partene som har godkjent protokollen.
4. Tiltredelsesvilkår for avtalen av 1994 som avtales etter datoen for denne beslutning, i henhold til artikkel XXIV nr. 2 i avtalen av 1994, skal spesifisere at når denne protokoll trer i kraft, skal det tiltredende WTO-medlemmet være bundet av protokollen.

Protocol Amending the Agreement on Government Procurement

The Parties to the *Agreement on Government Procurement*, done at Marrakesh on 15 April 1994, (hereinafter referred to as "the 1994 Agreement"),

Having undertaken further negotiations pursuant to Article XXIV:7(b) and (c) of the 1994 Agreement;

Hereby *agree* as follows:

1. The Preamble, Articles I through XXIV, and Appendices to the 1994 Agreement shall be deleted and replaced by the provisions as set forth in the Annex hereto.
2. This Protocol shall be open for acceptance by the Parties to the 1994 Agreement.
3. This Protocol shall enter into force for those Parties to the 1994 Agreement that have depos-

Protokoll om endring av avtalen om offentlige innkjøp

Partene i *avtalen om offentlige innkjøp*, utferdiget i Marrakech 15. april 1994 (heretter kalt «avtalen av 1994»),

som har gjennomført nye forhandlinger i henhold til artikkel XXIV nr. 7 bokstav b) og c) i avtalen av 1994,

er herved blitt enige om følgende:

1. Fortalen, artikkel I til og med XXIV og tilleggene til avtalen av 1994 oppheves og erstattes med bestemmelsene fastsatt i vedlegget til denne protokoll.
2. Denne protokoll skal være åpen for godkjenning av partene i avtalen av 1994.
3. Denne protokoll skal tre i kraft for de av partene i avtalen av 1994 som har deponert sine

ited their respective instruments of acceptance of this Protocol, on the 30th day following such deposit by two thirds of the Parties to the 1994 Agreement. Thereafter this Protocol shall enter into force for each Party to the 1994 Agreement which has deposited its instrument of acceptance of this Protocol, on the 30th day following the date of such deposit.

4. This Protocol shall be deposited with the Director-General of the WTO, who shall promptly furnish to each Party to the 1994 Agreement a certified true copy of this Protocol, and a notification of each acceptance thereof.
5. This Protocol shall be registered in accordance with the provisions of Article 102 of the Charter of the United Nations.

Done at Geneva this [30th day of March two thousand and twelve] in a single copy, in the English, French and Spanish languages, each text being authentic, except as otherwise specified with respect to the Appendices hereto.

Annex to the Protocol Amending the Agreement on Government Procurement

Preamble

The Parties to this Agreement (hereinafter referred to as "the Parties"),

Recognizing the need for an effective multilateral framework for government procurement, with a view to achieving greater liberalization and expansion of, and improving the framework for, the conduct of international trade;

Recognizing that measures regarding government procurement should not be prepared, adopted or applied so as to afford protection to domestic suppliers, goods or services, or to discriminate among foreign suppliers, goods or services;

Recognizing that the integrity and predictability of government procurement systems are integral to the efficient and effective management of public resources, the performance of the Parties' economies and the functioning of the multilateral trading system;

Recognizing that the procedural commitments under this Agreement should be sufficiently flexible to accommodate the specific circumstances of each Party;

Recognizing the need to take into account the development, financial and trade needs of developing countries, in particular the least developed countries;

respektive godkjennelsesdokumenter, den 30. dagen etter at to tredeler av partene i avtalen av 1994 har deponert dokumentene. Deretter skal protokollen tre i kraft for hver av partene i avtalen av 1994 som har deponert sitt godkjennelsesdokument, den 30. dagen etter at parten har deponert dokumentet.

4. Denne protokoll skal deponeres hos WTOs generaldirektør, som umiddelbart skal gi hver part i avtalen av 1994 en bekreftet kopi av denne protokoll samt en underretning om hver godkjenning av avtalen.
5. Denne protokoll skal registreres i samsvar med bestemmelsene i artikkel 102 i De forente nasjoners pakt.

Utferdiget i Genève [30. mars to tusen og tolv] i ett enkelt eksemplar, på engelsk, fransk og spansk, med samme gyldighet for hver av tekstene med mindre noe annet er bestemt om denne avtales tillegg.

Vedlegg til protokollen om endring av avtalen om offentlige innkjøp

Fortale

Partene i denne avtale (heretter kalt «partene»),

som erkjenner behovet for en effektiv multilateral ramme for offentlige anskaffelser, med sikte på å skape en mer liberal og mer omfattende verdenshandel og på å bedre rammen for verdens handelssamkvem,

som erkjenner at tiltak som gjelder offentlige anskaffelser, ikke bør utarbeides, vedtas eller anvendes for å beskytte innenlandske leverandører, varer eller tjenester, eller for å forskjellsbehandle utenlandske leverandører, varer eller tjenester,

som erkjenner at ordningene for offentlige anskaffelser må kjennetegnes av integritet og forutsigbarhet for å sikre at offentlige midler forvaltes effektivt og hensiktsmessig, at partenes økonomi gir de ønskede resultater, og at det multilaterale handelssystem virker etter sin hensikt,

som erkjenner at forpliktelsene om prosedyrer etter denne avtale må være tilstrekkelig fleksible til å ta høyde for de konkrete forhold hos den enkelte part,

som erkjenner at det er nødvendig å ta hensyn til finansielle, utviklingsmessige og handelsmessige behov i utviklingsland, særlig i de minst utviklede landene,

Recognizing the importance of transparent measures regarding government procurement, of carrying out procurements in a transparent and impartial manner and of avoiding conflicts of interest and corrupt practices, in accordance with applicable international instruments, such as the United Nations Convention Against Corruption;

Recognizing the importance of using, and encouraging the use of, electronic means for procurement covered by this Agreement;

Desiring to encourage acceptance of and accession to this Agreement by WTO Members not party to it;

Hereby *agree* as follows:

Article I

Definitions

For purposes of this Agreement:

a. *commercial goods or services* means goods or services of a type generally sold or offered for sale in the commercial marketplace to, and customarily purchased by, nongovernmental buyers for non-governmental purposes;
b. *Committee* means the Committee on Government Procurement established by Article XXI:1;
c. *construction service* means a service that has as its objective the realization by whatever means of civil or building works, based on Division 51 of the United Nations Provisional Central Product Classification (CPC);
d. *country* includes any separate customs territory that is a Party to this Agreement. In the case of a separate customs territory that is a Party to this Agreement, where an expression in this Agreement is qualified by the term "national", such expression shall be read as pertaining to that customs territory, unless otherwise specified;
e. *days* means calendar days;
f. *electronic auction* means an iterative process that involves the use of electronic means for the presentation by suppliers of either new prices, or new values for quantifiable non-price elements of the tender related to the evaluation criteria, or both, resulting in a ranking or reranking of tenders;
g. *in writing* or *written* means any worded or numbered expression that can be read, reproduced and later communicated. It may include electronically transmitted and stored information;
h. *limited tendering* means a procurement method whereby the procuring entity contacts a supplier or suppliers of its choice;

som erkjenner betydningen av at tiltak i forbindelse med offentlige anskaffelser er gjennomsiktige, at anskaffelser gjennomføres på en gjennomsiktig og upartisk måte, og at interessekonflikter og korrupsjon hindres, i samsvar med gjeldende internasjonale instrumenter som De forente nasjoners konvensjon om korrupsjon,

som erkjenner betydningen av å bruke og oppmuntre til bruk av elektroniske midler ved anskaffelser som omfattes av denne avtale,

som ønsker å oppfordre WTO-medlemmer som ikke er part i denne avtale, til å godkjenne og tiltre den,

er herved blitt enige om følgende:

Artikkel I

Definisjoner

I denne avtale menes med

a. *kommersielle varer eller tjenester:* en type varer eller tjenester som vanligvis selges eller tilbys for salg i det kommersielle markedet til, og som regelmessig kjøpes inn av, ikke-offentlige kjøpere for ikke-offentlige formål,
b. *komité:* komiteen for offentlige anskaffelser opprettet i henhold til artikkel XXI nr. 1,
c. *bygge- og anleggsarbeid:* et arbeid som har som formål å oppføre byggverk uansett hvilke midler som benyttes, basert på hovedgruppe 51 i De forente nasjoners sentrale produktgruppering (CPC),
d. *land:* også ethvert atskilt tollområde som er part i denne avtale. Når det gjelder et atskilt tollområde som er part i denne avtale, skal ordet «nasjonal», når det brukes til å betegne et uttrykk i denne avtale, anses å gjelde dette tollområdet, med mindre noe annet er oppgitt,
e. *dager:* kalenderdager,
f. *elektronisk auksjon:* en gjentakende prosess som omfatter bruk av elektroniske midler, slik at leverandører kan legge fram enten nye priser eller nye verdier for kvantifiserbare, ikke-prissatte tilbudselementer knyttet til tildelingskriteriene, eller begge, og som resulterer i en rangering eller omrangering av tilbud,
g. *skriftlig eller i skriftlig form:* ethvert uttrykk i form av ord eller tall som kan leses, gjengis og senere formidles. Det kan omfatte elektronisk overført og lagret informasjon,
h. *konkurranse uten forutgående kunngjøring:* en anskaffelsesprosedyre der oppdragsgiveren kontakter en eller flere leverandører etter eget valg,

i. *measure* means any law, regulation, procedure, administrative guidance or practice, or any action of a procuring entity relating to a covered procurement;
j. *multi-use list* means a list of suppliers that a procuring entity has determined satisfy the conditions for participation in that list, and that the procuring entity intends to use more than once;
k. *notice of intended procurement* means a notice published by a procuring entity inviting interested suppliers to submit a request for participation, a tender, or both;
l. *offset* means any condition or undertaking that encourages local development or improves a Party's balance-of-payments accounts, such as the use of domestic content, the licensing of technology, investment, countertrade and similar action or requirement;
m. *open tendering* means a procurement method whereby all interested suppliers may submit a tender;
n. *person* means a natural person or a juridical person;
o. *procuring entity* means an entity covered under a Party's Annex 1, 2 or 3 to Appendix I;
p. *qualified supplier* means a supplier that a procuring entity recognizes as having satisfied the conditions for participation;
q. *selective tendering* means a procurement method whereby only qualified suppliers are invited by the procuring entity to submit a tender;
r. *services* includes construction services, unless otherwise specified;
s. *standard* means a document approved by a recognized body that provides for common and repeated use, rules, guidelines or characteristics for goods or services, or related processes and production methods, with which compliance is not mandatory. It may also include or deal exclusively with terminology, symbols, packaging, marking or labelling requirements as they apply to a good, service, process or production method;
t. *supplier* means a person or group of persons that provides or could provide goods or services; and
u. *technical specification* means a tendering requirement that:
   i. lays down the characteristics of goods or services to be procured, including quality, performance, safety and dimensions, or the processes and methods for their production or provision; or

i. *tiltak:* enhver lov, forskrift, prosedyre, forvaltningsmessig veiledning eller praksis, eller enhver handling en oppdragsgiver foretar med hensyn til en dekket anskaffelse,
j. *fast liste:* en liste over leverandører som en oppdragsgiver har besluttet tilfredsstiller vilkårene for å stå på denne listen, og som oppdragsgiveren har til hensikt å bruke mer enn én gang,
k. *kunngjøring av konkurranse:* en kunngjøring offentliggjort av en oppdragsgiver med oppfordring til interesserte leverandører om å søke om å få delta, inngi tilbud eller begge deler,
l. *gjenkjøpsavtale:* et vilkår eller en forpliktelse som stimulerer lokal utvikling eller bedrer en parts betalingsbalansekonti, som bruk av innenlandsk innhold, lisensiering av teknologi, investering, mothandel og tilsvarende tiltak eller krav,
m. *åpen anbudskonkurranse:* en anskaffelsesprosedyre der alle interesserte leverandører kan inngi tilbud,
n. *person:* en fysisk eller juridisk person,
o. *oppdragsgiver:* en enhet som dekkes av en parts vedlegg 1, 2 eller 3 til tillegg I,
p. *kvalifisert leverandør:* en leverandør som en oppdragsgiver anerkjenner har tilfredsstilt vilkårene for deltakelse,
q. *begrenset anbudskonkurranse:* en anskaffelsesprosedyre der bare kvalifiserte leverandører blir innbudt av oppdragsgiveren til å inngi tilbud,
r. *tjenester:* også bygge- og anleggsarbeider, med mindre noe annet er oppgitt,
s. *standard:* et dokument som er godkjent av et anerkjent organ, og som for felles og gjentatt bruk fastsetter ikke-ufravikelige regler, retningslinjer eller egenskaper for varer eller tjenester eller tilhørende prosesser og fremstillingsmetoder. Det kan også omfatte eller utelukkende gjelde krav til terminologi, symboler, emballasje, merking eller etikettering for en vare, tjeneste, prosess eller fremstillingsmetode,
t. *leverandør:* en person eller gruppe av personer som leverer eller kan levere varer eller tjenester, og
u. *teknisk spesifikasjon:* et tilbudskrav som
   i. fastsetter egenskapene ved varer eller tjenester som skal anskaffes, herunder kvalitet, ytelse, sikkerhet og mål, eller prosesser og metoder brukt ved fremstillingen eller fremskaffelsen, eller

ii. addresses terminology, symbols, packaging, marking or labelling requirements, as they apply to a good or service.

Article II

Scope and Coverage

Application of Agreement

1. This Agreement applies to any measure regarding covered procurement, whether or not it is conducted exclusively or partially by electronic means.
2. For the purposes of this Agreement, covered procurement means procurement for governmental purposes:
   a. of goods, services, or any combination thereof:
      i. as specified in each Party's annexes to Appendix I; and
      ii. not procured with a view to commercial sale or resale, or for use in the production or supply of goods or services for commercial sale or resale;
   b. by any contractual means, including: purchase; lease; and rental or hire purchase, with or without an option to buy;
   c. for which the value, as estimated in accordance with paragraphs 6 through 8, equals or exceeds the relevant threshold specified in a Party's annexes to Appendix I, at the time of publication of a notice in accordance with Article VII;
   d. by a procuring entity; and
   e. that is not otherwise excluded from coverage in paragraph 3 or a Party's annexes to Appendix I.
3. Except where provided otherwise in a Party's annexes to Appendix I, this Agreement does not apply to:
   a. the acquisition or rental of land, existing buildings or other immovable property or the rights thereon;
   b. non-contractual agreements or any form of assistance that a Party provides, including cooperative agreements, grants, loans, equity infusions, guarantees and fiscal incentives;
   c. the procurement or acquisition of fiscal agency or depository services, liquidation and management services for regulated financial institutions or services related to the sale, redemption and distribution of

ii. gjelder krav til terminologi, symboler, emballasje, merking eller etikettering for en vare eller tjeneste.

Artikkel II

Virkeområde og dekningsomfang

Anvendelse av avtalen

1. Denne avtale får anvendelse på alle tiltak som gjelder en dekket anskaffelse, uansett om den foretas utelukkende eller delvis ved hjelp av elektroniske midler eller ikke.
2. I denne avtale menes med «dekket anskaffelse» en anskaffelse for offentlige formål
   a. av varer, tjenester eller en kombinasjon av varer og tjenester
      i. som nærmere angitt i hver parts vedlegg til tillegg I, og
      ii. som ikke anskaffes med sikte på kommersielt salg eller videresalg eller for bruk i produksjon av varer eller yting av tjenester med sikte på kommersielt salg eller videresalg,
   b. ved ethvert kontraktsmiddel, herunder kjøp, leasing og leie eller kjøp på avbetaling, med eller uten kjøpsopsjon,
   c. som har en verdi, beregnet i samsvar med nr. 6 til 8, som tilsvarer eller overstiger den relevante terskelverdi fastsatt i en parts vedlegg til tillegg I, på tidspunktet for offentliggjøringen av en kunngjøring i samsvar med artikkel VII,
   d. som foretas av en oppdragsgiver, og
   e. som ikke på annet vis er unntatt fra dekningsomfanget i nr. 3 eller en parts vedlegg til tillegg I.
3. Med mindre noe annet er fastsatt i en parts vedlegg til tillegg I, gjelder denne avtale ikke
   a. erverv eller leie av jord, eksisterende bygninger eller annen fast eiendom eller rettigheter til slik eiendom,
   b. avtaler utenfor kontraktsforhold eller enhver form for bistand som en part gir, herunder samarbeidsavtaler, tilskudd, lån, tilførsler av egenkapital, garantier og skattemessige insentiver,
   c. anskaffelse eller erverv av fiskalagentur eller depositartjenester, avviklings- og forvaltningstjenester for regulerte finansinstitusjoner, eller tjenester knyttet til salg, innløsning og distribusjon av offentlig gjeld,

public debt, including loans and government bonds, notes and other securities;
d. public employment contracts;
e. procurement conducted:
   i. for the specific purpose of providing international assistance, including development aid;
   ii. under the particular procedure or condition of an international agreement relating to the stationing of troops or relating to the joint implementation by the signatory countries of a project; or
   iii. under the particular procedure or condition of an international organization, or funded by international grants, loans or other assistance where the applicable procedure or condition would be inconsistent with this Agreement.

4. Each Party shall specify the following information in its annexes to Appendix I:
   a. in Annex 1, the central government entities whose procurement is covered by this Agreement;
   b. in Annex 2, the sub-central government entities whose procurement is covered by this Agreement;
   c. in Annex 3, all other entities whose procurement is covered by this Agreement;
   d. in Annex 4, the goods covered by this Agreement;
   e. in Annex 5, the services, other than construction services, covered by this Agreement;
   f. in Annex 6, the construction services covered by this Agreement; and
   g. in Annex 7, any General Notes.
5. Where a procuring entity, in the context of covered procurement, requires persons not covered under a Party's annexes to Appendix I to procure in accordance with particular requirements, Article IV shall apply mutatis mutandis to such requirements.

Valuation

6. In estimating the value of a procurement for the purpose of ascertaining whether it is a covered procurement, a procuring entity shall:
   a. neither divide a procurement into separate procurements nor select or use a particular valuation method for estimating the value of a procurement with the intention of totally or partially excluding it from the application of this Agreement; and

herunder lån og statsobligasjoner, sedler og andre verdipapirer,
d. offentlige ansettelseskontrakter,
e. anskaffelser som gjennomføres
   i. for det bestemte formål å gi internasjonal bistand, herunder utviklingshjelp,
   ii. i henhold til særlige prosedyrer eller vilkår nedfelt i en internasjonal avtale om troppestasjonering eller knyttet til signatarstatenes felles gjennomføring av et prosjekt, eller
   iii. i henhold til særlige prosedyrer eller vilkår som gjelder for en internasjonal organisasjon, eller som finansieres ved internasjonale tilskudd, lån eller annen bistand når prosedyren eller vilkårene som anvendes, vil være i strid med bestemmelser i denne avtale.

4. Hver part skal angi følgende i vedleggene til tillegg I:
   a. i vedlegg 1, statlige oppdragsgivere som foretar anskaffelser dekket av denne avtale,
   b. i vedlegg 2, offentlige regionale og lokale oppdragsgivere som foretar anskaffelser dekket av denne avtale,
   c. i vedlegg 3, øvrige oppdragsgivere som foretar anskaffelser dekket av denne avtale,
   d. i vedlegg 4, varene dekket av denne avtale,
   e. i vedlegg 5, tjenestene, med unntak av bygge- og anleggsarbeider, dekket av denne avtale,
   f. i vedlegg 6, bygge- og anleggsarbeidene dekket av denne avtale, og
   g. i vedlegg 7, generelle noter.
5. Når en oppdragsgiver, i forbindelse med en dekket anskaffelse, krever at personer som ikke dekkes av en parts vedlegg til tillegg I, foretar anskaffelser i henhold til særlige krav, skal artikkel IV få tilsvarende anvendelse på disse kravene.

Fastsettelse av verdi

6. Ved beregning av verdien av en anskaffelse med sikte på å fastslå om det er en dekket anskaffelse, skal en oppdragsgiver
   a. ikke dele anskaffelsen opp i separate anskaffelser og heller ikke velge eller bruke en særlig metode for verdifastsettelse for å beregne verdien av anskaffelsen i den hensikt å unngå, helt eller delvis, at denne avtale kommer til anvendelse, og

b. include the estimated maximum total value of the procurement over its entire duration, whether awarded to one or more suppliers, taking into account all forms of remuneration, including:
   i. premiums, fees, commissions and interest; and
   ii. where the procurement provides for the possibility of options, the total value of such options.

7. Where an individual requirement for a procurement results in the award of more than one contract, or in the award of contracts in separate parts (hereinafter referred to as "recurring contracts"), the calculation of the estimated maximum total value shall be based on:
   a. the value of recurring contracts of the same type of good or service awarded during the preceding 12 months or the procuring entity's preceding fiscal year, adjusted, where possible, to take into account anticipated changes in the quantity or value of the good or service being procured over the following 12 months; or

   b. the estimated value of recurring contracts of the same type of good or service to be awarded during the 12 months following the initial contract award or the procuring entity's fiscal year.

8. In the case of procurement by lease, rental or hire purchase of goods or services, or procurement for which a total price is not specified, the basis for valuation shall be:
   a. in the case of a fixed-term contract:
      i. where the term of the contract is 12 months or less, the total estimated maximum value for its duration; or
      ii. where the term of the contract exceeds 12 months, the total estimated maximum value, including any estimated residual value;
   b. where the contract is for an indefinite period, the estimated monthly instalment multiplied by 48; and
   c. where it is not certain whether the contract is to be a fixed-term contract, subparagraph (b) shall be used.

b. ta med den samlede beregnede maksimale verdien av anskaffelsen i løpet av hele dens varighet, enten den tildeles én eller flere leverandører, idet det tas hensyn til alle former for vederlag, herunder
   i. premier, gebyrer, provisjoner og renteinntekter, og
   ii. når anskaffelsen gir mulighet for opsjoner, den samlede verdien av opsjonene.

7. Når et enkelt behov for en anskaffelse fører til at mer enn én kontrakt tildeles, eller til at kontrakter tildeles i atskilte deler (heretter kalt «periodiske kontrakter»), skal den samlede beregnede maksimale verdien fastsettes på grunnlag av
   a. verdien av periodiske kontrakter for samme type varer eller tjenester som er tildelt i løpet av de foregående tolv månedene eller oppdragsgiverens foregående regnskapsår, om mulig justert for å ta hensyn til forventede endringer i mengden eller verdien av varen eller tjenesten som skal anskaffes i løpet av den påfølgende tolvmånedersperioden, eller
   b. den beregnede verdien av periodiske kontrakter for samme type varer eller tjenester som skal tildeles i løpet av de neste tolv månedene etter at den første kontrakten er tildelt, eller i løpet av oppdragsgivers regnskapsår.

8. Ved anskaffelser som gjelder leasing, leie eller kjøp på avbetaling av varer eller tjenester, eller anskaffelser der det ikke er fastsatt en samlet pris, skal grunnlaget for verdifastsettelsen
   a. ved tidsbegrensede kontrakter
      i. av inntil tolv måneders varighet være den samlede beregnede maksimale verdien for kontraktens løpetid, eller
      ii. av mer enn tolv måneders varighet være den samlede beregnede maksimale verdien, herunder den beregnede restverdien,
   b. ved tidsubegrensede kontrakter være den beregnede månedlige raten multiplisert med 48, og
   c. der det er usikkert om kontrakten skal være tidsbegrenset, skal bestemmelsen i bokstav b) benyttes.

Article III

Security and General Exceptions

1. Nothing in this Agreement shall be construed to prevent any Party from taking any action or not disclosing any information that it considers necessary for the protection of its essential security interests relating to the procurement of arms, ammunition or war materials, or to procurement indispensable for national security or for national defence purposes.

2. Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner that would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between Parties where the same conditions prevail or a disguised restriction on international trade, nothing in this Agreement shall be construed to prevent any Party from imposing or enforcing measures:
   a. necessary to protect public morals, order or safety;
   b. necessary to protect human, animal or plant life or health;
   c. necessary to protect intellectual property; or
   d. relating to goods or services of persons with disabilities, philanthropic institutions or prison labour.

Artikkel III

Sikkerhet og generelle unntak

1. Ingen bestemmelse i denne avtale skal tolkes slik at den hindrer en part i å treffe tiltak eller unnlate å røpe opplysninger den betrakter som nødvendige for å verne sine sentrale sikkerhetsinteresser knyttet til anskaffelser av våpen, ammunisjon eller krigsmateriell eller anskaffelser som er uunnværlige av hensyn til den nasjonale sikkerhet eller nasjonale forsvarsformål.
2. Med forbehold for kravet om at slike tiltak ikke anvendes på en måte som ville utgjøre et middel til vilkårlig eller urettmessig forskjellsbehandling mellom parter der samme vilkår gjelder, eller en skjult begrensning av internasjonal handel, skal ingen bestemmelse i denne avtale tolkes slik at den hindrer en part i å treffe eller håndheve tiltak som
   a. er nødvendige for å verne offentlig moral, orden eller sikkerhet,
   b. er nødvendige for å verne menneskers, dyrs eller planters liv og helse,
   c. er nødvendige for å verne immaterielle rettigheter, eller
   d. er tilknyttet varer eller tjenester fra personer med nedsatt funksjonsevne, humanitære institusjoner eller fengselsarbeid.

Article IV

General Principles

Non-Discrimination

1. With respect to any measure regarding covered procurement, each Party, including its procuring entities, shall accord immediately and unconditionally to the goods and services of any other Party and to the suppliers of any other Party offering the goods or services of any Party, treatment no less favourable than the treatment the Party, including its procuring entities, accords to:
   a. domestic goods, services and suppliers; and
   b. goods, services and suppliers of any other Party.
2. With respect to any measure regarding covered procurement, a Party, including its procuring entities, shall not:
   a. treat a locally established supplier less favourably than another locally established supplier on the basis of the degree of foreign affiliation or ownership; or

Artikkel IV

Alminnelige prinsipper

Ikke-diskriminering

1. Ved alle tiltak som gjelder en dekket anskaffelse, skal hver part, herunder dens oppdragsgivere, umiddelbart og uten vilkår gi en annen parts varer og tjenester, og en annen parts leverandører som tilbyr slike varer eller tjenester fra en part, en behandling som ikke er mindre gunstig enn den behandling parten, herunder dens oppdragsgivere, gir

   a. innenlandske varer, tjenester og leverandører, og
   b. varer, tjenester og leverandører fra en annen part.
2. Ved alle tiltak som gjelder en dekket anskaffelse, skal en part, herunder dens oppdragsgivere, unnlate
   a. å behandle en lokalt etablert leverandør mindre gunstig enn en annen lokalt etablert leverandør på grunnlag av graden av utenlandsk tilknytning eller eierskap, eller

b. discriminate against a locally established supplier on the basis that the goods or services offered by that supplier for a particular procurement are goods or services of any other Party.

Use of Electronic Means

3. When conducting covered procurement by electronic means, a procuring entity shall:
   a. ensure that the procurement is conducted using information technology systems and software, including those related to authentication and encryption of information, that are generally available and interoperable with other generally available information technology systems and software; and
   b. maintain mechanisms that ensure the integrity of requests for participation and tenders, including establishment of the time of receipt and the prevention of inappropriate access.

Conduct of Procurement

4. A procuring entity shall conduct covered procurement in a transparent and impartial manner that:
   a. is consistent with this Agreement, using methods such as open tendering, selective tendering and limited tendering;
   b. avoids conflicts of interest; and
   c. prevents corrupt practices.

Rules of Origin

5. For purposes of covered procurement, a Party shall not apply rules of origin to goods or services imported from or supplied from another Party that are different from the rules of origin the Party applies at the same time in the normal course of trade to imports or supplies of the same goods or services from the same Party.

Offsets

6. With regard to covered procurement, a Party, including its procuring entities, shall not seek, take account of, impose or enforce any offset.

b. å forskjellsbehandle en lokalt etablert leverandør på grunnlag av at varene eller tjenestene denne leverandøren tilbyr til en bestemt anskaffelse, er varer eller tjenester fra en annen part.

Bruk av elektroniske midler

3. Når en dekket anskaffelse foretas elektronisk, skal oppdragsgiveren
   a. sørge for at anskaffelsen foretas ved bruk av IT-systemer og tilhørende programvare, herunder systemer og programvare forbundet med verifisering og kryptering av informasjon, som er allment tilgjengelige og virker sammen med andre allment tilgjengelige IT-systemer og tilhørende programvare, og
   b. opprettholde ordninger som sørger for at søknader om deltakelse og tilbud er sikret integritet, blant annet ved å fastsette mottakstidspunkt og hindre uvedkommende tilgang.

Gjennomføring av anskaffelser

4. En oppdragsgiver skal foreta en dekket anskaffelse på en gjennomsiktig og upartisk måte som
   a. er i samsvar med bestemmelsene i denne avtale, og bruke anskaffelsesprosedyrer som åpen anbudskonkurranse, begrenset anbudskonkurranse og konkurranse uten forutgående kunngjøring,
   b. hindrer interessekonflikter og
   c. forebygger korrupsjon.

Opprinnelsesregler

5. Ved dekkede anskaffelser skal en part ikke anvende opprinnelsesregler på varer eller tjenester som importeres eller leveres fra en annen part, som skiller seg fra opprinnelsesreglene parten samtidig anvender ved normalt handelssamkvem på import eller leveranser av de samme varer eller tjenester fra samme part.

Gjenkjøpsavtaler

6. Når det gjelder dekkede anskaffelser, skal en part, herunder dens oppdragsgivere, ikke be om, ta hensyn til, pålegge eller fremtvinge gjenkjøpsavtaler.

Measures Not Specific to Procurement

7. Paragraphs 1 and 2 shall not apply to: customs duties and charges of any kind imposed on, or in connection with, importation; the method of levying such duties and charges; other import regulations or formalities and measures affecting trade in services other than measures governing covered procurement.

Article V

Developing Countries

1. In negotiations on accession to, and in the implementation and administration of, this Agreement, the Parties shall give special consideration to the development, financial and trade needs and circumstances of developing countries and least developed countries (collectively referred to hereinafter as "developing countries", unless specifically identified otherwise), recognizing that these may differ significantly from country to country. As provided for in this Article and on request, the Parties shall accord special and differential treatment to:
   a. least developed countries; and
   b. any other developing country, where and to the extent that this special and differential treatment meets its development needs.

2. Upon accession by a developing country to this Agreement, each Party shall provide immediately to the goods, services and suppliers of that country the most favourable coverage that the Party provides under its annexes to Appendix I to any other Party to this Agreement, subject to any terms negotiated between the Party and the developing country in order to maintain an appropriate balance of opportunities under this Agreement.
3. Based on its development needs, and with the agreement of the Parties, a developing country may adopt or maintain one or more of the following transitional measures, during a transition period and in accordance with a schedule, set out in its relevant annexes to Appendix I, and applied in a manner that does not discriminate among the other Parties:
   a. a price preference programme, provided that the programme:
      i. provides a preference only for the part of the tender incorporating goods or services originating in the developing country applying the preference or

Tiltak som ikke gjelder særskilt for anskaffelser

7. Bestemmelsene i nr. 1 og 2 får ikke anvendelse på toll og avgifter av noen art som ilegges ved eller i forbindelse med import, metoden for ileggelse av toll og avgifter som nevnt, andre reguleringer eller formaliteter ved import, eller tiltak som har betydning for handel med tjenester, bortsett fra tiltak som regulerer en dekket anskaffelse.

Artikkel V

Utviklingsland

1. Ved forhandlinger om tiltredelse til denne avtale og ved gjennomføringen og forvaltningen av den skal partene ta særlig hensyn til finansielle, utviklingsmessige og handelsmessige behov og forhold i utviklingsland og de minst utviklede landene (heretter samlet kalt «utviklingsland» med mindre noe annet er særskilt angitt), samtidig som det erkjennes at det kan være store forskjeller fra land til land. Som fastsatt i denne artikkel skal partene på anmodning gi spesiell og differensiert behandling til
   a. de minst utviklede landene, og
   b. andre utviklingsland, når og i den utstrekning denne spesielle og differensierte behandlingen dekker landets utviklingsbehov.
2. Når et utviklingsland tiltrer denne avtale, skal hver part umiddelbart sørge for at varer, tjenester og leverandører fra dette landet nyter godt av det gunstigste dekningsomfanget parten gir enhver annen part i denne avtale i henhold til vedleggene til tillegg I, med forbehold om eventuelle vilkår fremforhandlet mellom parten og utviklingslandet for å opprettholde en passende balanse mellom de muligheter som gis etter denne avtale.
3. Med utgangspunkt i landets utviklingsbehov, og med partenes samtykke, kan et utviklingsland i en overgangsperiode og i henhold til en tidsplan som fastsettes i de relevante vedleggene til tillegg I, og som anvendes på en måte som ikke forskjellsbehandler de andre partene, vedta eller opprettholde ett eller flere følgende overgangstiltak:
   a. et program for prispreferanser, forutsatt at programmet
      i. gir en preferanse bare for den delen av tilbudet som omfatter varer eller tjenester med opprinnelse i utviklingslandet som anvender preferansen, eller varer

goods or services originating in other developing countries in respect of which the developing country applying the preference has an obligation to provide national treatment under a preferential agreement, provided that where the other developing country is a Party to this Agreement, such treatment would be subject to any conditions set by the Committee; and

ii. is transparent, and the preference and its application in the procurement are clearly described in the notice of intended procurement;

b. an offset, provided that any requirement for, or consideration of, the imposition of the offset is clearly stated in the notice of intended procurement;

c. the phased-in addition of specific entities or sectors; and

d. a threshold that is higher than its permanent threshold.

4. In negotiations on accession to this Agreement, the Parties may agree to the delayed application of any specific obligation in this Agreement, other than Article IV:1(b), by the acceding developing country while that country implements the obligation. The implementation period shall be:

a. for a least developed country, five years after its accession to this Agreement; and

b. for any other developing country, only the period necessary to implement the specific obligation and not to exceed three years.

5. Any developing country that has negotiated an implementation period for an obligation under paragraph 4 shall list in its Annex 7 to Appendix I the agreed implementation period, the specific obligation subject to the implementation period and any interim obligation with which it has agreed to comply during the implementation period.

6. After this Agreement has entered into force for a developing country, the Committee, on request of the developing country, may:

a. extend the transition period for a measure adopted or maintained under paragraph 3 or any implementation period negotiated under paragraph 4; or

b. approve the adoption of a new transitional measure under paragraph 3, in special circumstances that were unforeseen during the accession process.

eller tjenester med opprinnelse i andre utviklingsland som utviklingslandet som anvender preferansen, er forpliktet til å gi nasjonal behandling i henhold til en preferanseavtale, forutsatt at slik behandling vil være underlagt de vilkår komiteen fastsetter dersom det andre utviklingslandet er part i denne avtale, og

ii. er gjennomsiktig, og at preferansen og anvendelsen av den ved anskaffelsen klart fremgår i kunngjøringen av konkurransen,

b. en gjenkjøpsavtale, forutsatt at ethvert krav om eller vurdering av pålegg om gjenkjøpsavtale er tydelig angitt i kunngjøringen av konkurransen,

c. gradvis tilføyelse av bestemte enheter eller sektorer, og

d. en terskelverdi som er høyere enn den permanente terskelverdien.

4. Ved forhandlinger om tiltredelse til denne avtale kan partene samtykke i at anvendelsen av en bestemt forpliktelse i avtalen, med unntak av artikkel IV nr. 1 bokstav b), kan utsettes av det tiltredende utviklingslandet mens landet gjennomfører forpliktelsen. Gjennomføringsperioden skal

a. for de minst utviklede landene vare i fem år etter at det har tiltrådt denne avtale, og

b. for andre utviklingsland bare vare så lenge det er nødvendig for å få gjennomført den bestemte forpliktelsen, og den skal ikke overstige tre år.

5. Utviklingsland som har fremforhandlet en gjennomføringsperiode for en forpliktelse i henhold til nr. 4, skal i vedlegg 7 til tillegg I føre opp den avtalte gjennomføringsperioden, den bestemte forpliktelsen gjennomføringsperioden gjelder for, og alle midlertidige forpliktelser som landet har samtykket i å oppfylle i gjennomføringsperioden.

6. Når denne avtale er trådt i kraft for et utviklingsland, kan komiteen på anmodning fra utviklingslandet,

a. forlenge overgangsperioden for et tiltak som er innført eller opprettholdt i henhold til nr. 3, eller en gjennomføringsperiode som er fremforhandlet etter nr. 4, eller

b. godkjenne at det under særlige omstendigheter som ikke ble forutsett i tiltredelsesprosessen, innføres et nytt overgangstiltak etter nr. 3.

7. A developing country that has negotiated a transitional measure under paragraph 3 or 6, an implementation period under paragraph 4 or any extension under paragraph 6 shall take such steps during the transition period or implementation period as may be necessary to ensure that it is in compliance with this Agreement at the end of any such period. The developing country shall promptly notify the Committee of each step.
8. The Parties shall give due consideration to any request by a developing country for technical cooperation and capacity building in relation to that country's accession to, or implementation of, this Agreement.
9. The Committee may develop procedures for the implementation of this Article. Such procedures may include provisions for voting on decisions relating to requests under paragraph 6.
10. The Committee shall review the operation and effectiveness of this Article every five years.

7. Et utviklingsland som har forhandlet fram et overgangstiltak etter nr. 3 eller 6, en gjennomføringsperiode etter nr. 4 eller en forlengelse etter nr. 6, skal i overgangsperioden eller gjennomføringsperioden treffe de nødvendige tiltak for å sikre at det opptrer i samsvar med denne avtale ved utløpet av en slik periode. Utviklingslandet skal omgående underrette komiteen om det enkelte tiltak.
8. Partene skal behørig vurdere alle anmodninger fra et utviklingsland om faglig samarbeid og kapasitetsbygging i forbindelse med landets tiltredelse til eller gjennomføring av denne avtale.
9. Komiteen kan utarbeide prosedyrer for gjennomføring av denne artikkel. Slike prosedyrer kan omfatte bestemmelser om hvordan det skal stemmes over beslutninger som gjelder anmodninger etter nr. 6.
10. Komiteen skal gjennomgå denne artikkels virkemåte og effektivitet hvert femte år.

Article VI

Information on the Procurement System

1. Each Party shall:
   a. promptly publish any law, regulation, judicial decision, administrative ruling of general application, standard contract clause mandated by law or regulation and incorporated by reference in notices or tender documentation and procedure regarding covered procurement, and any modifications thereof, in an officially designated electronic or paper medium that is widely disseminated and remains readily accessible to the public; and
   b. provide an explanation thereof to any Party, on request.
2. Each Party shall list:
   a. in Appendix II, the electronic or paper media in which the Party publishes the information described in paragraph 1;
   b. in Appendix III, the electronic or paper media in which the Party publishes the notices required by Articles VII, IX:7 and XVI:2; and
   c. in Appendix IV, the website address or addresses where the Party publishes:
      i. its procurement statistics pursuant to Article XVI:5; or
      ii. its notices concerning awarded contracts pursuant to Article XVI:6.

Artikkel VI

Informasjon om anskaffelsesordningen

1. Hver part skal
   a. omgående offentliggjøre enhver lov, forskrift, rettsavgjørelse, forvaltningsvedtak som er gitt generell anvendelse, standard kontraktsvilkår som pålagt ved lov eller forskrift og innarbeidet ved henvisning i kunngjøringer eller konkurransegrunnlaget, og enhver prosedyre som gjelder dekkede anskaffelser, samt alle endringer av disse, i offisielt utpekte elektroniske eller papirbaserte medier som har stor utbredelse og er lett tilgjengelige for allmennheten, og
   b. på anmodning gjøre rede for dem for en part.
2. Hver part skal føre opp
   a. i tillegg II de elektroniske eller papirbaserte mediene der parten offentliggjør opplysningene angitt i nr. 1,
   b. i tillegg III de elektroniske eller papirbaserte mediene der parten offentliggjør kunngjøringene fastsatt i artikkel VII, artikkel IX nr. 7 og artikkel XVI nr. 2, og
   c. i tillegg IV adressen eller adressene til nettstedene der parten offentliggjør
      i. anskaffelsesstatistikken i henhold til artikkel XVI nr. 5, eller
      ii. kunngjøringene om tildelte kontrakter i henhold til artikkel XVI nr. 6.

3. Each Party shall promptly notify the Committee of any modification to the Party's information listed in Appendix II, III or IV.

Article VII

Notices

Notice of Intended Procurement

1. For each covered procurement, a procuring entity shall publish a notice of intended procurement in the appropriate paper or electronic medium listed in Appendix III, except in the circumstances described in Article XIII. Such medium shall be widely disseminated and such notices shall remain readily accessible to the public, at least until expiration of the time-period indicated in the notice. The notices shall:
   a. for procuring entities covered under Annex 1, be accessible by electronic means free of charge through a single point of access, for at least any minimum period of time specified in Appendix III; and
   b. for procuring entities covered under Annex 2 or 3, where accessible by electronic means, be provided, at least, through links in a gateway electronic site that is accessible free of charge.

   Parties, including their procuring entities covered under Annex 2 or 3, are encouraged to publish their notices by electronic means free of charge through a single point of access.
2. Except as otherwise provided in this Agreement, each notice of intended procurement shall include:
   a. the name and address of the procuring entity and other information necessary to contact the procuring entity and obtain all relevant documents relating to the procurement, and their cost and terms of payment, if any;
   b. a description of the procurement, including the nature and the quantity of the goods or services to be procured or, where the quantity is not known, the estimated quantity;
   c. for recurring contracts, an estimate, if possible, of the timing of subsequent notices of intended procurement;
   d. a description of any options;
   e. the time-frame for delivery of goods or services or the duration of the contract;
   f. the procurement method that will be used and whether it will involve negotiation or electronic auction;

3. Hver part skal omgående underrette komiteen om alle endringer i partens opplysninger oppført i tillegg II, III eller IV.

Artikkel VII

Kunngjøringer

Kunngjøring av konkurranse

1. For hver dekket anskaffelse skal en oppdragsgiver offentliggjøre en kunngjøring av konkurransen i det relevante papirbaserte eller elektroniske mediet oppført i tillegg III, unntatt under forhold som beskrevet i artikkel XIII. Dette mediet skal ha stor utbredelse, og slike kunngjøringer skal være lett tilgjengelige for allmennheten minst til fristen angitt i kunngjøringen er utløpt. Kunngjøringene skal
   a. for oppdragsgivere omfattet av vedlegg 1 være tilgjengelige elektronisk og kostnadsfritt via en enkelt kanal minst i tidsrommet angitt i tillegg III, og
   b. for oppdragsgivere omfattet av vedlegg 2 eller 3 og dersom kunngjøringene er tilgjengelige elektronisk, i det minste oppgis via koblinger på en elektronisk portal som er tilgjengelig kostnadsfritt.

   Partene, herunder deres oppdragsgivere omfattet av vedlegg 2 eller 3, oppfordres til å offentliggjøre sine kunngjøringer elektronisk og kostnadsfritt via en enkelt kanal.
2. Med mindre noe annet er fastsatt i denne avtale, skal hver kunngjøring av en konkurranse inneholde følgende opplysninger:
   a. oppdragsgivers navn og adresse samt andre opplysninger som er nødvendige for å kontakte oppdragsgiveren og innhente alle relevante dokumenter knyttet til anskaffelsen og eventuelle kostnader og betalingsbetingelser,
   b. en beskrivelse av anskaffelsen, herunder arten og mengden av varene eller tjenestene som skal anskaffes, eller, dersom mengden ikke er kjent, forventet mengde,
   c. for periodiske kontrakter om mulig antatt tidspunkt for offentliggjøring av de neste kunngjøringene av konkurranser,
   d. en beskrivelse av eventuelle opsjoner,
   e. tidsrammen for levering av varer eller tjenester eller kontraktens varighet,
   f. anskaffelsesprosedyren som skal benyttes, og om den omfatter forhandlinger eller elektronisk auksjon,

g. where applicable, the address and any final date for the submission of requests for participation in the procurement;
h. the address and the final date for the submission of tenders;
i. the language or languages in which tenders or requests for participation may be submitted, if they may be submitted in a language other than an official language of the Party of the procuring entity;
j. a list and brief description of any conditions for participation of suppliers, including any requirements for specific documents or certifications to be provided by suppliers in connection therewith, unless such requirements are included in tender documentation that is made available to all interested suppliers at the same time as the notice of intended procurement;
k. where, pursuant to Article IX, a procuring entity intends to select a limited number of qualified suppliers to be invited to tender, the criteria that will be used to select them and, where applicable, any limitation on the number of suppliers that will be permitted to tender; and
l. an indication that the procurement is covered by this Agreement.

g. der det er aktuelt, adresse og siste frist for å søke om deltakelse i anskaffelsen,
h. adresse og siste frist for å inngi tilbud,
i. språket eller språkene som tilbud eller søknader om deltakelse kan skrives på, dersom de kan skrives på et annet språk enn et av de offisielle språkene hos oppdragsgiverens part,
j. en liste over og kort beskrivelse av vilkårene for å delta, herunder krav til bestemte dokumenter eller attester som skal fremlegges av leverandørene i denne forbindelse, med mindre kravene inngår i konkurransegrunnlaget som gjøres tilgjengelig for alle interesserte leverandører samtidig med kunngjøringen av konkurransen,
k. når en oppdragsgiver har til hensikt å invitere et begrenset antall kvalifiserte leverandører til å inngi tilbud i henhold til artikkel IX, kriteriene som skal benyttes ved utvelgelsen, og eventuelle begrensninger i antall leverandører som skal ha adgang til å inngi tilbud, og
l. opplysning om at anskaffelsen omfattes av bestemmelsene i denne avtale.

Summary Notice

3. For each case of intended procurement, a procuring entity shall publish a summary notice that is readily accessible, at the same time as the publication of the notice of intended procurement, in one of the WTO languages. The summary notice shall contain at least the following information:
   a. the subject-matter of the procurement;
   b. the final date for the submission of tenders or, where applicable, any final date for the submission of requests for participation in the procurement or for inclusion on a multi-use list; and
   c. the address from which documents relating to the procurement may be requested.

Sammendrag av kunngjøringen

3. For hver enkelt konkurranse skal oppdragsgiveren, samtidig med kunngjøringen av konkurransen, offentliggjøre et sammendrag av kunngjøringen som er lett tilgjengelig, på et av WTOs språk. Sammendraget skal minst inneholde følgende opplysninger:
   a. kontraktsgjenstanden,
   b. siste frist for å inngi tilbud eller, der det er aktuelt, siste frist for å søke om deltakelse i anskaffelsen eller om å bli oppført på en fast liste, og
   c. adressen som dokumentene forbundet med anskaffelsen kan innhentes fra.

Notice of Planned Procurement

4. Procuring entities are encouraged to publish in the appropriate paper or electronic medium listed in Appendix III as early as possible in each fiscal year a notice regarding their future procurement plans (hereinafter referred to as "notice of planned procurement"). The notice

Veiledende kunngjøring

4. Oppdragsgivere oppfordres til å offentliggjøre, i det aktuelle papirbaserte eller elektroniske mediet oppført i tillegg III og så tidlig som mulig i hvert regnskapsår, en kunngjøring av sine fremtidige anskaffelsesplaner (heretter kalt «veiledende kunngjøring»). Denne kunn-

of planned procurement should include the subject-matter of the procurement and the planned date of the publication of the notice of intended procurement.

5. A procuring entity covered under Annex 2 or 3 may use a notice of planned procurement as a notice of intended procurement provided that the notice of planned procurement includes as much of the information referred to in paragraph 2 as is available to the entity and a statement that interested suppliers should express their interest in the procurement to the procuring entity.

gjøringen bør inneholde opplysninger om kontraktsgjenstanden og om den planlagte datoen for kunngjøring av konkurransen.

5. En oppdragsgiver omfattet av vedlegg 2 eller 3 kan benytte en veiledende kunngjøring som kunngjøring av konkurransen, forutsatt at den veiledende kunngjøringen inneholder alle opplysninger nevnt i nr. 2 som er tilgjengelige for oppdragsgiveren, og en erklæring om at interesserte leverandører bør uttrykke sin interesse for anskaffelsen overfor oppdragsgiver.

Article VIII

Conditions for Participation

1. A procuring entity shall limit any conditions for participation in a procurement to those that are essential to ensure that a supplier has the legal and financial capacities and the commercial and technical abilities to undertake the relevant procurement.
2. In establishing the conditions for participation, a procuring entity:
   a. shall not impose the condition that, in order for a supplier to participate in a procurement, the supplier has previously been awarded one or more contracts by a procuring entity of a given Party; and
   b. may require relevant prior experience where essential to meet the requirements of the procurement.
3. In assessing whether a supplier satisfies the conditions for participation, a procuring entity:
   a. shall evaluate the financial capacity and the commercial and technical abilities of a supplier on the basis of that supplier's business activities both inside and outside the territory of the Party of the procuring entity; and
   b. shall base its evaluation on the conditions that the procuring entity has specified in advance in notices or tender documentation.
4. Where there is supporting evidence, a Party, including its procuring entities, may exclude a supplier on grounds such as:
   a. bankruptcy;
   b. false declarations;
   c. significant or persistent deficiencies in performance of any substantive requirement or obligation under a prior contract or contracts;

Artikkel VIII

Vilkår for deltakelse

1. Oppdragsgiver skal begrense vilkårene for deltakelse i en anskaffelse til det som er strengt nødvendig for å sikre at leverandøren har rettslig, finansiell, kommersiell og teknisk kapasitet til å påta seg den aktuelle anskaffelsen.
2. Når oppdragsgiver fastsetter vilkårene for deltakelse, kan han
   a. ikke sette som vilkår for at en leverandør skal få delta i en anskaffelse, at leverandøren tidligere er blitt tildelt en eller flere kontrakter av en oppdragsgiver hos en bestemt part, og
   b. kreve relevant erfaring når dette er strengt nødvendig for å oppfylle kravene forbundet med anskaffelsen.
3. Når oppdragsgiver vurderer om en leverandør tilfredsstiller vilkårene for å delta, skal han
   a. evaluere leverandørens finansielle, kommersielle og tekniske kapasitet på grunnlag av hans forretningsvirksomhet både innenfor og utenfor territoriet til oppdragsgiverens part, og
   b. foreta sin vurdering på grunnlag av de vilkår oppdragsgiveren på forhånd har angitt i kunngjøringer eller konkurransegrunnlaget.
4. Når det foreligger bevis til støtte for det, kan en part, herunder dens oppdragsgivere, utestenge en leverandør på grunn av forhold som
   a. konkurs,
   b. falske erklæringer,
   c. betydelige eller vedvarende mangler ved oppfyllelsen av vesentlige krav eller forpliktelser i forbindelse med en eller flere tidligere kontrakter,

d. final judgments in respect of serious crimes or other serious offences;
e. professional misconduct or acts or omissions that adversely reflect on the commercial integrity of the supplier; or
f. failure to pay taxes.

Article IX

Qualification of Suppliers

Registration Systems and Qualification Procedures

1. A Party, including its procuring entities, may maintain a supplier registration system under which interested suppliers are required to register and provide certain information.

2. Each Party shall ensure that:
   a. its procuring entities make efforts to minimize differences in their qualification procedures; and
   b. where its procuring entities maintain registration systems, the entities make efforts to minimize differences in their registration systems.
3. A Party, including its procuring entities, shall not adopt or apply any registration system or qualification procedure with the purpose or the effect of creating unnecessary obstacles to the participation of suppliers of another Party in its procurement.

Selective Tendering

4. Where a procuring entity intends to use selective tendering, the entity shall:
   a. include in the notice of intended procurement at least the information specified in Article VII:2(a), (b), (f), (g), (j), (k) and (l) and invite suppliers to submit a request for participation; and
   b. provide, by the commencement of the time-period for tendering, at least the information in Article VII:2 (c), (d), (e), (h) and (i) to the qualified suppliers that it notifies as specified in Article XI:3(b).

5. A procuring entity shall allow all qualified suppliers to participate in a particular procurement, unless the procuring entity states in the notice of intended procurement any limitation on the number of suppliers that will be permitted to tender and the criteria for selecting the limited number of suppliers.
6. Where the tender documentation is not made publicly available from the date of publication

d. endelig dom for alvorlig forbrytelse eller annet alvorlig lovbrudd,
e. tjenestefeil, handlinger eller forsømmelser som har negativ virkning for leverandørens forretningsmessige integritet, eller
f. manglende innbetaling av skatt.

Artikkel IX

Kvalifisering av leverandører

Registreringsordninger og kvalifikasjonsprosedyrer

1. En part, herunder dens oppdragsgivere, kan håndheve en ordning for registrering av leverandører der det kreves at interesserte leverandører registrerer seg og fremlegger bestemte opplysninger.
2. Hver part skal sørge for
   a. at oppdragsgiverne bestreber seg på å gjøre kvalifikasjonsprosedyrene mest mulig like, og
   b. at oppdragsgivere med registreringsordninger bestreber seg på å gjøre registreringsordningene mest mulig like.

3. En part, herunder dens oppdragsgivere, skal ikke opprette eller anvende en registreringsordning eller en kvalifikasjonsprosedyre som har som formål eller virkning unødig å hindre leverandører fra en annen part i å delta i partens anskaffelser.

Begrenset anbudskonkurranse

4. Når en oppdragsgiver planlegger å bruke begrenset anbudskonkurranse, skal han
   a. i kunngjøringen av konkurransen ta med minst de opplysninger som er fastsatt i artikkel VII nr. 2 bokstav a), b), f), g), j), k) og l), og invitere leverandører til å søke om å få delta, og
   b. innen fristen for å inngi tilbud begynner å løpe, gi de kvalifiserte leverandører som han underretter som angitt i artikkel XI nr. 3 bokstav b), minst de opplysninger som er fastsatt i artikkel VII nr. 2 bokstav c), d), e), h) og i).
5. En oppdragsgiver skal la alle kvalifiserte leverandører delta i en bestemt anskaffelse, med mindre oppdragsgiver i kunngjøringen av konkurransen fastsetter at kun et begrenset antall leverandører skal ha adgang til å inngi tilbud, samt kriteriene for utvelging av disse leverandørene.
6. Når konkurransegrunnlaget ikke er gjort offentlig tilgjengelig fra datoen for offentliggjø-

of the notice referred to in paragraph 4, a procuring entity shall ensure that those documents are made available at the same time to all the qualified suppliers selected in accordance with paragraph 5.

Multi-Use Lists

7. A procuring entity may maintain a multi-use list of suppliers, provided that a notice inviting interested suppliers to apply for inclusion on the list is:
   a. published annually; and
   b. where published by electronic means, made available continuously,
   in the appropriate medium listed in Appendix III.
8. The notice provided for in paragraph 7 shall include:
   a. a description of the goods or services, or categories thereof, for which the list may be used;
   b. the conditions for participation to be satisfied by suppliers for inclusion on the list and the methods that the procuring entity will use to verify that a supplier satisfies the conditions;
   c. the name and address of the procuring entity and other information necessary to contact the entity and obtain all relevant documents relating to the list;
   d. the period of validity of the list and the means for its renewal or termination, or where the period of validity is not provided, an indication of the method by which notice will be given of the termination of use of the list; and
   e. an indication that the list may be used for procurement covered by this Agreement.
9. Notwithstanding paragraph 7, where a multi-use list will be valid for three years or less, a procuring entity may publish the notice referred to in paragraph 7 only once, at the beginning of the period of validity of the list, provided that the notice:
   a. states the period of validity and that further notices will not be published; and
   b. is published by electronic means and is made available continuously during the period of its validity.
10. A procuring entity shall allow suppliers to apply at any time for inclusion on a multi-use list and shall include on the list all qualified suppliers within a reasonably short time.

ringen av kunngjøringen nevnt i nr. 4, skal oppdragsgiver sørge for at dokumentene gjøres tilgjengelige samtidig for alle kvalifiserte leverandører utvalgt i samsvar med bestemmelsene i nr. 5.

Faste lister

7. En oppdragsgiver kan føre en fast liste over leverandører forutsatt at en kunngjøring som inviterer interesserte leverandører til å søke om å bli oppført på listen,
   a. offentliggjøres årlig, og,
   b. dersom den offentliggjøres elektronisk, gjøres permanent tilgjengelig
   i det aktuelle mediet oppført i tillegg III.
8. Kunngjøringen omhandlet i nr. 7 skal inneholde følgende opplysninger:
   a. en beskrivelse av varer eller tjenester, eller kategorier av varer eller tjenester, som listen kan bli brukt for,
   b. vilkårene som leverandørene må oppfylle for å bli oppført på listen, og metodene som oppdragsgiveren vil benytte for å avgjøre om en leverandør oppfyller vilkårene,
   c. oppdragsgiverens navn og adresse og andre opplysninger som er nødvendige for å kontakte oppdragsgiveren og innhente alle relevante dokumenter i tilknytning til listen,
   d. listens gyldighetsperiode og hvordan den fornyes eller bringes til opphør, eller, dersom gyldighetsperioden ikke er fastsatt, angivelse av hvilken metode som vil bli benyttet for å kunngjøre at listen ikke lenger skal brukes, og
   e. opplysning om at listen kan bli brukt ved en anskaffelse som dekkes av denne avtale.
9. Når en fast liste skal gjelde i inntil tre år, kan en oppdragsgiver uten hensyn til bestemmelsene i nr. 7 offentliggjøre kunngjøringen omtalt i nr. 7 bare én gang, ved begynnelsen av listens gyldighetsperiode, forutsatt at kunngjøringen
   a. angir gyldighetsperioden og at det ikke vil bli offentliggjort flere kunngjøringer, og
   b. offentliggjøres elektronisk og gjøres permanent tilgjengelig i hele gyldighetsperioden.
10. En oppdragsgiver skal gi leverandører mulighet til når som helst å søke om å bli oppført på en fast liste og skal oppføre alle kvalifiserte leverandører på listen innen rimelig kort tid.

11. Where a supplier that is not included on a multi-use list submits a request for participation in a procurement based on a multi-use list and all required documents, within the timeperiod provided for in Article XI:2, a procuring entity shall examine the request. The procuring entity shall not exclude the supplier from consideration in respect of the procurement on the grounds that the entity has insufficient time to examine the request, unless, in exceptional cases, due to the complexity of the procurement, the entity is not able to complete the examination of the request within the timeperiod allowed for the submission of tenders.

Annex 2 and Annex 3 Entities

12. A procuring entity covered under Annex 2 or 3 may use a notice inviting suppliers to apply for inclusion on a multi-use list as a notice of intended procurement, provided that:

    a. the notice is published in accordance with paragraph 7 and includes the information required under paragraph 8, as much of the information required under Article VII:2 as is available and a statement that it constitutes a notice of intended procurement or that only the suppliers on the multiuse list will receive further notices of procurement covered by the multi-use list; and
    b. the entity promptly provides to suppliers that have expressed an interest in a given procurement to the entity, sufficient information to permit them to assess their interest in the procurement, including all remaining information required in Article VII:2, to the extent such information is available.

13. A procuring entity covered under Annex 2 or 3 may allow a supplier that has applied for inclusion on a multi-use list in accordance with paragraph 10 to tender in a given procurement, where there is sufficient time for the procuring entity to examine whether the supplier satisfies the conditions for participation.

Information on Procuring Entity Decisions

14. A procuring entity shall promptly inform any supplier that submits a request for participation in a procurement or application for inclusion on a multi-use list of the procuring entity's decision with respect to the request or application.

11. Når en leverandør som ikke står oppført på en fast liste, søker om å få delta i en konkurranse basert på en fast liste og sender inn alle nødvendige dokumenter innen fristen fastsatt i artikkel XI nr. 2, skal oppdragsgiver behandle søknaden. Oppdragsgiver skal ikke utestenge leverandøren fra saksbehandlingen i forbindelse med konkurransen med den begrunnelse at oppdragsgiveren ikke har tilstrekkelig tid til å vurdere søknaden, med mindre oppdragsgiver i unntakstilfeller, på grunn av anskaffelsens kompleksitet, ikke er i stand til å fullføre behandlingen av søknaden innenfor fristen som er satt for å inngi tilbud.

Oppdragsgivere i vedlegg 2 og 3

12. En oppdragsgiver omfattet av vedlegg 2 eller 3 kan benytte en kunngjøring som inviterer leverandører til å søke om å bli oppført på en fast liste, som kunngjøring av konkurranse, forutsatt at

    a. kunngjøringen offentliggjøres i samsvar med nr. 7 og inneholder opplysningene fastsatt i nr. 8, alle opplysningene i artikkel VII nr. 2 som er tilgjengelige, og en erklæring om at kunngjøringen utgjør en kunngjøring av konkurranse, eller at bare leverandørene på den faste listen vil motta ytterligere kunngjøringer om anskaffelser som dekkes av den faste listen, og
    b. oppdragsgiver omgående gir leverandører som har uttrykt interesse for en gitt anskaffelse overfor oppdragsgiver, tilstrekkelig informasjon til at de kan vurdere sin interesse i anskaffelsen, herunder alle utestående opplysninger som fastsatt i artikkel VII nr. 2, i den grad slike opplysninger er tilgjengelige.

13. En oppdragsgiver omfattet av vedlegg 2 eller 3 kan la en leverandør som har søkt om å bli oppført på en fast liste i henhold til nr. 10, inngi tilbud i en gitt anbudskonkurranse, dersom oppdragsgiver har tilstrekkelig tid til å undersøke om leverandøren oppfyller vilkårene for å delta.

Informasjon om oppdragsgivers avgjørelser

14. En oppdragsgiver skal omgående underrette alle leverandører som har søkt om å få delta i en anskaffelse eller om å bli oppført på en fast liste, om utfallet av søknaden.

15. Where a procuring entity rejects a supplier's request for participation in a procurement or application for inclusion on a multi-use list, ceases to recognize a supplier as qualified, or removes a supplier from a multi-use list, the entity shall promptly inform the supplier and, on request of the supplier, promptly provide the supplier with a written explanation of the reasons for its decision.

Article X

Technical Specifications and Tender Documentation

Technical Specifications

1. A procuring entity shall not prepare, adopt or apply any technical specification or prescribe any conformity assessment procedure with the purpose or the effect of creating unnecessary obstacles to international trade.
2. In prescribing the technical specifications for the goods or services being procured, a procuring entity shall, where appropriate:
   a. set out the technical specification in terms of performance and functional requirements, rather than design or descriptive characteristics; and
   b. base the technical specification on international standards, where such exist; otherwise, on national technical regulations, recognized national standards or building codes.
3. Where design or descriptive characteristics are used in the technical specifications, a procuring entity should indicate, where appropriate, that it will consider tenders of equivalent goods or services that demonstrably fulfil the requirements of the procurement by including words such as "or equivalent" in the tender documentation.
4. A procuring entity shall not prescribe technical specifications that require or refer to a particular trademark or trade name, patent, copyright, design, type, specific origin, producer or supplier, unless there is no other sufficiently precise or intelligible way of describing the procurement requirements and provided that, in such cases, the entity includes words such as "or equivalent" in the tender documentation.
5. A procuring entity shall not seek or accept, in a manner that would have the effect of precluding competition, advice that may be used in the preparation or adoption of any technical specification for a specific procurement from a

15. Dersom en oppdragsgiver avslår en søknad fra en leverandør om å delta i en anskaffelse eller om å bli oppført på en fast liste, ikke lenger anser at en leverandør er kvalifisert, eller fjerner en leverandør fra en fast liste, skal oppdragsgiveren umiddelbart underrette leverandøren om dette og, dersom leverandøren ber om det, omgående gi vedkommende en skriftlig begrunnelse for avgjørelsen.

Artikkel X

Tekniske spesifikasjoner og konkurransegrunnlag

Tekniske spesifikasjoner

1. En oppdragsgiver skal ikke utarbeide, fastsette eller anvende en teknisk spesifikasjon eller fastsette en prosedyre for samsvarsvurdering som har som formål eller virkning unødig å hindre internasjonal handel.
2. Ved fastsettelse av tekniske spesifikasjoner for varer eller tjenester som skal anskaffes, skal oppdragsgiveren, der det er aktuelt,
   a. angi den tekniske spesifikasjonen i form av ytelses- og funksjonskrav i stedet for utforming eller beskrivende egenskaper, og
   b. basere den tekniske spesifikasjonen på internasjonale standarder der slike finnes, og ellers på nasjonale tekniske forskrifter, anerkjente nasjonale standarder eller byggeforskrifter.
3. Når utforming eller beskrivende egenskaper brukes i tekniske spesifikasjoner, bør en oppdragsgiver eventuelt opplyse at den vil godta tilbud på tilsvarende varer eller tjenester som åpenbart oppfyller kravene i konkurransen, ved å ta med uttrykk som «eller tilsvarende» i konkurransegrunnlaget.
4. En oppdragsgiver skal ikke fastsette tekniske spesifikasjoner som krever eller viser til et bestemt varemerke eller handelsnavn, patent, enerett, utforming, type, særskilt opprinnelse, produsent eller leverandør, med mindre det ikke finnes noen annen tilstrekkelig presis eller forståelig måte å beskrive kravene til varen på, og forutsatt at oppdragsgiver i slike tilfeller har tatt med uttrykk som «eller tilsvarende» i konkurransegrunnlaget.
5. Oppdragsgiveren skal ikke på en slik måte at det ville hindre konkurransen, søke eller motta råd som kan bli brukt ved utarbeiding eller fastsettelse av en teknisk spesifikasjon for

person that may have a commercial interest in the procurement.

6. For greater certainty, a Party, including its procuring entities, may, in accordance with this Article, prepare, adopt or apply technical specifications to promote the conservation of natural resources or protect the environment.

Tender Documentation

7. A procuring entity shall make available to suppliers tender documentation that includes all information necessary to permit suppliers to prepare and submit responsive tenders. Unless already provided in the notice of intended procurement, such documentation shall include a complete description of:

   a. the procurement, including the nature and the quantity of the goods or services to be procured or, where the quantity is not known, the estimated quantity and any requirements to be fulfilled, including any technical specifications, conformity assessment certification, plans, drawings or instructional materials;
   b. any conditions for participation of suppliers, including a list of information and documents that suppliers are required to submit in connection with the conditions for participation;
   c. all evaluation criteria the entity will apply in the awarding of the contract, and, except where price is the sole criterion, the relative importance of such criteria;
   d. where the procuring entity will conduct the procurement by electronic means, any authentication and encryption requirements or other requirements related to the submission of information by electronic means;
   e. where the procuring entity will hold an electronic auction, the rules, including identification of the elements of the tender related to the evaluation criteria, on which the auction will be conducted;
   f. where there will be a public opening of tenders, the date, time and place for the opening and, where appropriate, the persons authorized to be present;
   g. any other terms or conditions, including terms of payment and any limitation on the means by which tenders may be submitted, such as whether on paper or by electronic means; and

en bestemt anskaffelse, fra en person som kan ha kommersiell interesse i anskaffelsen.

6. Det presiseres at en part, herunder dens oppdragsgivere, i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel kan utarbeide, fastsette eller anvende tekniske spesifikasjoner for å fremme bevaring av naturressurser eller verne miljøet.

Konkurransegrunnlag

7. En oppdragsgiver skal sørge for at leverandører får tilgang til konkurransegrunnlaget som inneholder alle opplysninger som er nødvendige for at leverandører skal kunne utarbeide og inngi tilbud. Med mindre dette allerede er inntatt i kunngjøringen av konkurransen, skal dokumentasjonen inneholde en fullstendig beskrivelse av følgende:

   a. anskaffelsen, herunder arten og mengden av varene eller tjenestene som skal anskaffes, eller, dersom mengden ikke er kjent, forventet mengde og alle krav som skal oppfylles, herunder tekniske spesifikasjoner, samsvarssertifisering, planer, tegninger eller instruksjonsmateriale,
   b. alle vilkår for at leverandører skal kunne delta, herunder en liste over opplysninger og dokumenter som leverandører skal fremlegge i forbindelse med vilkårene for deltakelse,
   c. alle tildelingskriterier oppdragsgiveren vil anvende ved tildeling av kontrakten, og, med unntak av tilfeller der pris er eneste kriterium, vektingen av disse kriteriene,
   d. når oppdragsgiveren skal foreta anskaffelsen elektronisk, alle krav til verifisering og kryptering eller andre krav knyttet til elektronisk innsending av opplysninger,
   e. når oppdragsgiveren skal avholde elektronisk auksjon, reglene som gjelder for auksjonen, herunder angivelse av elementene i tilbudet knyttet til tildelingskriteriene,
   f. når det skal avholdes offentlig tilbudsåpning, dato, tid og sted for åpningen og eventuelt hvem som har adgang til å være til stede,
   g. alle øvrige vilkår eller betingelser, herunder betalingsbetingelser og eventuelle begrensninger med hensyn til hvordan tilbud kan inngis, for eksempel på papir eller elektronisk, og

h. any dates for the delivery of goods or the supply of services.

8. In establishing any date for the delivery of goods or the supply of services being procured, a procuring entity shall take into account such factors as the complexity of the procurement, the extent of subcontracting anticipated and the realistic time required for production, destocking and transport of goods from the point of supply or for supply of services.

9. The evaluation criteria set out in the notice of intended procurement or tender documentation may include, among others, price and other cost factors, quality, technical merit, environmental characteristics and terms of delivery.

10. A procuring entity shall promptly:
    a. make available tender documentation to ensure that interested suppliers have sufficient time to submit responsive tenders;
    b. provide, on request, the tender documentation to any interested supplier; and
    c. reply to any reasonable request for relevant information by any interested or participating supplier, provided that such information does not give that supplier an advantage over other suppliers.

Modifications

11. Where, prior to the award of a contract, a procuring entity modifies the criteria or requirements set out in the notice of intended procurement or tender documentation provided to participating suppliers, or amends or reissues a notice or tender documentation, it shall transmit in writing all such modifications or amended or re-issued notice or tender documentation:
    a. to all suppliers that are participating at the time of the modification, amendment or reissuance, where such suppliers are known to the entity, and in all other cases, in the same manner as the original information was made available; and
    b. in adequate time to allow such suppliers to modify and re-submit amended tenders, as appropriate.

h. alle datoer for levering av varer eller yting av tjenester.

8. Når oppdragsgiver fastsetter dato for levering av varene eller yting av tjenestene som skal anskaffes, skal han ta i betraktning blant annet hvor kompleks anskaffelsen er, det forventede antall underleverandører og hvor lang tid det reelt sett kreves for å fremstille varene, ta dem ut av lageret og transportere dem fra utkjøringsstedet eller for å yte tjenestene.

9. Tildelingskriteriene i kunngjøringen av konkurransen eller konkurransegrunnlaget kan blant annet omfatte pris og andre kostnadsfaktorer, kvalitet, teknisk verdi, miljøegenskaper og leveringsbetingelser.

10. En oppdragsgiver skal omgående
    a. gjøre konkurransegrunnlaget tilgjengelig for å sikre at interesserte leverandører har tilstrekkelig tid til å inngi tilbud,
    b. på anmodning gi enhver interessert leverandør tilgang til konkurransegrunnlaget, og
    c. svare på enhver rimelig anmodning om relevante opplysninger fra en interessert eller deltakende leverandør, forutsatt at opplysningene ikke gir vedkommende leverandør en fordel fremfor andre leverandører.

Endringer

11. Når en oppdragsgiver før tildelingen av en kontrakt endrer kriterier eller spesifikasjoner fastsatt i kunngjøringen av konkurransen eller i konkurransegrunnlaget som deltakende leverandører har mottatt, eller endrer eller offentliggjør på nytt en kunngjøring eller konkurransegrunnlaget, skal han i skriftlig form sende alle slike endringer eller kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget som er offentliggjort på nytt
    a. til alle leverandører som deltar på det tidspunkt opplysningene endres eller offentliggjøres på nytt, dersom leverandørene er kjent for oppdragsgiveren, og i alle øvrige tilfeller gjøre opplysningene tilgjengelige på samme måte som for de opprinnelige opplysningene, og
    b. i tilstrekkelig god tid til at leverandørene kan foreta tilpasninger og inngi endrede tilbud etter behov.

Article XI

Time-Periods

General

1. A procuring entity shall, consistent with its own reasonable needs, provide sufficient time for suppliers to prepare and submit requests for participation and responsive tenders, taking into account such factors as:
   a. the nature and complexity of the procurement;
   b. the extent of subcontracting anticipated; and
   c. the time necessary for transmitting tenders by non-electronic means from foreign as well as domestic points where electronic means are not used.

Such time-periods, including any extension of the time-periods, shall be the same for all interested or participating suppliers.

Deadlines

2. A procuring entity that uses selective tendering shall establish that the final date for the submission of requests for participation shall not, in principle, be less than 25 days from the date of publication of the notice of intended procurement. Where a state of urgency duly substantiated by the procuring entity renders this time-period impracticable, the time-period may be reduced to not less than 10 days.
3. Except as provided for in paragraphs 4, 5, 7 and 8 a procuring entity shall establish that the final date for the submission of tenders shall not be less than 40 days from the date on which:
   a. in the case of open tendering, the notice of intended procurement is published; or
   b. in the case of selective tendering, the entity notifies suppliers that they will be invited to submit tenders, whether or not it uses a multi-use list.
4. A procuring entity may reduce the time-period for tendering established in accordance with paragraph 3 to not less than 10 days where:
   a. the procuring entity has published a notice of planned procurement as described in Article VII:4 at least 40 days and not more than 12 months in advance of the publication of the notice of intended procurement, and the notice of planned procurement contains:

Artikkel XI

Frister

Generelt

1. En oppdragsgiver skal, i samsvar med sine egne rimelige behov, gi leverandørene tilstrekkelig tid til å utarbeide og sende inn søknad om deltakelse og inngi tilbud, idet det tas hensyn blant annet til
   a. hva slags anskaffelse det er snakk om, og hvor kompleks den er,
   b. forventet antall underleverandører, og
   c. hvor mye tid som trengs for å sende tilbud ikke-elektronisk fra utenlandske og innenlandske avsendersteder der elektroniske midler ikke benyttes.

Disse fristene, herunder eventuelle forlengelser av dem, skal være like for alle interesserte eller deltakende leverandører.

Frister

2. En oppdragsgiver som bruker begrenset anbudskonkurranse, skal fastsette at siste frist for å søke om deltakelse i prinsippet ikke skal være mindre enn 25 dager fra offentliggjøringsdatoen for kunngjøringen av konkurransen. Dersom en hastesituasjon som er behørig dokumentert av oppdragsgiveren, ikke gjør det mulig å anvende denne fristen, kan fristen forkortes til minimum ti dager.
3. Med unntak av hva som er fastsatt i nr. 4, 5, 7 og 8, skal en oppdragsgiver fastsette at siste frist for å inngi tilbud ikke skal være mindre enn 40 dager regnet fra
   a. ved åpen anbudskonkurranse, den dag kunngjøringen av konkurransen offentliggjøres, eller
   b. ved begrenset anbudskonkurranse, den dag oppdragsgiver underretter leverandørene om at de vil bli innbudt til å inngi tilbud, uavhengig av om det benyttes en fast liste.
4. En oppdragsgiver kan forkorte fristen for å inngi tilbud fastsatt i samsvar med nr. 3 til minimum ti dager dersom
   a. oppdragsgiveren har offentliggjort en veiledende kunngjøring som beskrevet i artikkel VII nr. 4 minst 40 dager og høyst 12 måneder før kunngjøringen av konkurransen, og dersom den veiledende kunngjøringen inneholder

i. a description of the procurement;
ii. the approximate final dates for the submission of tenders or requests for participation;
iii. a statement that interested suppliers should express their interest in the procurement to the procuring entity;
iv. the address from which documents relating to the procurement may be obtained; and
v. as much of the information that is required for the notice of intended procurement under Article VII:2, as is available;

b. the procuring entity, for recurring contracts, indicates in an initial notice of intended procurement that subsequent notices will provide time-periods for tendering based on this paragraph; or
c. a state of urgency duly substantiated by the procuring entity renders the time-period for tendering established in accordance with paragraph 3 impracticable.

5. A procuring entity may reduce the time-period for tendering established in accordance with paragraph 3 by five days for each one of the following circumstances:
a. the notice of intended procurement is published by electronic means;
b. all the tender documentation is made available by electronic means from the date of the publication of the notice of intended procurement; and
c. the entity accepts tenders by electronic means.

6. The use of paragraph 5, in conjunction with paragraph 4, shall in no case result in the reduction of the time-period for tendering established in accordance with paragraph 3 to less than 10 days from the date on which the notice of intended procurement is published.

7. Notwithstanding any other provision in this Article, where a procuring entity purchases commercial goods or services, or any combination thereof, it may reduce the time-period for tendering established in accordance with paragraph 3 to not less than 13 days, provided that it publishes by electronic means, at the same time, both the notice of intended procurement and the tender documentation. In addition, where the entity accepts tenders for commercial goods or services by electronic means, it may reduce the time-period established in accordance with paragraph 3 to not less than 10 days.

i. en beskrivelse av anskaffelsen,
ii. antatt siste frist for å inngi tilbud eller søke om å få delta,
iii. en erklæring om at interesserte leverandører bør uttrykke sin interesse for anskaffelsen overfor oppdragsgiveren,
iv. adressen som dokumentene forbundet med anskaffelsen kan innhentes fra, og
v. alle opplysninger som kreves i kunngjøringen av konkurransen i henhold til artikkel VII nr. 2, og som er tilgjengelige,

b. oppdragsgiveren, ved periodiske kontrakter, i den første kunngjøringen av konkurransen opplyser om at senere kunngjøringer vil inneholde frister for å inngi tilbud med hjemmel i dette nummer, eller
c. en hastesituasjon som er behørig dokumentert av oppdragsgiveren, gjør det umulig å anvende fristen for å inngi tilbud som fastsatt i nr. 3.

5. En oppdragsgiver kan forkorte fristen for å inngi tilbud fastsatt i samsvar med nr. 3 med fem dager for hvert av følgende forhold:
a. kunngjøringen av konkurransen offentliggjøres elektronisk,
b. hele konkurransegrunnlaget gjøres tilgjengelig elektronisk fra kunngjøringsdatoen for konkurransen, og
c. oppdragsgiveren godtar at tilbud inngis elektronisk.

6. Dersom nr. 5 anvendes sammen med nr. 4, skal dette ikke i noe tilfelle føre til at fristen for å inngi tilbud som fastsatt i nr. 3, forkortes til under ti dager regnet fra kunngjøringsdatoen for konkurransen.

7. Uten hensyn til de øvrige bestemmelsene i denne artikkel kan en oppdragsgiver, når han anskaffer kommersielle varer eller tjenester, eller en kombinasjon av slike varer og tjenester, forkorte fristen for å inngi tilbud fastsatt i samsvar med nr. 3 til minimum 13 dager, forutsatt at både kunngjøringen av konkurransen og konkurransegrunnlaget offentliggjøres elektronisk på samme tidspunkt. I tillegg kan oppdragsgiveren, dersom han godtar at tilbud på kommersielle varer eller tjenester inngis elektronisk, forkorte fristen fastsatt i samsvar med nr. 3 til minimum ti dager.

8. Where a procuring entity covered under Annex 2 or 3 has selected all or a limited number of qualified suppliers, the time-period for tendering may be fixed by mutual agreement between the procuring entity and the selected suppliers. In the absence of agreement, the period shall not be less than 10 days.

Article XII

Negotiation

1. A Party may provide for its procuring entities to conduct negotiations:
   a. where the entity has indicated its intent to conduct negotiations in the notice of intended procurement required under Article VII:2; or
   b. where it appears from the evaluation that no tender is obviously the most advantageous in terms of the specific evaluation criteria set out in the notice of intended procurement or tender documentation.
2. A procuring entity shall:
   a. ensure that any elimination of suppliers participating in negotiations is carried out in accordance with the evaluation criteria set out in the notice of intended procurement or tender documentation; and
   b. where negotiations are concluded, provide a common deadline for the remaining participating suppliers to submit any new or revised tenders.

Article XIII

Limited Tendering

1. Provided that it does not use this provision for the purpose of avoiding competition among suppliers or in a manner that discriminates against suppliers of any other Party or protects domestic suppliers, a procuring entity may use limited tendering and may choose not to apply Articles VII through IX, X (paragraphs 7 through 11), XI, XII, XIV and XV only under any of the following circumstances:
   a. where:
      i. no tenders were submitted or no suppliers requested participation;
      ii. no tenders that conform to the essential requirements of the tender documentation were submitted;
      iii. no suppliers satisfied the conditions for participation; or
      iv. the tenders submitted have been collusive,

8. Dersom en oppdragsgiver omfattet av vedlegg 2 eller 3 har valgt ut alle eller et begrenset antall kvalifiserte leverandører, kan fristen for å inngi tilbud fastsettes ved gjensidig avtale mellom oppdragsgiveren og de utvalgte leverandørene. I mangel av en avtale skal fristen ikke være på under ti dager.

Artikkel XII

Forhandlinger

1. En part kan fastsette at dens oppdragsgivere skal ha adgang til å føre forhandlinger
   a. dersom oppdragsgiveren har angitt at han har til hensikt å føre forhandlinger, i kunngjøringen av konkurransen som kreves i henhold til artikkel VII nr. 2, eller
   b. når det av evalueringen fremgår at ingen tilbud åpenbart er det mest fordelaktige målt mot de konkrete tildelingskriteriene fastsatt i kunngjøringen av konkurransen eller konkurransegrunnlaget.
2. En oppdragsgiver skal
   a. sikre at enhver reduksjon av antall leverandører som deltar i forhandlingene, skjer i samsvar med tildelingskriteriene fastsatt i kunngjøringen av konkurransen eller konkurransegrunnlaget, og
   b. når forhandlingene er sluttført, angi en felles frist for gjenværende deltakende leverandører til å inngi nytt eller revidert tilbud.

Artikkel XIII

Konkurranse uten forutgående kunngjøring

1. Forutsatt at en oppdragsgiver ikke bruker denne bestemmelse til å unngå konkurranse mellom leverandører eller på en måte som forskjellsbehandler leverandører fra en annen part eller beskytter innenlandske leverandører, kan han anvende konkurranse uten forutgående kunngjøring og velge ikke å anvende artikkel VII til IX, X (nr. 7 til 11), XI, XII, XIV og XV bare under følgende forhold:
   a. dersom
      i. ingen tilbud er innkommet eller ingen leverandør har søkt om å få delta,
      ii. ingen innkomne tilbud oppfyller de vesentlige kravene i konkurransegrunnlaget,
      iii. ingen leverandører oppfyller kravene for å delta, eller
      iv. tilbudene som er innkommet, er avtalt ved ulovlig anbudssamarbeid,

provided that the requirements of the tender documentation are not substantially modified;

b. where the goods or services can be supplied only by a particular supplier and no reasonable alternative or substitute goods or services exist for any of the following reasons:
   i. the requirement is for a work of art;
   ii. the protection of patents, copyrights or other exclusive rights; or
   iii. due to an absence of competition for technical reasons;
c. for additional deliveries by the original supplier of goods or services that were not included in the initial procurement where a change of supplier for such additional goods or services:
   i. cannot be made for economic or technical reasons such as requirements of interchangeability or interoperability with existing equipment, software, services or installations procured under the initial procurement; and
   ii. would cause significant inconvenience or substantial duplication of costs for the procuring entity;
d. insofar as is strictly necessary where, for reasons of extreme urgency brought about by events unforeseeable by the procuring entity, the goods or services could not be obtained in time using open tendering or selective tendering;
e. for goods purchased on a commodity market;
f. where a procuring entity procures a prototype or a first good or service that is developed at its request in the course of, and for, a particular contract for research, experiment, study or original development. Original development of a first good or service may include limited production or supply in order to incorporate the results of field testing and to demonstrate that the good or service is suitable for production or supply in quantity to acceptable quality standards, but does not include quantity production or supply to establish commercial viability or to recover research and development costs;
g. for purchases made under exceptionally advantageous conditions that only arise in the very short term in the case of unusual

forutsatt at kravene i konkurransegrunnlaget ikke endres vesentlig,

b. dersom varene eller tjenestene kan leveres bare av én bestemt leverandør og det ikke finnes noe rimelig alternativ eller noen rimelige erstatningsvarer eller -tjenester av en av følgende grunner:
   i. behovet gjelder et kunstverk,
   ii. vern av patenter, opphavsretter eller andre eneretter, eller
   iii. mangel på konkurranse av tekniske grunner,
c. for tilleggsleveranser fra den opprinnelige leverandøren av varer eller tjenester som ikke var omfattet av den opprinnelige anskaffelsen, dersom et skifte av leverandør av disse tilleggsvarene eller -tjenestene
   i. ikke lar seg gjennomføre av økonomiske eller tekniske årsaker, som krav til utskiftbarhet eller samvirkingsevne med eksisterende utstyr, programvare, tjenester eller installasjoner innkjøpt innenfor rammen av den opprinnelige anskaffelsen, og
   ii. ville forårsake betydelig ulempe eller påføre oppdragsgiveren betydelige merkostnader,
d. i den grad det er absolutt nødvendig, dersom varene eller tjenestene ikke kan skaffes i tide ved bruk av åpen eller begrenset anbudskonkurranse på grunn av stor tidsnød forårsaket av begivenheter oppdragsgiveren ikke har kunnet forutse,
e. for varer kjøpt på en varebørs,
f. dersom oppdragsgiveren anskaffer en prototype eller en første vare eller tjeneste som er utviklet på hans anmodning i løpet av og for en bestemt kontrakt om forskning, forsøksvirksomhet, undersøkelser eller nyutvikling. Nyutvikling av en første vare eller tjeneste kan omfatte begrenset produksjon eller levering for å innarbeide resultatene fra testing på stedet og for å vise at varen eller tjenesten egner seg til produksjon eller leveranse i større mengder med en akseptabel kvalitetsstandard, men omfatter ikke produksjon eller leveranse i større mengder for å sikre lønnsomhet eller inntjening av kostnadene til forskning og utvikling,
g. for kjøp av varer gjort på særlig gunstige vilkår som bare opptrer på svært kort sikt ved uvanlige avhendelser, som avhendelser i

disposals such as those arising from liquidation, receivership or bankruptcy, but not for routine purchases from regular suppliers; or

h. where a contract is awarded to a winner of a design contest provided that:
   i. the contest has been organized in a manner that is consistent with the principles of this Agreement, in particular relating to the publication of a notice of intended procurement; and
   ii. the participants are judged by an independent jury with a view to a design contract being awarded to a winner.

2. A procuring entity shall prepare a report in writing on each contract awarded under paragraph 1. The report shall include the name of the procuring entity, the value and kind of goods or services procured and a statement indicating the circumstances and conditions described in paragraph 1 that justified the use of limited tendering.

forbindelse med opphør, i regi av bostyrer eller konkurs, men ikke for rutinekjøp fra ordinære leverandører, eller

h. når en kontrakt tildeles en vinner av en prosjektkonkurranse, forutsatt at
   i. konkurransen har vært arrangert på en måte som er i samsvar med prinsippene i denne avtale, særlig om å offentliggjøre en kunngjøring av konkurransen, og
   ii. deltakerne vurderes av en uavhengig jury med sikte på å tildele vinneren en prosjektkontrakt.

2. Oppdragsgiveren skal utarbeide en skriftlig rapport om hver kontrakt som tildeles i henhold til nr. 1. Rapporten skal inneholde oppdragsgivers navn, verdi og type av varer eller tjenester som anskaffes, samt en erklæring om forhold og vilkår nevnt i nr. 1 som har rettferdiggjort bruk av konkurranse uten forutgående kunngjøring.

Article XIV

Electronic Auctions

Where a procuring entity intends to conduct a covered procurement using an electronic auction, the entity shall provide each participant, before commencing the electronic auction, with:

a. the automatic evaluation method, including the mathematical formula, that is based on the evaluation criteria set out in the tender documentation and that will be used in the automatic ranking or re-ranking during the auction;

b. the results of any initial evaluation of the elements of its tender where the contract is to be awarded on the basis of the most advantageous tender; and

c. any other relevant information relating to the conduct of the auction.

Artikkel XIV

Elektroniske auksjoner

Dersom en oppdragsgiver har til hensikt å foreta en dekket anskaffelse ved å avholde elektronisk auksjon, skal han, før den elektroniske auksjonen igangsettes, gi hver deltaker

a. opplysninger om metoden for automatisk evaluering, herunder den matematiske formelen, som skal være basert på tildelingskriteriene fastsatt i konkurransegrunnlaget, og som skal anvendes til å bestemme automatisk rangering eller omrangering i løpet av auksjonen,

b. opplysninger om utfallet av den innledende evalueringen av elementene i deltakerens tilbud dersom kontrakten skal tildeles på grunnlag av det mest fordelaktige tilbudet, og

c. eventuelle andre relevante opplysninger i forbindelse med avholdelsen av auksjonen.

Article XV

Treatment of Tenders and Awarding of Contracts

Treatment of Tenders

1. A procuring entity shall receive, open and treat all tenders under procedures that guarantee the fairness and impartiality of the procurement process, and the confidentiality of tenders.
2. A procuring entity shall not penalize any supplier whose tender is received after the time

Artikkel XV

Behandling av tilbud og tildeling av kontrakter

Behandling av tilbud

1. En oppdragsgiver skal motta, åpne og behandle alle tilbud i henhold til prosedyrer som sikrer at anskaffelsesprosessen er rettferdig og upartisk, og at tilbudene behandles fortrolig.
2. En leverandør skal ikke bli skadelidende dersom et tilbud mottas etter den angitte fristen

specified for receiving tenders if the delay is due solely to mishandling on the part of the procuring entity.

3. Where a procuring entity provides a supplier with an opportunity to correct unintentional errors of form between the opening of tenders and the awarding of the contract, the procuring entity shall provide the same opportunity to all participating suppliers.

for å inngi tilbud dersom forsinkelsen utelukkende skyldes feil fra oppdragsgivers side.

3. Dersom oppdragsgiveren mellom anbudsåpningen og kontraktstildelingen gir en leverandør mulighet til å rette utilsiktede formfeil, skal han gi alle deltakende leverandører samme mulighet.

Awarding of Contracts

4. To be considered for an award, a tender shall be submitted in writing and shall, at the time of opening, comply with the essential requirements set out in the notices and tender documentation and be from a supplier that satisfies the conditions for participation.
5. Unless a procuring entity determines that it is not in the public interest to award a contract, the entity shall award the contract to the supplier that the entity has determined to be capable of fulfilling the terms of the contract and that, based solely on the evaluation criteria specified in the notices and tender documentation, has submitted:
   a. the most advantageous tender; or
   b. where price is the sole criterion, the lowest price.
6. Where a procuring entity receives a tender with a price that is abnormally lower than the prices in other tenders submitted, it may verify with the supplier that it satisfies the conditions for participation and is capable of fulfilling the terms of the contract.
7. A procuring entity shall not use options, cancel a procurement or modify awarded contracts in a manner that circumvents the obligations under this Agreement.

Tildeling av kontrakter

4. For at et tilbud skal komme i betraktning ved tildelingen, skal det foreligge skriftlig og ved åpningen oppfylle de vesentlige krav som er fastsatt i kunngjøringene og konkurransegrunnlaget, og komme fra en leverandør som oppfyller alle vilkår for å delta.
5. Med mindre oppdragsgiveren beslutter at det ikke er i offentlighetens interesse å tildele en kontrakt, skal han tildele kontrakten til den leverandøren som han har funnet er i stand til å oppfylle vilkårene i kontrakten, og som, basert utelukkende på tildelingskriteriene fastsatt i kunngjøringene og konkurransegrunnlaget, har inngitt
   a. det mest fordelaktige tilbudet, eller
   b. dersom pris er det eneste kriteriet, laveste pris.
6. Dersom oppdragsgiveren mottar et tilbud med en pris som er påfallende lavere enn prisene i de øvrige tilbudene som er innkommet, kan han undersøke med leverandøren om han oppfyller vilkårene for å delta og er i stand til å oppfylle vilkårene i kontrakten.
7. En oppdragsgiver skal ikke bruke opsjoner, avlyse en anskaffelse eller endre tildelte kontrakter på en måte som omgår forpliktelsene etter denne avtale.

Article XVI

Transparency of Procurement Information

Information Provided to Suppliers

1. A procuring entity shall promptly inform participating suppliers of the entity's contract award decisions and, on the request of a supplier, shall do so in writing. Subject to paragraphs 2 and 3 of Article XVII, a procuring entity shall, on request, provide an unsuccessful supplier with an explanation of the reasons why the entity did not select its tender and the relative advantages of the successful supplier's tender.

Artikkel XVI

Åpenhet om opplysninger om anskaffelser

Opplysninger til leverandører

1. En oppdragsgiver skal omgående underrette deltakende leverandører om avgjørelser om kontraktstildeling og skal på anmodning fra en leverandør gjøre dette i skriftlig form. Med forbehold for artikkel XVII nr. 2 og 3 skal oppdragsgiveren på anmodning gi en ikke foretrukket leverandør en redegjørelse om grunnene til at vedkommende leverandørs tilbud ikke er valgt, og om de relative fordelene ved det foretrukne tilbudet.

Publication of Award Information

2. Not later than 72 days after the award of each contract covered by this Agreement, a procuring entity shall publish a notice in the appropriate paper or electronic medium listed in Appendix III. Where the entity publishes the notice only in an electronic medium, the information shall remain readily accessible for a reasonable period of time. The notice shall include at least the following information:
   a. a description of the goods or services procured;
   b. the name and address of the procuring entity;
   c. the name and address of the successful supplier;
   d. the value of the successful tender or the highest and lowest offers taken into account in the award of the contract;
   e. the date of award; and
   f. the type of procurement method used, and in cases where limited tendering was used in accordance with Article XIII, a description of the circumstances justifying the use of limited tendering.

Kunngjøring av opplysninger om tildeling av kontrakt

2. En oppdragsgiver skal senest 72 dager etter at hver kontrakt som dekkes av denne avtale, er tildelt, offentliggjøre en kunngjøring i det relevante papirbaserte eller elektroniske mediet oppført i tillegg III. Dersom oppdragsgiveren offentliggjør kunngjøringen bare i et elektronisk medium, skal informasjonen være lett tilgjengelig i et rimelig tidsrom. Kunngjøringen skal inneholde minst følgende opplysninger:
   a. beskrivelse av vare- eller tjenesteanskaffelsen,
   b. oppdragsgivers navn og adresse,
   c. navn og adresse til leverandøren som har fått kontrakten,
   d. verdien av det foretrukne tilbudet eller det høyeste og laveste tilbudet som ble tatt i betraktning ved tildeling av kontrakten,
   e. dato for tildeling av kontrakten, og
   f. anskaffelsesprosedyren som er brukt, og, i tilfeller der det er brukt konkurranse uten forutgående kunngjøring i samsvar med artikkel XIII, en beskrivelse av de omstendigheter som berettiger bruken av denne prosedyren.

Maintenance of Documentation, Reports and Electronic Traceability

3. Each procuring entity shall, for a period of at least three years from the date it awards a contract, maintain:
   a. the documentation and reports of tendering procedures and contract awards relating to covered procurement, including the reports required under Article XIII; and
   b. data that ensure the appropriate traceability of the conduct of covered procurement by electronic means.

Oppbevaring av dokumentasjon, rapporter og elektronisk sporbarhet

3. Hver oppdragsgiver skal oppbevare i minst tre år etter at en kontrakt er tildelt,
   a. dokumentasjon og rapporter om anskaffelsesprosedyrer og kontraktstildelinger for en dekket anskaffelse, herunder rapportene omhandlet i artikkel XIII, og
   b. data som sikrer at gjennomføringen av en dekket anskaffelse som er foretatt elektronisk, er tilstrekkelig sporbar.

Collection and Reporting of Statistics

4. Each Party shall collect and report to the Committee statistics on its contracts covered by this Agreement. Each report shall cover one year and be submitted within two years of the end of the reporting period, and shall contain:
   a. for Annex 1 procuring entities:
      i. the number and total value, for all such entities, of all contracts covered by this Agreement;

Innhenting og rapportering av statistikk

4. Hver part skal innhente statistikk over kontraktene som dekkes av denne avtale, og rapportere opplysningene til komiteen. Hver rapport skal dekke ett år og skal være innsendt senest to år etter rapporteringsperiodens utløp; rapportene skal inneholde følgende opplysninger:
   a. for oppdragsgivere omfattet av vedlegg 1,
      i. antallet og den samlede verdien, for alle disse oppdragsgiverne, av samtlige kontrakter som dekkes av denne avtale,

ii. the number and total value of all contracts covered by this Agreement awarded by each such entity, broken down by categories of goods and services according to an internationally recognized uniform classification system; and
iii. the number and total value of all contracts covered by this Agreement awarded by each such entity under limited tendering;

b. for Annex 2 and 3 procuring entities, the number and total value of contracts covered by this Agreement awarded by all such entities, broken down by Annex; and

c. estimates for the data required under subparagraphs (a) and (b), with an explanation of the methodology used to develop the estimates, where it is not feasible to provide the data.

5. Where a Party publishes its statistics on an official website, in a manner that is consistent with the requirements of paragraph 4, the Party may substitute a notification to the Committee of the website address for the submission of the data under paragraph 4, with any instructions necessary to access and use such statistics.
6. Where a Party requires notices concerning awarded contracts, pursuant to paragraph 2, to be published electronically and where such notices are accessible to the public through a single database in a form permitting analysis of the covered contracts, the Party may substitute a notification to the Committee of the website address for the submission of the data under paragraph 4, with any instructions necessary to access and use such data.

Article XVII

Disclosure of Information

Provision of Information to Parties

1. On request of any other Party, a Party shall provide promptly any information necessary to determine whether a procurement was conducted fairly, impartially and in accordance with this Agreement, including information on the characteristics and relative advantages of the successful tender. In cases where release of the information would prejudice competition in future tenders, the Party that receives the information shall not disclose it to any sup-

ii. antallet og den samlede verdien av alle kontrakter dekket av denne avtale som hver oppdragsgiver har tildelt, fordelt på kategorier av varer og tjenester i henhold til internasjonalt anerkjente felles klassifiseringssystemer, og
iii. antallet og den samlede verdien av alle kontrakter dekket av denne avtale som er tildelt av hver oppdragsgiver i konkurranser uten forutgående kunngjøring,

b. for oppdragsgivere omfattet av vedlegg 2 og 3, antallet og den samlede verdien av kontrakter dekket av denne avtale som alle disse oppdragsgiverne har tildelt, fordelt på hvert vedlegg, og
c. anslag for opplysningene fastsatt i bokstav a) og b), med en redegjørelse om metoden som er benyttet ved utarbeiding av anslagene, dersom det ikke er mulig å skaffe statistikken.

5. Dersom en part offentliggjør statistikken på et offisielt nettsted og på en måte som er i samsvar med kravene i nr. 4, kan parten sende komiteen en melding om adressen til nettstedet sammen med de nødvendige instruksjoner for å få tilgang til og bruke opplysningene, i stedet for å sende inn opplysningene som nevnt i nr. 4.
6. Dersom en part krever at kunngjøringer om tildelte kontrakter etter nr. 2 skal offentliggjøres elektronisk, og kunngjøringene er tilgjengelige for offentligheten gjennom en enkelt database i en form som gjør at de dekkede kontraktene kan analyseres, kan parten sende komiteen en melding om adressen til nettstedet sammen med de nødvendige instruksjoner for å få tilgang til og bruke opplysningene, i stedet for å sende inn opplysningene som nevnt i nr. 4.

Artikkel XVII

Utlevering av opplysninger

Formidling av opplysninger til parter

1. En part skal på anmodning fra en annen part omgående gi de opplysninger som er nødvendige for å avgjøre om en anskaffelse er foretatt på en rettferdig og upartisk måte og i samsvar med bestemmelsene i denne avtale, herunder informasjon om egenskaper og relative fordeler ved det foretrukne tilbudet. I tilfeller der formidling av opplysningene vil være til skade for konkurransen ved fremtidige konkurranser, skal parten som mottar opplysningene,

plier, except after consulting with, and obtaining the agreement of, the Party that provided the information.

Non-Disclosure of Information

2. Notwithstanding any other provision of this Agreement, a Party, including its procuring entities, shall not provide to any particular supplier information that might prejudice fair competition between suppliers.
3. Nothing in this Agreement shall be construed to require a Party, including its procuring entities, authorities and review bodies, to disclose confidential information where disclosure:

   a. would impede law enforcement;
   b. might prejudice fair competition between suppliers;
   c. would prejudice the legitimate commercial interests of particular persons, including the protection of intellectual property; or
   d. would otherwise be contrary to the public interest.

Article XVIII

Domestic Review Procedures

1. Each Party shall provide a timely, effective, transparent and non-discriminatory administrative or judicial review procedure through which a supplier may challenge:
   a. a breach of the Agreement; or
   b. where the supplier does not have a right to challenge directly a breach of the Agreement under the domestic law of a Party, a failure to comply with a Party's measures implementing this Agreement,

   arising in the context of a covered procurement, in which the supplier has, or has had, an interest. The procedural rules for all challenges shall be in writing and made generally available.
2. In the event of a complaint by a supplier, arising in the context of covered procurement in which the supplier has, or has had, an interest, that there has been a breach or a failure as referred to in paragraph 1, the Party of the procuring entity conducting the procurement shall encourage the entity and the supplier to seek resolution of the complaint through consultations. The entity shall accord impartial and timely consideration to any such complaint in a manner that is not prejudicial to the supplier's participation in ongoing or future procurement

ikke videreformidle dem til noen leverandør før den har rådført seg med og fått samtykke fra parten som formidlet opplysningene.

Tilbakeholdelse av opplysninger

2. Uten hensyn til de øvrige bestemmelsene i denne avtale skal en part, herunder dens oppdragsgivere, ikke gi noen enkelt leverandør opplysninger som kan være til skade for en rettferdig konkurranse mellom leverandørene.
3. Ingen bestemmelse i denne avtale skal tolkes slik at en part, herunder dens oppdragsgivere, myndigheter og klageinstanser, pålegges å gi videre fortrolige opplysninger dersom utlevering vil
   a. hindre rettshåndhevingen,
   b. kunne være til skade for en rettferdig konkurranse mellom leverandørene,
   c. være til skade for bestemte personers legitime forretningsinteresser, herunder vern av immaterielle rettigheter, eller
   d. på annen måte stride mot offentlighetens interesser.

Artikkel XVIII

Nasjonale prosedyrer for prøving av klager

1. Hver part skal innføre en rask og effektiv administrativ eller rettslig prosedyre som sikrer ikke-diskriminering og gjennomsiktighet og gjør det mulig for en leverandør å klage på
   a. brudd på avtalen, eller
   b. dersom leverandøren i henhold til en parts nasjonale lovgivning ikke har rett til å klage direkte på brudd på avtalen, manglende overholdelse av en parts tiltak for å gjennomføre denne avtale,

   i forbindelse med en dekket anskaffelse som leverandøren har eller har hatt interesse i. Saksbehandlingsreglene for alle klager skal foreligge i skriftlig form og være allment tilgjengelige.
2. Dersom en leverandør klager på brudd eller manglende overholdelse som omtalt i nr. 1, i forbindelse med en dekket anskaffelse som leverandøren har eller har hatt interesse i, skal parten til oppdragsgiveren som har gjennomført anskaffelsen, oppfordre oppdragsgiveren og leverandøren til å finne en løsning på klagen gjennom konsultasjon. Oppdragsgiveren skal raskt og objektivt vurdere alle slike klager, slik at det ikke hindrer leverandøren i å delta i aktuelle eller fremtidige anskaffelser eller i å kreve avhjelpende tiltak

or its right to seek corrective measures under the administrative or judicial review procedure.

3. Each supplier shall be allowed a sufficient period of time to prepare and submit a challenge, which in no case shall be less than 10 days from the time when the basis of the challenge became known or reasonably should have become known to the supplier.
4. Each Party shall establish or designate at least one impartial administrative or judicial authority that is independent of its procuring entities to receive and review a challenge by a supplier arising in the context of a covered procurement.
5. Where a body other than an authority referred to in paragraph 4 initially reviews a challenge, the Party shall ensure that the supplier may appeal the initial decision to an impartial administrative or judicial authority that is independent of the procuring entity whose procurement is the subject of the challenge.
6. Each Party shall ensure that a review body that is not a court shall have its decision subject to judicial review or have procedures that provide that:
   a. the procuring entity shall respond in writing to the challenge and disclose all relevant documents to the review body;
   b. the participants to the proceedings (hereinafter referred to as "participants") shall have the right to be heard prior to a decision of the review body being made on the challenge;
   c. the participants shall have the right to be represented and accompanied;
   d. the participants shall have access to all proceedings;
   e. the participants shall have the right to request that the proceedings take place in public and that witnesses may be presented; and
   f. the review body shall make its decisions or recommendations in a timely fashion, in writing, and shall include an explanation of the basis for each decision or recommendation.
7. Each Party shall adopt or maintain procedures that provide for:
   a. rapid interim measures to preserve the supplier's opportunity to participate in the procurement. Such interim measures may result in suspension of the procurement process. The procedures may provide that overriding adverse consequences for the interests concerned, including the public interest, may be taken into account when

i henhold til den administrative eller rettslige prosedyren.

3. Hver leverandør skal gis tilstrekkelig tid til å forberede og inngi klage, idet denne fristen ikke under noen omstendighet skal være kortere enn ti dager regnet fra det tidspunkt grunnlaget for klagen ble kjent, eller rimeligvis burde vært kjent, for leverandøren.
4. Hver part skal etablere eller utpeke minst én upartisk forvaltnings- eller rettsmyndighet som fungerer uavhengig av dens oppdragsgivere, og som skal motta og prøve klager fra leverandører i forbindelse med en dekket anskaffelse.
5. Dersom en annen instans enn en myndighet nevnt i nr. 4 behandler en klage i første instans, skal vedkommende part sikre at avgjørelsen i første instans kan overprøves av en upartisk forvaltnings- eller rettsmyndighet som fungerer uavhengig av den oppdragsgiver hvis anskaffelse er gjenstand for klagen.
6. Hver part skal sørge for at avgjørelsene i en klageinstans som ikke er en domstol, skal være underkastet en rettslig overprøving, eller at klageinstansen har prosedyrer som fastsetter
   a. at oppdragsgiveren skal besvare klagen skriftlig og gi klageinstansen innsyn i alle relevante dokumenter,
   b. at deltakerne i forhandlingene (heretter kalt «deltakerne») skal ha rett til å fremme sine synspunkter før klageinstansen treffer avgjørelse om klagen,
   c. at deltakerne skal ha rett til å være representert og ledsaget,
   d. at deltakerne skal ha adgang til alle forhandlinger,
   e. at deltakerne skal ha rett til å kreve at forhandlingene er offentlige, og at de kan føre vitner, og
   f. at klageinstansen skal treffe sine avgjørelser eller gi sine anbefalinger skriftlig så snart som mulig, og skal redegjøre for grunnlaget for hver avgjørelse eller anbefaling.
7. Hver part skal vedta eller ha prosedyrer
   a. som sørger for raske midlertidige tiltak for å ivareta leverandørens mulighet til å delta i anskaffelsen. Midlertidige tiltak som nevnt kan føre til at anskaffelsesprosessen utsettes. Prosedyrene kan fastsette at det kan tas hensyn til overordnede negative konsekvenser for de berørte interesser, herunder offentlighetens interesser, når

deciding whether such measures should be applied. Just cause for not acting shall be provided in writing; and

b. where a review body has determined that there has been a breach or a failure as referred to in paragraph 1, corrective action or compensation for the loss or damages suffered, which may be limited to either the costs for the preparation of the tender or the costs relating to the challenge, or both.

det besluttes om slike tiltak bør få anvendelse. Det skal skriftlig gis en vektig grunn for ikke å gripe inn, og

b. som, dersom en klageinstans har fastslått at det har forekommet brudd eller manglende overholdelse som omtalt i nr. 1, sørger for avhjelpende tiltak eller kompensasjon for tap eller skade, som kan begrenses til kostnadene ved å utarbeide tilbudet eller ved å klage, eller begge deler.

Article XIX

Modifications and Rectifications to Coverage

Notification of Proposed Modification

1. A Party shall notify the Committee of any proposed rectification, transfer of an entity from one annex to another, withdrawal of an entity or other modification of its annexes to Appendix I (any of which is hereinafter referred to as "modification"). The Party proposing the modification (hereinafter referred to as "modifying Party") shall include in the notification:
   a. for any proposed withdrawal of an entity from its annexes to Appendix I in exercise of its rights on the grounds that government control or influence over the entity's covered procurement has been effectively eliminated, evidence of such elimination; or
   b. for any other proposed modification, information as to the likely consequences of the change for the mutually agreed coverage provided for in this Agreement.

Objection to Notification

2. Any Party whose rights under this Agreement may be affected by a proposed modification notified under paragraph 1 may notify the Committee of any objection to the proposed modification. Such objections shall be made within 45 days from the date of the circulation to the Parties of the notification, and shall set out reasons for the objection.

Consultations

3. The modifying Party and any Party making an objection (hereinafter referred to as "objecting Party") shall make every attempt to resolve the objection through consultations. In such consultations, the modifying and objecting Parties shall consider the proposed modification:

Artikkel XIX

Endringer av dekningsomfang

Notifisering av foreslått endring

1. En part skal varsle komiteen om alle foreslåtte endringer, overføringer av oppdragsgivere fra et vedlegg til et annet, sletting av oppdragsgivere eller andre endringer i vedleggene til tillegg I (alle heretter kalt «endring»). Parten som foreslår endringen (heretter kalt «den endrende part»), skal i notifiseringen
   a. for alle forslag om å slette en oppdragsgiver fra vedleggene til tillegg I, som følge av at offentlig kontroll eller innflytelse over oppdragsgiverens dekkede anskaffelser fullstendig har opphørt, som ledd i utøvelsen av sine rettigheter, legge fram bevis på slikt opphør, eller
   b. for alle andre foreslåtte endringer opplyse om de sannsynlige følgene av endringen for det gjensidig avtalte dekningsomfanget fastsatt i denne avtale.

Innsigelse mot notifisering

2. Alle parter hvis rettigheter etter denne avtale kan bli berørt av en foreslått endring som er varslet i henhold til nr. 1, kan underrette komiteen om eventuelle innsigelser mot den foreslåtte endringen. Slike innsigelser skal fremmes senest 45 dager etter at notifiseringen er distribuert til partene, og skal redegjøre for årsakene til innsigelsen.

Konsultasjoner

3. Den endrende part og enhver part som fremmer innsigelse (heretter kalt «parten som fremmer innsigelse»), skal gjøre sitt ytterste for å finne en løsning av innsigelsen gjennom konsultasjoner. Ved konsultasjonene skal den endrende part og parten som fremmer innsigelse, vurdere den foreslåtte endringen,

a. in the case of a notification under paragraph 1(a), in accordance with any indicative criteria adopted pursuant to paragraph 8(b), indicating the effective elimination of government control or influence over an entity's covered procurement; and

b. in the case of a notification under paragraph 1(b), in accordance with any criteria adopted pursuant to paragraph 8(c), relating to the level of compensatory adjustments to be offered for modifications, with a view to maintaining a balance of rights and obligations and a comparable level of mutually agreed coverage provided in this Agreement.

a. med hensyn til en notifisering etter nr. 1 bokstav a), i samsvar med de veiledende kriteriene vedtatt i henhold til nr. 8 bokstav b) som angir hvorvidt offentlig kontroll eller innflytelse over en oppdragsgivers dekkede anskaffelser fullstendig har opphørt, og,

b. med hensyn til en notifisering etter nr. 1 bokstav b), i samsvar med kriteriene vedtatt i henhold til nr. 8 bokstav c) som fastsetter størrelsen på kompensasjonen som skal tilbys ved endringer, med sikte på å opprettholde likevekten mellom rettigheter og plikter og et sammenlignbart nivå på det gjensidig avtalte dekningsomfanget fastsatt i denne avtale.

Revised Modification

4. Where the modifying Party and any objecting Party resolve the objection through consultations, and the modifying Party revises its proposed modification as a result of those consultations, the modifying Party shall notify the Committee in accordance with paragraph 1, and any such revised modification shall only be effective after fulfilling the requirements of this Article.

Revidert endring

4. Dersom den endrende part og parten som fremmer innsigelse, finner en løsning av innsigelsen gjennom konsultasjoner og den endrende part reviderer sitt endringsforslag som følge av disse konsultasjonene, skal den endrende part varsle komiteen om dette i samsvar med nr. 1, og de reviderte endringene skal først tre i kraft når kravene i denne artikkel er oppfylt.

Implementation of Modifications

5. A proposed modification shall become effective only where:
   a. no Party submits to the Committee a written objection to the proposed modification within 45 days from the date of circulation of the notification of the proposed modification under paragraph 1;
   b. all objecting Parties have notified the Committee that they withdraw their objections to the proposed modification; or
   c. 150 days from the date of circulation of the notification of the proposed modification under paragraph 1 have elapsed, and the modifying Party has informed the Committee in writing of its intention to implement the modification.

Gjennomføring av endringer

5. En foreslått endring skal bare tre i kraft dersom
   a. ingen part har fremmet skriftlig innsigelse mot den foreslåtte endringen for komiteen senest 45 dager etter at notifiseringen om den foreslåtte endringen ble distribuert i henhold til nr. 1,
   b. alle parter som fremmer innsigelse, har underrettet komiteen om at de trekker sine innsigelser mot den foreslåtte endringen, eller
   c. det er gått 150 dager siden notifiseringen om den foreslåtte endringen etter nr. 1 ble distribuert, og den endrende part har underrettet komiteen skriftlig om at den har til hensikt å gjennomføre endringen.

Withdrawal of Substantially Equivalent Coverage

6. Where a modification becomes effective pursuant to paragraph 5(c), any objecting Party may withdraw substantially equivalent coverage. Notwithstanding Article IV:1(b), a withdrawal

Oppheving av tilnærmet lik dekning

6. Dersom en endring trer i kraft i henhold til nr. 5 bokstav c), kan enhver part som fremmer innsigelse, oppheve tilnærmet lik dekning. Uten hensyn til artikkel IV nr. 1 bokstav b) kan

pursuant to this paragraph may be implemented solely with respect to the modifying Party. Any objecting Party shall inform the Committee in writing of any such withdrawal at least 30 days before the withdrawal becomes effective. A withdrawal pursuant to this paragraph shall be consistent with any criteria relating to the level of compensatory adjustment adopted by the Committee pursuant to paragraph 8(c).

en oppheving i henhold til dette nummer iverksettes ene og alene overfor den endrende part. Enhver part som fremmer innsigelse, skal underrette komiteen skriftlig om opphevingen minst 30 dager før den trer i kraft. En oppheving i henhold til dette nummer skal oppfylle alle kriterier som gjelder nivået på kompensasjonen som er vedtatt av komiteen i henhold til nr. 8 bokstav c).

Arbitration Procedures to Facilitate Resolution of Objections

7. Where the Committee has adopted arbitration procedures to facilitate the resolution of objections pursuant to paragraph 8, a modifying or any objecting Party may invoke the arbitration procedures within 120 days of circulation of the notification of the proposed modification:
   a. Where no Party has invoked the arbitration procedures within the time-period:
      i. notwithstanding paragraph 5(c), the proposed modification shall become effective where 130 days from the date of circulation of the notification of the proposed modification under paragraph 1 have elapsed, and the modifying Party has informed the Committee in writing of its intention to implement the modification; and
      ii. no objecting Party may withdraw coverage pursuant to paragraph 6.
   b. Where a modifying Party or objecting Party has invoked the arbitration procedures:
      i. notwithstanding paragraph 5(c), the proposed modification shall not become effective before the completion of the arbitration procedures;
      ii. any objecting Party that intends to enforce a right to compensation, or to withdraw substantially equivalent coverage pursuant to paragraph 6, shall participate in the arbitration proceedings;
      iii. a modifying Party should comply with the results of the arbitration procedures in making any modification effective pursuant to paragraph 5(c); and
      iv. where a modifying Party does not comply with the results of the arbitration procedures in making any modification effective pursuant to paragraph 5(c), any objecting Party may withdraw substantially equivalent coverage pursuant

Voldgiftsprosedyre for å fremme løsning av innsigelser

7. Dersom komiteen har vedtatt en voldgiftsprosedyre for å fremme løsning av innsigelser i henhold til nr. 8, kan en endrende part eller en part som fremmer innsigelse, påberope seg denne prosedyren senest 120 dager etter at notifiseringen om den foreslåtte endringen er distribuert:
   a. Dersom ingen part har påberopt seg voldgiftsprosedyren innen fristen,
      i. skal den foreslåtte endringen, uten hensyn til nr. 5 bokstav c), tre i kraft når det er gått 130 dager siden notifiseringen av den foreslåtte endringen etter nr. 1 ble distribuert, og den endrende part har underrettet komiteen skriftlig om at den har til hensikt å gjennomføre endringen, og
      ii. kan ingen part som fremmer innsigelse, oppheve dekning i henhold til nr. 6.
   b. Dersom en endrende part eller en part som fremmer innsigelse, har påberopt seg voldgiftsprosedyren,
      i. skal den foreslåtte endringen, uten hensyn til nr. 5 bokstav c), ikke tre i kraft før voldgiftsbehandlingen er avsluttet,
      ii. skal enhver part som fremmer innsigelse, og som har til hensikt å kreve kompensasjon eller oppheve tilnærmet lik dekning i henhold til nr. 6, delta i voldgiftsbehandlingen,
      iii. bør en endrende part etterkomme avgjørelsen fra voldgiftsbehandlingen når den iverksetter endringer i henhold til nr. 5 bokstav c), og
      iv. kan en part som fremmer innsigelse, dersom en endrende part ikke etterkommer avgjørelsen fra voldgiftsbehandlingen når den iverksetter endringer i henhold til nr. 5 bokstav c), oppheve tilnærmet lik dekning i henhold til

to paragraph 6, provided that any such withdrawal is consistent with the result of the arbitration procedures.

Committee Responsibilities

8. The Committee shall adopt:
   a. arbitration procedures to facilitate resolution of objections under paragraph 2;
   b. indicative criteria that demonstrate the effective elimination of government control or influence over an entity's covered procurement; and
   c. criteria for determining the level of compensatory adjustment to be offered for modifications made pursuant to paragraph 1(b) and of substantially equivalent coverage under paragraph 6.

Article XX

Consultations and Dispute Settlement

1. Each Party shall accord sympathetic consideration to and shall afford adequate opportunity for consultation regarding any representation made by another Party with respect to any matter affecting the operation of this Agreement.
2. Where any Party considers that any benefit accruing to it, directly or indirectly, under this Agreement is being nullified or impaired, or that the attainment of any objective of this Agreement is being impeded as the result of:
   a. the failure of another Party or Parties to carry out its obligations under this Agreement; or
   b. the application by another Party or Parties of any measure, whether or not it conflicts with the provisions of this Agreement,

   it may, with a view to reaching a mutually satisfactory solution to the matter, have recourse to the provisions of the Understanding on Rules and Procedures Governing the Settlement of Disputes (hereinafter referred to as "the Dispute Settlement Understanding").
3. The Dispute Settlement Understanding shall apply to consultations and the settlement of disputes under this Agreement, with the exception that, notwithstanding paragraph 3 of Article 22 of the Dispute Settlement Understanding, any dispute arising under any Agreement listed in Appendix 1 to the Dispute Settlement Understanding other than this Agreement shall not result in the suspension of concessions or other obligations under this Agreement, and any dispute arising under this Agree-

nr. 6, forutsatt at opphevingen er i samsvar med avgjørelsene fra voldgiftsbehandlingen.

Komiteens ansvarsområder

8. Komiteen skal vedta
   a. en voldgiftsprosedyre for å fremme løsning av innsigelser etter nr. 2,
   b. veiledende kriterier som angir om offentlig kontroll eller innflytelse over en oppdragsgivers dekkede anskaffelser fullstendig har opphørt, og
   c. kriterier for fastsetting av størrelsen på kompensasjonen som skal tilbys ved endringer foretatt i henhold til nr. 1 bokstav b), og på tilnærmet lik dekning etter nr. 6.

Artikkel XX

Konsultasjoner og tvisteløsning

1. Hver part skal på en velvillig måte overveie og gi tilstrekkelig anledning til konsultasjoner vedrørende enhver fremstilling fra en annen part om et hvilket som helst spørsmål som gjelder denne avtales virkemåte.
2. Dersom en part mener at en fordel den i henhold til denne avtale direkte eller indirekte har krav på, er i ferd med å bli opphevet eller redusert, eller at det er lagt hindringer i veien for å nå en målsetting fastsatt i denne avtale fordi
   a. en eller flere andre parter ikke utfører sine plikter i henhold til denne avtale, eller
   b. en annen part eller andre parter anvender et tiltak, uavhengig av om dette er i strid med bestemmelsene i denne avtale eller ikke,

   kan parten, med sikte på å oppnå en gjensidig tilfredsstillende løsning av saken, anvende bestemmelsene i avtalen om regler og prosedyrer for løsning av tvister (heretter kalt «tvisteløsningsavtalen»).
3. Tvisteløsningsavtalen skal gjelde for konsultasjoner og løsning av tvister innenfor rammen av denne avtale, med unntak av og uten hensyn til artikkel 22 nr. 3 i tvisteløsningsavtalen, at ingen tvist som oppstår i tilknytning til en annen avtale enn denne som er oppført i tillegg 1 til tvisteløsningsavtalen, skal føre til opphevelse av innrømmelser eller andre forpliktelser knyttet til denne avtale, og at ingen tvist som oppstår i tilknytning til denne avtale, skal føre til opphevelse av innrømmelser eller andre for-

ment shall not result in the suspension of concessions or other obligations under any other Agreement listed in Appendix 1 of the Dispute Settlement Understanding.

pliktelser knyttet til en annen avtale oppført i tillegg 1 til tvisteløsningsavtalen.

Article XXI

Institutions

Committee on Government Procurement

1. There shall be a Committee on Government Procurement composed of representatives from each of the Parties. This Committee shall elect its own Chairman and shall meet as necessary, but not less than once a year, for the purpose of affording Parties the opportunity to consult on any matters relating to the operation of this Agreement or the furtherance of its objectives, and to carry out such other responsibilities as may be assigned to it by the Parties.
2. The Committee may establish working parties or other subsidiary bodies that shall carry out such functions as may be given to them by the Committee.
3. The Committee shall annually:
   a. review the implementation and operation of this Agreement; and
   b. inform the General Council of its activities, pursuant to Article IV:8 of the Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization (hereinafter referred to as "WTO Agreement"), and of developments relating to the implementation and operation of this Agreement.

Observers

4. Any WTO Member that is not a Party to this Agreement shall be entitled to participate in the Committee as an observer by submitting a written notice to the Committee. Any WTO observer may submit a written request to the Committee to participate in the Committee as an observer, and may be accorded observer status by the Committee.

Article XXII

Final Provisions

Acceptance and Entry into Force

1. This Agreement shall enter into force on 1 January 1996 for those governments[1] whose

[1] For the purpose of this Agreement, the term "government" is deemed to include the competent authorities of the European Union.

Artikkel XXI

Institusjoner

Komiteen for offentlige anskaffelser

1. Det skal opprettes en komité for offentlige anskaffelser som skal bestå av representanter for hver av partene. Komiteen velger sin leder og skal komme sammen ved behov, men minst én gang i året for å gi partene anledning til å rådføre seg med hverandre i saker som gjelder anvendelsen av denne avtale eller fremming av avtalens målsettinger, og for å utføre andre oppgaver som partene pålegger den.

2. Komiteen kan opprette arbeidsgrupper eller underordnede organer som skal utføre de oppgaver komiteen gir dem.

3. Komiteen skal hvert år
   a. undersøke hvordan denne avtale gjennomføres og virker, og
   b. informere WTOs hovedråd om virksomheten, i henhold til artikkel IV nr. 8 i Marrakech-avtalen om opprettelse av Verdens handelsorganisasjon (heretter kalt «WTO-avtalen»), og om utviklingen med hensyn til denne avtales gjennomføring og virkemåte.

Observatører

4. Ethvert WTO-medlem som ikke er part i denne avtale, skal få adgang til å delta i komiteen som observatør ved å sende komiteen en skriftlig notifisering om dette. Alle WTO-observatører kan sende komiteen en skriftlig anmodning om å delta i komiteen som observatør og kan få tildelt observatørstatus av komiteen.

Artikkel XXII

Sluttbestemmelser

Godkjennelse og ikrafttredelse

1. Denne avtale trer i kraft 1. januar 1996 for de regjeringer[1] der det avtalte dekningsomfanget

[1] I denne avtale anses begrepet «regjering» å omfatte vedkommende myndigheter i Den europeiske union.

agreed coverage is contained in the Annexes of Appendix I of this Agreement, and which have, by signature, accepted the Agreement on 15 April 1994, or have, by that date, signed the Agreement subject to ratification and have subsequently ratified the Agreement before 1 January 1996.

er oppført i vedleggene til tillegg I til denne avtale, og som har undertegnet avtalen 15. april 1994, eller som innen den dato har undertegnet avtalen med forbehold om ratifisering og deretter har ratifisert avtalen før 1. januar 1996.

Accession

2. Any Member of the WTO may accede to this Agreement on terms to be agreed between that Member and the Parties, with such terms stated in a decision of the Committee. Accession shall take place by deposit with the Director-General of the WTO of an instrument of accession that states the terms so agreed. This Agreement shall enter into force for a Member acceding to it on the 30th day following the deposit of its instrument of accession.

Tiltredelse

2. Ethvert WTO-medlem kan tiltre denne avtale på vilkår som avtales mellom medlemmet og partene, der vilkårene er nedfelt i en komitébeslutning. Tiltredelse skal skje ved at det deponeres et tiltredelsesdokument hos WTOs generaldirektør der de avtalte vilkårene er oppført. Denne avtale skal tre i kraft for et medlem som tiltrer avtalen, den 30. dagen etter at tiltredelsesdokumentet er deponert.

Reservations

3. No Party may enter a reservation in respect of any provision of this Agreement.

Forbehold

3. Ingen part kan ta forbehold mot en bestemmelse i denne avtale.

Domestic Legislation

4. Each Party shall ensure, not later than the date of entry into force of this Agreement for it, the conformity of its laws, regulations and administrative procedures, and the rules, procedures and practices applied by its procuring entities, with the provisions of this Agreement.
5. Each Party shall inform the Committee of any changes to its laws and regulations relevant to this Agreement and in the administration of such laws and regulations.

Nasjonal lovgivning

4. Hver part skal, senest den dag denne avtale trer i kraft for parten, sørge for at lover, forskrifter og administrative prosedyrer samt regler, prosedyrer og praksis som anvendes av dens oppdragsgivere, er i samsvar med bestemmelsene i denne avtale.
5. Hver part skal underrette komiteen om eventuelle endringer i lover og forskrifter av betydning for denne avtale, og om endringer i forvaltningen av lovene og forskriftene.

Future Negotiations and Future Work Programmes

6. Each Party shall seek to avoid introducing or continuing discriminatory measures that distort open procurement.

7. Not later than the end of three years from the date of entry into force of the Protocol Amending the Agreement on Government Procurement, adopted on [DATE], and periodically thereafter, the Parties shall undertake further negotiations, with a view to improving this Agreement, progressively reducing and eliminating discriminatory measures, and achieving the greatest possible extension of its coverage

Fremtidige forhandlinger og fremtidige arbeidsprogrammer

6. Hver part skal bestrebe seg på å unngå å innføre eller videreføre tiltak som innebærer forskjellsbehandling, og som vrir åpne anbudskonkurranser.
7. Senest innen utgangen av det tredje året etter at protokollen om endring av avtalen om offentlige innkjøp, vedtatt 30. mars 2012, trådte i kraft, og deretter jevnlig, skal partene gjennomføre ytterligere forhandlinger med sikte på å forbedre denne avtale, gradvis redusere og fjerne tiltak som innebærer forskjellsbehandling, og oppnå størst mulig utvidelse av avtalens dekningsomfang blant alle parter

among all Parties on the basis of mutual reciprocity, taking into consideration the needs of developing countries.

8. a. The Committee shall undertake further work to facilitate the implementation of this Agreement and the negotiations provided for in paragraph 7, through the adoption of work programmes for the following items:
   i. the treatment of small and medium-sized enterprises;
   ii. the collection and dissemination of statistical data;
   iii. the treatment of sustainable procurement;
   iv. exclusions and restrictions in Parties' Annexes; and
   v. safety standards in international procurement.
   b. The Committee:
   i. may adopt a decision that contains a list of work programmes on additional items, which may be reviewed and updated periodically; and
   ii. shall adopt a decision setting out the work to be undertaken on each particular work programme under subparagraph (a) and any work programme adopted under subparagraph (b) (i).
9. Following the conclusion of the work programme to harmonize rules of origin for goods being undertaken under the Agreement on Rules of Origin in Annex 1A to the WTO Agreement and negotiations regarding trade in services, the Parties shall take the results of that work programme and those negotiations into account in amending Article IV:5, as appropriate.
10. Not later than the end of the fifth year from the date of entry into force of the Protocol Amending the Agreement on Government Procurement, the Committee shall examine the applicability of Article XX:2(b).

Amendments

11. The Parties may amend this Agreement. A decision to adopt an amendment and to submit it for acceptance by the Parties shall be taken by consensus. An amendment shall enter into force:
   a. except as provided for in subparagraph (b), in respect of those Parties that accept it, upon acceptance by two thirds of the Parties and thereafter for each other Party upon acceptance by it;

basert på gjensidighet, idet det tas hensyn til utviklingslandenes behov.

8. a. Komiteen skal gjennomføre ytterligere tiltak for å lette gjennomføringen av denne avtale og forhandlingene fastsatt i nr. 7 ved å vedta arbeidsprogrammer innenfor følgende områder:
   i. behandling av små og mellomstore bedrifter,
   ii. innhenting og distribuering av statistikk,
   iii. behandling av bærekraftige anskaffelser,
   iv. unntak og begrensninger i partenes vedlegg, og
   v. sikkerhetsstandarder for internasjonale anskaffelser.
   b. Komiteen
   i. kan treffe en beslutning som inneholder en liste over arbeidsprogrammer innenfor andre områder, som kan gjennomgås og ajourføres jevnlig, og
   ii. skal treffe en beslutning som fastsetter arbeidet som skal gjøres innenfor hvert enkelt arbeidsprogram omtalt i bokstav a) og alle arbeidsprogrammer som vedtas etter bokstav b) i).
9. Når partene har avsluttet arbeidsprogrammet for harmonisering av opprinnelsesregler for varer, som skal gjennomføres i henhold til avtalen om opprinnelsesregler i vedlegg 1A til WTO-avtalen og forhandlingene om handel med tjenester, skal partene ta hensyn til resultatene av dette arbeidsprogrammet og disse forhandlingene ved eventuelle endringer av artikkel IV nr. 5.
10. Senest ved utgangen av det femte året etter at protokollen om endring av avtalen om offentlige innkjøp er trådt i kraft, skal komiteen undersøke om artikkel XX nr. 2 bokstav b) får anvendelse.

Endringer

11. Partene kan endre denne avtale. Beslutning om å vedta en endring og legge den fram for partene til godkjennelse skal treffes ved samstemmighet. En endring skal tre i kraft
   a. med unntak av hva som er fastsatt i bokstav b), for de parter som godkjenner den, når den er godkjent av to tredeler av partene, og deretter for hver part så snart den er godkjent av denne parten,

b. for all Parties upon acceptance by two thirds of the Parties if it is an amendment that the Committee, by consensus, has determined to be of a nature that would not alter the rights and obligations of the Parties.

Withdrawal

12. Any Party may withdraw from this Agreement. The withdrawal shall take effect upon the expiration of 60 days from the date the Director-General of the WTO receives written notice of the withdrawal. Any Party may, upon such notification, request an immediate meeting of the Committee.
13. Where a Party to this Agreement ceases to be a Member of the WTO, it shall cease to be a Party to this Agreement with effect on the date on which it ceases to be a Member of the WTO.

Non-application of this Agreement between Particular Parties

14. This Agreement shall not apply as between any two Parties where either Party, at the time either Party accepts or accedes to this Agreement, does not consent to such application.

Appendices

15. The Appendices to this Agreement constitute an integral part thereof.

Secretariat

16. This Agreement shall be serviced by the WTO Secretariat.

Deposit

17. This Agreement shall be deposited with the Director-General of the WTO, who shall promptly furnish to each Party a certified true copy of this Agreement, of each rectification or modification thereto pursuant to Article XIX and of each amendment pursuant to paragraph 11, and a notification of each accession thereto pursuant to paragraph 2 and of each withdrawal pursuant to paragraphs 12 or 13.

b. for alle parter når den er godkjent av to tredeler av partene dersom det er en endring som komiteen ved samstemmighet har besluttet er av en slik art at den ikke vil endre partenes rettigheter og forpliktelser.

Oppsigelse

12. Enhver part kan si opp denne avtale. Oppsigelsen trer i kraft 60 dager etter at WTOs generaldirektør har mottatt skriftlig underretning om oppsigelsen. Enhver part kan ved en slik underretning umiddelbart be om at komiteen kommer sammen.

13. Dersom en part i denne avtale opphører å være medlem av WTO, skal denne part opphøre å være part i denne avtale med virkning fra den dato den opphører å være medlem av WTO.

Ikke-anvendelse av denne avtale mellom bestemte parter

14. Denne avtale skal ikke få anvendelse mellom to parter dersom en av partene på det tidspunkt en av dem godkjenner eller tiltrer denne avtale, ikke samtykker i en slik anvendelse.

Tillegg

15. Tilleggene til denne avtale utgjør en integrert del av avtalen.

Sekretariat

16. WTO-sekretariatet skal fungere som sekretariat for denne avtale.

Deponering

17. Denne avtale skal deponeres hos WTOs generaldirektør, som omgående skal gi hver part en bekreftet kopi av denne avtale, av alle endringer av den i henhold til artikkel XIX og av hver endring i henhold til nr. 11, samt en underretning om hver tiltredelse til avtalen i henhold til nr. 2 og om hver oppsigelse i henhold til nr. 12 eller 13.

Registration

18. This Agreement shall be registered in accordance with the provisions of Article 102 of the Charter of the United Nations.

Registrering

18. Denne avtale skal registreres i samsvar med bestemmelsene i artikkel 102 i De forente nasjoners pakt.

Final Appendix I Offer of Norway

(Authentic in the English Language only)

Annex 1

Central Government Entities

Goods	
Threshold:	SDR 130,000
Services	
Threshold:	SDR 130,000
Construction Services	
Threshold:	SDR 5,000,000

All Central Government Entities.

An indicative list of Central Government Entities is attached.

Notes to Annex 1

1. "Central Government Entities" covers also any subordinated entity of any central government entity, provided that such entity does not have separate legal personality.
2. The following shall not be considered as covered procurement:
   - procurement by procuring entities covered under this Annex in regard of procurement of FSC 58 (communications, protection and coherent radiation equipment) from Canada;
   - procurement by procuring entities covered under this Annex of air traffic control equipment in regard of suppliers and service providers from the United States;

   until such time as Norway has accepted that the Parties concerned provide satisfactory reciprocal access for Norwegian goods, suppliers, services and service providers to their own procurement market.
3. The provisions of Article XVIII shall not apply to suppliers and service providers of Japan, Korea and the United States in contesting the award of contracts to a supplier or service provider of Parties other than those mentioned,

Endelig tillegg I Norges tilbud

(Bare gyldig i engelsk versjon)

Vedlegg 1

Statlige oppdragsgivere

Varer	
Terskelverdi:	130 000 SDR
Tjenester	
Terskelverdi:	130 000 SDR
Bygge- og anleggstjenester	
Terskelverdi:	5 000 000 SDR

Alle statlige oppdragsgivere.

En veiledende liste over statlige oppdragsgivere er vedlagt.

Noter til vedlegg 1

1. «Statlige oppdragsgivere» dekker også alle underliggende enheter under en statlig oppdragsgiver, forutsatt at slike enheter ikke er egne rettssubjekter.
2. Følgende skal ikke anses som en dekket anskaffelse:
   - anskaffelser foretatt av oppdragsgivere omfattet av dette vedlegg som gjelder anskaffelser av FSC 58 (utstyr for kommunikasjon, deteksjon og koherent stråling) fra Canada,
   - anskaffelser foretatt av oppdragsgivere omfattet av dette vedlegg av utstyr for flygekontroll når det gjelder leverandører og tjenesteytere fra USA,

   før Norge har godtatt at de berørte parter gir norske varer, leverandører, tjenester og tjenesteytere tilfredsstillende gjensidig adgang til deres eget marked for offentlige anskaffelser.
3. Bestemmelsene i artikkel XVIII skal ikke gjelde for leverandører og tjenesteytere fra Japan, Korea og USA med hensyn til adgangen til å klage på tildeling av kontrakter til leverandører eller tjenesteytere fra andre parter enn

which are small or medium-sized enterprises under the relevant provisions in Norway, until such time as Norway accepts that they no longer operate discriminatory measures in favour of certain domestic small and minority businesses.

de nevnte, som er små eller mellomstore bedrifter i henhold til den aktuelle lovgivningen i Norge, før Norge godtar at de ikke lenger gjennomfører tiltak som innebærer forskjellsbehandling til fordel for visse innenlandske små bedrifter og minoritetsbedrifter.

Indicative list of Central Government Entities:	*Veiledende liste over statlige oppdragsgivere:*
Office of the Prime Minister	*Statsministerens kontor*
Office of the Attorney General	Regjeringsadvokaten
Ministry of Labour	*Arbeidsdepartementet*
The Norwegian Labour and Welfare Service	Arbeids- og velferdsetaten (NAV)
The Labour Court	Arbeidsretten
The Norwegian Labour Inspection Authority	Arbeidstilsynet
Pension Insurance for Seamen	Pensjonstrygden for sjømenn
Petroleum Safety Authority	Petroleumstilsynet
State mediator	Riksmekleren
The National Institute of Occupational Health	Statens arbeidsmiljøinstitutt
The National Insurance Appeal Body	Trygderetten
The Norwegian Public Service Pension Fund	Statens Pensjonskasse
Ministry of Children, Equality and Social Inclusion	*Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet*
The Ombudsman for Children in Norway	Barneombudet
The Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
The Consumer Ombudsman	Forbrukerombudet
The Norwegian Consumer Council	Forbrukerrådet
County Social Welfare Boards	Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker
Directorate of Integration and Diversity	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
The Contact Committee for Immigrants and Authorities	Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene (KIM)
The Equality and Anti-Discrimination Tribunal	Likestillings- og diskrimineringsnemnda
The Equality and Anti-Discrimination Ombud	Likestilling- og diskrimineringsombudet
National Institute for Consumer Research	Statens Institutt for Forbruksforskning
Ministry of Finance	*Finansdepartementet*
The Financial Supervisory Authority of Norway	Finanstilsynet
Folketrygdfondet	Folketrygdfondet
Central Bank of Norway	Norges Bank
The Norwegian Government Agency for Financial Management	Senter for statlig økonomistyring
Directorate of Taxes	Skattedirektoratet
The Norwegian National Collection Authority	Statens innkrevingssentral
Statistics Norway	Statistisk sentralbyrå
Directorate of Customs and Excise	Toll- og avgiftsdirektoratet
Ministry of Fisheries and Coastal Affairs	*Fiskeri- og kystdepartementet*
Directorate of Fisheries	Fiskeridirektoratet
Institute of Marine Research	Havforskningsinstituttet

The Norwegian Coastal Administration	Kystverket
The National Institute of Nutrition and Seafood Research	Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning
Ministry of Government Administration Reform and Church Affairs	*Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet*
The Diocesan Councils	Bispedømmerådene
The Data Inspectorate	Datatilsynet
Government Administration Services	Departementenes servicesenter
Practical Theological Seminar	Det praktisk-teologiske seminar
The Agency for Public Management and eGovernment	Direktoratet for forvaltning og IKT
The County Governors	Fylkesmannsembetene
Gáldu – Resource Center for the Right of Indigenous Peoples	Gáldu – Kompetansesenter for urfolks rettigheter
International Center for Reindeer Husbandry	Internasjonalt reindriftssenter
National Council of the Church of Norway	Kirkerådet
Norwegian Competition Authority	Konkurransetilsynet
The Restoration Workshop of Nidaros Cathedral	Nidarosdomens restaureringsarbeider
The Norwegian State Church Endowment	Opplysningsvesenets Fond
Data Protection Tribunal Norway	Personvernnemnda
The Sámediggi	Sametinget
The Directorate of Public Construction and Property	Statsbygg
Ministry of Defence	*Forsvarsdepartementet*
Norwegian Armed Forces	Forsvaret
Norwegian Defence Research Establishment	Forsvarets Forskningsinstitutt
Norwegian Defence Estates Agency	Forsvarsbygg
Norwegian National Security Authority	Nasjonal Sikkerhetsmyndighet
Ministry of Health and Care Services	*Helse- og omsorgsdepartementet*
The Norwegian Biotechnology Advisory Board	Bioteknologinemnda
Norwegian Directorate of Health	Helsedirektoratet
The Norwegian Governmental Appeal Board Regarding Medical Treatment Abroad	Klagenemnda for bidrag til behandling i utlandet
Norwegian Institute of Public Health	Nasjonalt folkehelseinstitutt
Norwegian Knowledge Centre for Health Services	Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
The Norwegian System of Compensation to Patients	Norsk pasientskadeerstatning
The Patients' Injury Compensation Board	Pasientskadenemnda
National Board for Preimplantation Genetic Diagnosis	Preimplantasjonsdiagnostikknemnda
The Norwegian Registration Authority for Health Personnel	Statens autorisasjonskontor for helsepersonell
Norwegian Appeal Board for Health Personnel	Statens helsepersonellnemnd
Norwegian Board of Health Supervision	Statens helsetilsyn
National Institute for Alcohol and Drug Research	Statens Institutt for rusmiddelforskning
Norwegian Medicines Agency	Statens Legemiddelverk
Norwegian Radiation Protection Authority	Statens Strålevern
Norwegian Scientific Committee for Food Safety	Vitenskapskomiteen for mattrygghet

Ministry of Justice and the Police	*Justis- og beredskapsdepartementet*
The Higher Prosecuting Authority	Den høyere påtalemyndighet
The Military Prosecuting Authority	Den militære påtalemyndighet
Directorate for Emergency Communication	Direktoratet for nødkommunikasjon
The Directorate for Civil Protection and Emergency Planning	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
National Courts Administration	Domstoladministrasjonen
Joint Rescue Coordination Centre	Hovedredningssentralen
The Norwegian Criminal Cases Review Commission	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker
The Norwegian Criminal Injuries Compensation Authority	Kontoret for voldsoffererstatning
The Norwegian Correctional Services	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning
The National Police Directorate	Politidirektoratet
The Norwegian Police Security Service	Politiets sikkerhetstjeneste
National Mediation Service	Sekretariatet for konfliktrådene
The Administration of Conscientious Objection	Siviltjenesten
Norwegian Bureau for the Investigation of Police Affairs	Spesialenheten for politisaker
The Norwegian Civil Affairs Authority	Statens sivilrettsforvaltning
The Directorate of Immigration	Utlendingsdirektoratet
The Immigration Appeal Board	Utlendingsnemnda (UNE)
Ministry of Local Government and Regional Development	*Kommunal- og regionaldepartementet*
Centre of Competence on Rural Development	Distriktssenteret
The Norwegian State Housing Bank	Husbanken
The Rent Disputes Tribunal in Oslo, Akershus, Bergen and Trondheim	Husleietvistutvalget i Oslo, Akershus, Bergen og Trondheim
National Office of Building Technology and Administration	Direktoratet for byggkvalitet
Ministry of Cultural Affairs	*Kulturdepartementet*
The National Archival Services of Norway	Arkivverket
Public Art Norway	Kunst i offentlige rom, KORO
The Norwegian Gaming and Foundation Authority	Lotteri- og stiftelsestilsynet
The Norwegian Media Authority	Medietilsynet
The National Library of Norway	Nasjonalbiblioteket
National Film Board	Norsk filminstitutt
Arts Council Norway	Kulturrådet
The Norwegian Institute of Local History	Norsk lokalhistorisk institutt
Norwegian Sound and Braille Library	Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek
The Norwegian Concert Institute	Rikskonsertene
The Norwegian Touring Theatre	Riksteatret
The Language Council of Norway	Språkrådet
Ministry of Education and Research	*Kunnskapsdepartementet*
The Norwegian Biodiversity Information Centre	Artsdatabanken
BIBSYS	BIBSYS
The National Parents' Committee for Primary and Secondary Education	Foreldreutvalget for grunnopplæringen

Norwegian Meteorological Institute	Meteorologisk institutt
Norwegian Agency for Quality Assurance in Education	Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen
The Research Council of Norway	Norges forskningsråd
Norway Opening University	Norgesuniversitetet
Norwegian Social Research	Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)
Norwegian Institute of International Affairs	Norsk Utenrikspolitisk Institutt
The Norwegian Universities and Colleges Admission Service	Samordna opptak
The Norwegian Centre for ICT in Education	Senter for IKT i utdanningen
The Norwegian Centre for International Cooperation in Higher Education	Senter for internasjonalisering av høyere utdanning
	Vea – Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører
The Norwegian State Educational Loan Fund	Statens lånekasse for utdanning
Universities and University Colleges	Statlige universiteter og høyskoler
Norwegian Directorate for Education and Training	Utdanningsdirektoratet
Norwegian Institute for Adult Learning	Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk

Ministry of Agriculture and Food	*Landbruks- og matdepartementet*
Norwegian Institute for Agriculture and Environmental Research	Bioforsk
Norwegian Food Safety Authority	Mattilsynet
Norwegian Forest and Landscape Institute	Norsk institutt for skog og landskap
Norwegian Agricultural Economics Research Institute	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning
Norwegian Reindeer Husbandry Administration	Reindriftsforvaltningen
Norwegian Agricultural Authority	Statens landbruksforvaltning
National Veterinary Institute	Veterinærinstituttet

Ministry of the Environment	*Miljøverndepartementet*
Directorate for Nature Management	Direktoratet for naturforvaltning
Climate and Pollution Agency	Klima- og forurensningsdirektoratet
Norwegian Cultural Heritage Fund	Norsk kulturminnefond
Norwegian Polar Research Institute	Norsk Polarinstitutt
Directorate for Cultural Heritage	Riksantikvaren
Norwegian Mapping Authority	Kartverket

Ministry of Trade and Industry	*Nærings- og handelsdepartementet*
Directorate of Mining with Commissioner of Mines at Svalbard	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard
GIEK	Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK)
Norwegian Metrology Service	Justervesenet
The Geological Survey of Norway	Norges geologiske undersøkelse
Norwegian Accreditation	Norsk akkreditering
Norwegian Space Agency	Norsk Romsenter
The Norwegian Maritime Directorate	Sjøfartsdirektoratet
The Norwegian International Ship Register	Skipsregistrene
Norwegian Industrial Property Office	Patentstyret
The Brønnøysund Register Centre	Brønnøysundregistrene

Ministry of Petroleum and Energy	*Olje- og energidepartementet*
Norwegian Water Resources and Energy Directorate	Norges vassdrags- og energidirektorat
Norwegian Petroleum Directorate	Oljedirektoratet
Ministry of Transport and Communication	*Samferdselsdepartementet*
The Norwegian National Railway Administration	Jernbaneverket
Civil Aviation Authority Norway	Luftfartstilsynet
Norwegian Post and Telecommunications Authority	Post- og teletilsynet
Accident Investigation Board Norway	Statens havarikommisjon
Norwegian Rail Authority	Statens jernbanetilsyn
Norwegian Public Roads Administration	Statens vegvesen
Ministry of Foreign Affairs	*Utenriksdepartementet*
Norwegian Agency for Development Cooperation	Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)
FK Norway	Fredskorpset
The Storting	*Stortinget*
Stortingets Ombudsman for Public Administration	Stortingets ombudsmann for forvaltningen – Sivilombudsmannen
Office of the Auditor General	Riksrevisjonen
Courts of Law	*Domstolene*

Annex 2

Sub-Central Entities

Goods	
Threshold:	SDR 200,000
Services	
Threshold:	SDR 200,000
Construction Services	
Threshold:	SDR 5,000,000

1. All sub-central government entities operating at the regional (counties) or local (municipalities) level.
2. All bodies governed by public law.
   A body is considered to be governed by public law when it:
   1. is established for the specific purpose of meeting needs in the general interest, not having a commercial or industrial character; and
   2. has legal personality; and

Vedlegg 2

Offentlige regionale og lokale oppdragsgivere

Varer	
Terskelverdi:	200 000 SDR
Tjenester	
Terskelverdi:	200 000 SDR
Bygge- og anleggstjenester	
Terskelverdi:	5 000 000 SDR

1. Alle offentlige regionale (fylkeskommunale) og lokale (kommunale) oppdragsgivere.
2. Alle offentligrettslige organer.
   Et organ anses å være offentligrettslig når det
   1. er opprettet for det bestemte formål å dekke allmennhetens behov, men ikke behov av kommersiell eller industriell art, og
   2. er et rettssubjekt, og

3. is financed for the most part by the State, or regional or local authorities, or other bodies governed by public law, or is subject to management supervision by those bodies, or has an administrative, managerial or supervisory board more than half of whose members are appointed by the State, regional or local authorities, or other bodies governed by public law.

3. All associations formed by one or several of the entities covered by the preceding paragraphs 1 and 2.

4. An indicative list of procuring entities which are bodies governed by public law is attached.

Notes to Annex 2

1. The following shall not be considered as covered procurement:
   - procurement by procuring entities covered under this Annex in regard of suppliers, services and service providers from the United States;
   - procurement by procuring entities covered under this Annex in regard of procurement of FSC 58 (communications, protection and coherent radiation equipment) from Canada;
   - procurement by procuring entities covered under this Annex of air traffic control equipment in regard of suppliers and service providers from the United States;

   until such time as Norway has accepted that the Parties concerned provide satisfactory reciprocal access for Norwegian goods, suppliers, services and service providers to their own procurement market.

2. The provisions of Article XVIII shall not apply to suppliers and service providers of:
   - Japan, Korea and the United States in contesting the award of contracts to a supplier or service provider of Parties other than those mentioned, which are small or medium-sized enterprises under the relevant provisions in Norway, until such time as Norway accepts that they no longer operate discriminatory measures in favour of certain domestic small and minority businesses;
   - Japan in contesting the award of contracts by Norwegian entities, whose value is less than the threshold applied for the same category of contracts awarded by this Party.

3. i hovedsak er finansiert av staten, regionale eller lokale myndigheter eller andre offentligrettslige organer, eller er underlagt et av disse organenes kontroll, eller som har et administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan der over halvparten av medlemmene er utpekt av staten, regionale eller lokale myndigheter eller andre offentligrettslige organer.

3. Alle sammenslutninger dannet av en eller flere av enhetene omhandlet i nr. 1 og 2 ovenfor.

4. En veiledende liste over oppdragsgivere som er offentligrettslige organer, er vedlagt.

Noter til vedlegg 2

1. Følgende skal ikke anses som en dekket anskaffelse:
   - anskaffelser foretatt av oppdragsgivere omfattet av dette vedlegg med hensyn til leverandører, tjenester og tjenesteytere fra USA,
   - anskaffelser foretatt av oppdragsgivere omfattet av dette vedlegg som gjelder anskaffelser av FSC 58 (utstyr for kommunikasjon, deteksjon og koherent stråling) fra Canada,
   - anskaffelser foretatt av oppdragsgivere omfattet av dette vedlegg av utstyr for flygekontroll når det gjelder leverandører og tjenesteytere fra USA,

   før Norge har godtatt at de berørte parter gir norske varer, leverandører, tjenester og tjenesteytere tilfredsstillende gjensidig adgang til deres marked for offentlige anskaffelser.

2. Bestemmelsene i artikkel XVIII skal ikke gjelde for leverandører og tjenesteytere fra:
   - Japan, Korea og USA med hensyn til adgangen til å klage på tildeling av kontrakter til leverandører eller tjenesteytere fra andre parter enn de nevnte, som er små eller mellomstore bedrifter i henhold til den aktuelle lovgivningen i Norge, før Norge godtar at de ikke lenger gjennomfører tiltak som innebærer forskjellsbehandling til fordel for visse innenlandske små bedrifter og minoritetsbedrifter,
   - Japan med hensyn til adgangen til å klage på tildeling av kontrakter fra norske oppdragsgivere når verdien av kontraktene er lavere enn terskelverdien som anvendes på samme kategori kontrakter som tildeles av denne part.

3. In regard of goods, services, suppliers and services providers from Canada this Annex shall only apply to procurement by sub-central government entities operating at regional level (counties).

Indicative list of procuring entities which are bodies governed by public law:

Enova SF
The Norwegian Guarantee Institute
South-Eastern Norway Regional Health Authority
Western Norway Regional Health Authority
Central Norway Regional Health Authority
Northern Norway Regional Health Authority
Innovation Norway
The Norwegian Broadcasting Corporation
The University Centre in Svalbard
Uninett, The Norwegian Research Network
Simula Research Laboratory AS
Norwegian Social Science Data services AS (NSD)

Categories:

- Statsbanker (State Banks)
- Publicly owned and operated museums

Annex 3

Other Entities (Utilities)

Goods	
Threshold:	SDR 400,000
Services	
Threshold:	SDR 400,000
Construction Services	
Threshold:	SDR 5,000,000

1. All procuring entities whose procurement is covered by the EEA utilities directive which are contracting authorities (i.e. those covered under Annex 1 and Annex 2) or public undertakings[2] and which have as one of their activities any of those referred to below or any combination thereof:
   a. the provision or operation of fixed networks intended to provide a service to the public in connection with the production, transport or distribution of drinking water or the supply of drinking water to such networks;

3. Når det gjelder varer, tjenester, leverandører og tjenesteytere fra Canada, skal dette vedlegg bare gjelde anskaffelser foretatt av offentlige regionale (fylkeskommunale) oppdragsgivere.

Veiledende liste over oppdragsgivere som er offentligrettslige organer:

Enova SF
Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK)
Helse Sør-Øst RHF
Helse Vest RHF
Helse Midt-Norge RHF
Helse Nord RHF
Innovasjon Norge
Norsk Rikskringkasting (NRK)
Universitetssenteret på Svalbard AS
Uninett AS
Simula Research Laboratory AS
Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS (NSD)

Kategorier:

- Statsbanker
- Offentlig eide og drevne museer

Vedlegg 3

Øvrige oppdragsgivere (forsyningstjenester)

Varer	
Terskelverdi:	400 000 SDR
Tjenester	
Terskelverdi:	400 000 SDR
Bygge- og anleggstjenester	
Terskelverdi:	5 000 000 SDR

1. Alle oppdragsgivere som foretar anskaffelser dekket av EØS-direktivet om offentlige forsyningstjenester, som er offentlige oppdragsgivere (dvs. omfattet av vedlegg 1 eller vedlegg 2) eller offentlige foretak[2], og som utøver en eller flere av de typer virksomheter som er nevnt nedenfor:
   a. levere eller drifte faste nett beregnet på yting av offentlige tjenester i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av drikkevann, eller levere drikkevann til slike nett,

b. the provision or operation of fixed networks intended to provide a service to the public in connection with the production, transport or distribution of electricity or the supply of electricity to such networks;
c. the provision of airport or other terminal facilities to carriers by air;
d. the provision of maritime or inland port or other terminal facilities to carriers by sea or inland waterway;
e. the provision or operation of networks[3] providing a service to the public in the field of transport by urban railway, automated systems, tramway, trolley bus, bus or cable.

2. An indicative list of Other Entities (Utilities) is attached.

Notes to Annex 3

1. Procurement for the pursuit of an activity listed above shall not be subject to this Agreement when the activity is directly exposed to competition on markets to which access is not restricted.
2. This Agreement does not cover procurement by entities included in this Annex:
   a. for the purchase of water and for the supply of energy or of fuels for the production of energy;
   b. for purposes other than the pursuit of their activities as described in this Annex or for the pursuit of such activities in a non-EEA country;
   c. for purposes of re-sale or hire to third parties provided that the procuring entity enjoys no special or exclusive right to sell or hire the subject of such contracts and

[2] According to the EEA utilities directive, a public undertaking is any undertaking over which the contracting authorities may exercise directly or indirectly a dominant influence by virtue of their ownership of it, their financial participation therein, or the rules which govern it.

A dominant influence on the part of the contracting authorities shall be presumed when these authorities, directly or indirectly, in relation to an undertaking:

– hold the majority of the undertaking's subscribed capital, or
– control the majority of the votes attaching to shares issued by the undertaking, or
– can appoint more than half of the undertaking's administrative, management or supervisory body.

[3] As regards transport services, a network shall be considered to exist where the service is provided under operating conditions laid down by a competent authority, such as conditions on the routes to be served, the capacity to be made available or the frequency of the service.

b. levere eller drifte faste nett beregnet på yting av offentlige tjenester i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av elektrisitet, eller levere elektrisitet til slike nett,
c. stille lufthavn- eller andre terminalanlegg til rådighet for luftfartsselskaper,
d. stille sjø- eller innlandshavneanlegg eller andre terminalanlegg til rådighet for rederier som driver sjøtransport eller transport på innlands vannveier,
e. levere eller drifte nett[3] for yting av offentlige transporttjenester med bybane, automatiserte systemer, sporvei, trolleybuss, buss eller taubane.

2. En veiledende liste over øvrige oppdragsgivere (forsyningstjenester) er vedlagt.

Noter til vedlegg 3

1. Anskaffelser foretatt med sikte på å utøve en virksomhet oppført ovenfor skal ikke være underlagt denne avtale dersom virksomheten er direkte konkurranseutsatt på markeder med fri adgang.
2. Denne avtale dekker ikke anskaffelser foretatt av oppdragsgivere omfattet av dette vedlegg:
   a. for kjøp av vann og leveranse av energi eller brensel til energiproduksjon,
   b. for andre formål enn utøvelse av virksomhet nevnt i dette vedlegg eller for utøvelse av slik virksomhet i land utenfor EØS,
   c. videresalg eller utleie til tredjemann, forutsatt at oppdragsgiveren ikke har noen særrett eller enerett til å selge eller leie ut kontraktsgjenstanden, og at andre foretak har

[2] I henhold til EØS-direktivet om forsyningstjenester er et offentlig foretak ethvert foretak som de offentlige oppdragsgivere direkte eller indirekte kan utøve avgjørende innflytelse over i kraft av eierforhold, kapitalinteresser eller reglene for virksomheten.

Avgjørende innflytelse skal antas å foreligge når offentlige oppdragsgivere i forhold til et foretak enten direkte eller indirekte

– eier størstedelen av foretakets tegnede kapital, eller
– kontrollerer flertallet av stemmene knyttet til andeler utstedt av foretaket, eller
– kan utpeke mer enn halvparten av medlemmene i foretakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.

[3] Når det gjelder transporttjenester, skal et nett antas å foreligge dersom driftsvilkårene for tjenesten er fastsatt av vedkommende myndighet, som vilkår for rutene som betjenes, tilgjengelig kapasitet eller tjenestens hyppighet.

that other entities are free to sell or hire it under the same conditions as the procuring entity.

3. This Agreement does not cover procurement:
   a. by a procuring entity from an affiliated undertaking[4]; or
   b. by a joint venture formed exclusively by a number of procuring entities for the purpose of carrying out a relevant activity within the meaning of paragraphs (a) to (e) of this Annex, from an undertaking which is affiliated with one of these procuring entities,

   provided that at least 80 per cent of the average turnover of the affiliated undertaking with respect to goods, services or construction services for the preceding three years derives respectively from the provision of such services or goods to undertakings with which it is affiliated.

   When, because of the date on which an affiliated undertaking was created or commenced activities, the turnover is not available for the preceding three years, it will be sufficient for that undertaking to show that the turnover referred to in this paragraph is credible, in particular by means of business projections.
4. This Agreement does not cover procurement:
   a. by a joint venture, formed exclusively by a number of procuring entities for the purpose of carrying out activities within the meaning of paragraphs (a) to (e) of this Annex, from one of these procuring entities; or
   b. by a procuring entity from such a joint venture of which it forms part, provided that the joint venture has been set up in order to carry out the activity concerned over a period of at least three years and that the instrument setting up the joint venture stipulates that the procuring entities, which form it, will be part thereof for at least the same period.
5. The supply of drinking water or electricity to networks which provide a service to the public

[4] "affiliated undertaking" means any undertaking the annual accounts of which are consolidated with those of the procuring entity in accordance with the requirements of Council Directive 83/349/EEC on consolidated accounts, or in case of entities not subject to that Directive, any undertaking over which the procuring entity may exercise, directly or indirectly, a dominant influence, or which may exercise a dominant influence over the procuring entity, or which, in common with the procuring entity, is subject to the dominant influence of another undertaking by virtue of ownership, financial participation, or the rules which govern it.

adgang til å selge eller leie den ut på samme vilkår som oppdragsgiveren.

3. Denne avtale dekker ikke anskaffelser som
   a. en oppdragsgiver tildeler et tilknyttet foretak[4], eller
   b. et fellesforetak («joint venture») dannet utelukkende av flere oppdragsgivere tildeler et foretak som er tilknyttet en av disse oppdragsgiverne, for å utøve relevant virksomhet i henhold til bokstav a) til e) i dette vedlegg,

   forutsatt at minst 80 % av den gjennomsnittlige omsetningen av varer, tjenester og bygge- og anleggstjenester som det tilknyttede foretaket har oppnådd de foregående tre år, skriver seg fra yting av slike tjenester eller leveranse av slike varer til foretak det er tilknyttet.

   Dersom tallene for omsetningen ikke er tilgjengelig for de foregående tre år, på grunn av datoen da det tilknyttede foretaket ble opprettet eller begynte sin virksomhet, er det tilstrekkelig at foretaket viser at omsetningen nevnt i dette nummer er troverdig, særlig i form av framskrivninger av virksomheten.
4. Denne avtale dekker ikke anskaffelser som
   a. et fellesforetak dannet utelukkende av flere oppdragsgivere tildeler et foretak tilknyttet en av disse oppdragsgiverne for å utøve virksomhet i henhold til bokstav a) til e) i dette vedlegg, eller
   b. en oppdragsgiver tildeler et slikt fellesforetak som den er en del av, forutsatt at fellesforetaket er opprettet med sikte på å utøve den aktuelle virksomheten over et tidsrom på minst tre år, og at det i dokumentet som oppretter fellesforetaket, er fastsatt at oppdragsgiverne som utgjør foretaket, skal være del av det i minst samme tidsrom.
5. Når en oppdragsgiver som ikke er en offentlig oppdragsgiver, leverer drikkevann eller elektri-

[4] Med «tilknyttet foretak» menes ethvert foretak der årsregnskapet konsolideres med oppdragsgiverens årsregnskap i henhold til rådsdirektiv 83/349/EØF om konsoliderte regnskaper, eller for enheter som ikke er underlagt nevnte direktiv, ethvert foretak som oppdragsgiveren direkte eller indirekte kan utøve avgjørende innflytelse over i kraft av eierforhold, kapitalinteresser eller reglene for virksomheten, eller som kan utøve avgjørende innflytelse over oppdragsgiver, eller som i likhet med oppdragsgiveren er underlagt et annet foretaks avgjørende innflytelse.

by a procuring entity other than a contracting authority shall not be considered as a relevant activity within the meaning of paragraph (a) or (b) of this Annex where:

a. the production of drinking water or electricity by the entity concerned takes place because its consumption is necessary for carrying out an activity other than that referred to in paragraphs (a) to (e) of this Annex; and
b. supply to the public network depends only on the entity's own consumption and has not exceeded 30 per cent of the entity's total production of drinking water or energy, having regard to the average for the preceding three years, including the current year.

6. The following shall not be considered as covered procurement:
   - procurement by procuring entities operating in the fields of:
     i. production, transport or distribution of drinking water covered under this Annex;
     ii. airport facilities covered under this Annex;
     iii. maritime or inland port or other terminal facilities covered under this Annex; and
     iv. urban railway, tramway, trolley bus or bus services covered under this Annex

     in regard of goods, services, suppliers and service providers from Canada;
   - procurement by procuring entities operating in the field of production, transport or distribution of drinking water covered under this Annex in regard of suppliers and service providers from the United States;
   - procurement by procuring entities covered under this Annex of air traffic control equipment in regard of suppliers and service providers from the United States;
   - procurement by procuring entities operating in the field of airport facilities covered under this Annex in regard of suppliers and service providers from the United States and Korea;
   - procurement by procuring entities operating in the field of urban railway, tramway, trolley bus or bus services covered under this Annex in regard of suppliers and service providers from the United States;
   - procurement by procuring entities operating in the field of urban railway covered

sitet til nett som yter en offentlig tjeneste, skal dette ikke regnes som en relevant virksomhet i henhold til bokstav a) eller b) i dette vedlegg dersom

a. den aktuelle oppdragsgiverens produksjon av drikkevann eller elektrisitet finner sted fordi forbruk av slikt drikkevann eller slik elektrisitet er nødvendig for å drive en annen virksomhet enn den som er nevnt i bokstav a) til e) i dette vedlegg, og
b. leveranse til det offentlige nettet avhenger bare av oppdragsgiverens eget forbruk og ikke overstiger 30 % av oppdragsgiverens samlede produksjon av drikkevann eller energi, beregnet på grunnlag av gjennomsnittet for de tre siste år, herunder inneværende år.

6. Følgende skal ikke anses som en dekket anskaffelse:
   - anskaffelser foretatt av oppdragsgivere som driver virksomhet på følgende områder:
     i. produksjon, transport eller distribusjon av drikkevann omfattet av dette vedlegg,
     ii. lufthavnanlegg omfattet av dette vedlegg,
     iii. sjø- eller innlandshavneanlegg eller andre terminalanlegg omfattet av dette vedlegg, og
     iv. bybane, sporvei, trolleybuss eller busstjenester omfattet av dette vedlegg

     når det gjelder varer, tjenester, leverandører og tjenesteytere fra Canada,
   - anskaffelser foretatt av oppdragsgivere på området produksjon, transport eller distribusjon av drikkevann omfattet av dette vedlegg når det gjelder leverandører og tjenesteytere fra USA,
   - anskaffelser foretatt av oppdragsgivere omfattet av dette vedlegg av utstyr for flygekontroll når det gjelder leverandører og tjenesteytere fra USA,
   - anskaffelser foretatt av oppdragsgivere på området lufthavnanlegg omfattet av dette vedlegg når det gjelder leverandører og tjenesteytere fra USA og Korea,
   - anskaffelser foretatt av oppdragsgivere på området bybane, sporvei, trolleybuss eller busstjenester omfattet av dette vedlegg når det gjelder leverandører og tjenesteytere fra USA,
   - anskaffelser foretatt av oppdragsgivere på området bybane omfattet av dette vedlegg

under this Annex in regard of suppliers and service providers from Japan;
- procurement by procuring entities operating in the field of bus services covered under this Annex in regard of suppliers and service providers from Israel

until such time as Norway has accepted that the Parties concerned provide satisfactory reciprocal access for Norwegian goods, suppliers, services and service providers to their own procurement market.

7. The provisions of Article XVIII shall not apply to suppliers and service providers of:
   - Japan, Korea and the United States in contesting the award of contracts to a supplier or service provider of Parties other than those mentioned, which are small or medium-sized enterprises under the relevant provisions in Norway, until such time as Norway accepts that they no longer operate discriminatory measures in favour of certain domestic small and minority businesses;
   - Japan in contesting the award of contracts by Norwegian entities, whose value is less than the threshold applied for the same category of contracts awarded by this Party.

Indicative list of other entities (utilities):

1. *Drinking Water*

   Public entities producing or distributing water pursuant to Forskrift om vannforsyning og drikkevann (FOR 2001-12-09 1372).

   For instance:
   Asker og Bærum vannverk
   Bergen vannverk
2. *The electricity sector*

   Public entities producing, transporting or distributing electricity pursuant to Lov om erverv av vannfall mv. kap. I, jf. kap V (LOV 1917-12-14 16), Lov om vasdragsreguleringer (LOV-1917-12-14 17), Lov om vassdrag og grunnvann (LOV-2000-11-24 82) or Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (LOV 1990-06-29 50).
   For instance:
   Alta Kraftverk
   Bingsfoss Kraftverk

når det gjelder leverandører og tjenesteytere fra Japan,
- anskaffelser foretatt av oppdragsgivere på området busstjenester omfattet av dette vedlegg når det gjelder leverandører og tjenesteytere fra Israel

før Norge har godtatt at de berørte parter gir norske varer, leverandører, tjenester og tjenesteytere tilfredsstillende gjensidig adgang til deres marked for offentlige anskaffelser.

7. Bestemmelsene i artikkel XVIII skal ikke gjelde for leverandører og tjenesteytere fra
   - Japan, Korea og USA med hensyn til adgangen til å klage på tildeling av kontrakter til leverandører eller tjenesteytere fra andre parter enn de nevnte, som er små eller mellomstore bedrifter i henhold til den aktuelle lovgivningen i Norge, før Norge godtar at de ikke lenger gjennomfører tiltak som innebærer forskjellsbehandling til fordel for visse innenlandske små bedrifter og minoritetsbedrifter,
   - Japan med hensyn til adgangen til å klage på tildeling av kontrakter fra norske oppdragsgivere når verdien av kontraktene er lavere enn terskelverdien som anvendes på samme kategori kontrakter som tildeles av denne part.

Veiledende liste over øvrige oppdragsgivere (forsyningstjenester):

1. *Drikkevann*

   Offentlige virksomheter som produserer eller distribuerer vann i henhold til Forskrift om vannforsyning og drikkevann (FOR 2001-12-09 1372).
   For eksempel:
   Asker og Bærum vannverk
   Bergen vannverk
2. *Elektrisitetssektoren*

   Offentlige virksomheter som produserer, transporterer eller distribuerer elektrisitet i henhold til Lov om erverv av vannfall mv. kap. I, jf. kap V (LOV 1917-12-14 16), Lov om vassdragsreguleringer (LOV-1917-12-14 17), Lov om vassdrag og grunnvann (LOV-2000-11-24 82) eller Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (LOV 1990-06-29 50).
   For eksempel:
   Alta Kraftverk
   Bingsfoss Kraftverk

3. *Airports:*
   Public entities providing airport facilities pursuant to Lov om luftfart (LOV-1993-06-11 101).
   For instance:
   Avinor AS
4. *Ports:*
   Public entities operating pursuant to Lov om havner og farvann (LOV 2009-04-17 19)

   For instance:
   Oslo havn
   Stavangerregionens havn
5. *Urban transport*
   Public entities which have as one of their activities the operation of networks providing a service to the public in the field of transport by automated systems, urban railway, tramway, trolley bus, bus or cable according to Lov om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunellbane og forstadsbane m.m. (LOV 1993-06-11 100), Lov om yrkestransport med motorvogn og fartøy (LOV 2002-06-21 45) or Lov om anlegg av taugbaner og løipestrenger (LOV 1912-06-14 1).

3. *Lufthavner:*
   Offentlige virksomheter som driver lufthavnanlegg i henhold til Lov om luftfart (LOV-1993-06-11 101).
   For eksempel:
   Avinor AS
4. *Havner:*
   Offentlige virksomheter som driver virksomhet i henhold til Lov om havner og farvann (LOV 2009-04-17 19)
   For eksempel:
   Oslo havn
   Stavangerregionens havn
5. *Bytransport*
   Offentlige virksomheter som i sin virksomhet blant annet drifter nett for yting av offentlige transporttjenester med automatiserte systemer, bybane, sporvei, trolleybuss, buss eller taubane i henhold til Lov om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunellbane og forstadsbane m.m. (LOV 1993-06-11 100), Lov om yrkestransport med motorvogn og fartøy (LOV 2002-06-21 45) eller Lov om anlegg av taugbaner og løipestrenger (LOV 1912-06-14 1).

Annex 4

Goods

1. This Agreement covers procurement of all goods, unless otherwise specified in this Agreement.
2. This Agreement covers only the following goods that are described in the Chapters of the CCC (Customs Co-operation Council)/Brussels nomenclature specified below and that are procured by the Ministry of Defence, its subordinated entities and entities in the field of security:

Chapter 25:	Salt; sulphur; earths and stone; plastering materials, lime and cement
Chapter 26:	Metallic ores, slag and ash
Chapter 27:	Mineral fuels, mineral oils and products of their distillation; bituminous substances; mineral waxes, except:
	ex 27.10 special engine fuels
Chapter 28:	Inorganic chemicals; organic and inorganic compounds of precious metals, of rare earth metals, of radio-active elements and of isotopes, except:

Vedlegg 4

Varer

1. Denne avtale dekker anskaffelser av alle varer, med mindre noe annet er angitt i denne avtale.

2. Denne avtale dekker bare følgende varer som er beskrevet i kapitlene i nomenklaturen til CCC (Tollsamarbeidsrådet) angitt nedenfor, og som anskaffes av Forsvarsdepartementet, dets underliggende enheter og virksomheter på sikkerhetsområdet:

Kapittel 25:	Salt, svovel, jord og stein, gips, kalk og sement
Kapittel 26:	Malm, slagg og aske
Kapittel 27:	Mineralsk brensel, mineralske oljer og destillasjonsprodukter av disse, bituminøse stoffer, mineralsk voks unntatt:
	ex 27.10: spesialdrivstoffer for motorer
Kapittel 28:	Uorganiske kjemikalier, organiske og uorganiske forbindelser av edle metaller, av sjeldne jordmetaller, av radioaktive grunnstoffer og av isotoper unntatt:

	ex 28.09	explosives		ex 28.09: sprengstoffer
	ex 28.13	explosives		ex 28.13: sprengstoffer
	ex 28.14	tear gas		ex 28.14: tåregass
	ex 28.28	explosives		ex 28.28: sprengstoffer
	ex 28.32	explosives		ex 28.32: sprengstoffer
	ex 28.39	explosives		ex 28.39: sprengstoffer
	ex 28.50	toxic products		ex 28.50: giftige stoffer
	ex 28.51	toxic products		ex 28.51: giftige stoffer
	ex 28.54	explosives		ex 28.54: sprengstoffer
Chapter 29:	Organic chemicals, except:		Kapittel 29:	Organiske kjemikalier unntatt:
	ex 29.03	explosives		ex 29.03: sprengstoffer
	ex 29.04	explosives		ex 29.04: sprengstoffer
	ex 29.07	explosives		ex 29.07: sprengstoffer
	ex 29.08	explosives		ex 29.08: sprengstoffer
	ex 29.11	explosives		ex 29.11: sprengstoffer
	ex 29.12	explosives		ex 29.12: sprengstoffer
	ex 29.13	toxic products		ex 29.13: giftige stoffer
	ex 29.14	toxic products		ex 29.14: giftige stoffer
	ex 29.15	toxic products		ex 29.15: giftige stoffer
	ex 29.21	toxic products		ex 29.21: giftige stoffer
	ex 29.22	toxic products		ex 29.22: giftige stoffer
	ex 29.23	toxic products		ex 29.23: giftige stoffer
	ex 29.26	explosives		ex 29.26: sprengstoffer
	ex 29.27	toxic products		ex 29.27: giftige stoffer
	ex 29.29	explosives		ex 29.29: sprengstoffer
Chapter 30:	Pharmaceutical products		Kapittel 30:	Farmasøytiske produkter
Chapter 31:	Fertilizers		Kapittel 31:	Gjødsel
Chapter 32:	Tanning and dyeing extracts; tannins and their derivatives; dyes, colours, paints and varnishes, putty, fillers and stoppings, inks		Kapittel 32:	Garvestoff- og fargestoffekstrakter, tanniner og deres derivater, farger, malinger og lakker, kitt, sparkelmasse og fyllstoff, trykkfarger, blekk og tusj
Chapter 33:	Essential oils and resinoids; perfumery, cosmetics and toilet preparations		Kapittel 33:	Flyktige, vegetabilske oljer og resinoider, parfyme-, kosmetikk- eller toalettpreparater

Chapter 34:	Soap, organic surface-active agents, washing preparations, lubricating preparations, artificial waxes, prepared waxes, polishing and scouring preparations, candles and similar articles, modelling pastes and "dental waxes"	Kapittel 34:	Såpe, organiske, overflateaktive stoffer, vaskemidler, smøremidler, kunstig voks, tilberedt voks, poler- og skuremidler, lys og lignende varer, modeller-masse «dentalvoks»
Chapter 35:	Albuminoidal substances; glues; enzymes	Kapittel 35:	Proteiner, klebemidler, enzymer
Chapter 37:	Photographic and cinematographic goods	Kapittel 37:	Varer til fotografisk og kinematografisk bruk
Chapter 38:	Miscellaneous chemical products, except:	Kapittel 38:	Diverse kjemiske produkter, unntatt:
	ex 38.19 toxic products		ex 38.19: giftige stoffer
Chapter 39:	Artificial resins and plastic materials, cellulose esters and ethers, articles thereof, except:	Kapittel 39:	Kunstharpiks og plastmaterialer, celluloseestere og celluloseetere og varer derav unntatt:
	ex 39.03 explosives		ex 39.03: sprengstoffer
Chapter 40:	Rubber, synthetic rubber, factice, and articles thereof, except:	Kapittel 40:	Naturgummi, syntetisk gummi, faktis og varer derav, unntatt:
	ex 40.11 bullet-proof tyres		ex 40.11: skuddsikre dekk
Chapter 41:	Raw hides and skins (other than fur skins) and leather	Kapittel 41:	Råhuder og skinn (unntatt pelsskinn) samt lær
Chapter 42:	Articles of leather; saddlery and harness; travel goods, handbags and similar containers; articles of animal gut (other than silk-worm gut)	Kapittel 42:	Varer av lær, salmakerarbeider, reiseeffekter, håndvesker og lignende beholdere; varer av tarmer (unntatt av wormgut)
Chapter 43:	Fur skins and artificial fur; manufactures thereof	Kapittel 43:	Pelsskinn (også kunstig) og varer derav
Chapter 44:	Wood and articles of wood; wood charcoal	Kapittel 44:	Tre og trevarer, trekull
Chapter 45:	Cork and articles of cork	Kapittel 45:	Kork og korkvarer
Chapter 46:	Manufactures of straw of esparto and of other plaiting materials; basketware and wickerwork	Kapittel 46:	Varer av strå, halm, esparto og andre flettematerialer, kurvmakerarbeid
Chapter 47:	Paper-making material	Kapittel 47:	Materiale til papirframstilling
Chapter 48:	Paper and paperboard; articles of paper pulp, of paper or of paperboard	Kapittel 48:	Papir og papp, varer av papirmasse, papir eller papp
Chapter 49:	Printed books, newspapers, pictures and other products of the printing industry; manuscripts, typescripts and plans	Kapittel 49:	Bøker, aviser, bilder og andre trykksaker, håndskrevne eller maskinskrevne arbeider samt arbeidstegninger
Chapter 65:	Headgear and parts thereof	Kapittel 65:	Hodeplagg og deler dertil

Chapter 66:	Umbrellas, sunshades, walking-sticks, whips, riding-crops and parts thereof	Kapittel 66:	Paraplyer, parasoller, spaserstokker, sveper, ridepisker og deler dertil
Chapter 67:	Prepared feathers and down and articles made of feathers or of down; artificial flowers; articles of human hair	Kapittel 67:	Bearbeidede fjær og dun samt varer derav; kunstige blomster; varer av menneskehår
Chapter 68:	Articles of stone, of plaster, of cement, of asbestos, of mica and of similar materials	Kapittel 68:	Varer av stein, gips, sement, asbest, glimmer og lignende materialer
Chapter 69:	Ceramic products	Kapittel 69:	Keramiske produkter
Chapter 70:	Glass and glassware	Kapittel 70:	Glass og glassvarer
Chapter 71:	Pearls, precious and semi-precious stones, precious metals, rolled precious metals, and articles thereof; imitation jewellery	Kapittel 71:	Perler, edle og halvedle stener, edle metaller, dublé av edelmetaller og varer derav; bijouteriartikler
Chapter 73:	Iron and steel and articles thereof	Kapittel 73:	Jern og stål og varer derav
Chapter 74:	Copper and articles thereof	Kapittel 74:	Kobber og varer derav
Chapter 75:	Nickel and articles thereof	Kapittel 75:	Nikkel og varer derav
Chapter 76:	Aluminium and articles thereof	Kapittel 76:	Aluminium og varer derav
Chapter 77:	Magnesium and beryllium and articles thereof	Kapittel 77:	Magnesium og beryllium og varer derav
Chapter 78:	Lead and articles thereof	Kapittel 78:	Bly og varer derav
Chapter 79:	Zinc and articles thereof	Kapittel 79:	Sink og varer derav
Chapter 80:	Tin and articles thereof	Kapittel 80:	Tinn og varer derav
Chapter 81:	Other base metals employed in metallurgy and articles thereof	Kapittel 81:	Andre uedle metaller brukt i metallarbeid og varer derav
Chapter 82:	Tools, implements, cutlery, spoons and forks, of base metal; parts thereof, except:	Kapittel 82:	Verktøy, redskaper, kniver, skjeer og gafler av uedelt metall, deler dertil, unntatt:
	ex 82.05 tools		ex 82.05: verktøy
	ex 82.07 tools, parts		ex 82.07: verktøy, deler
Chapter 83:	Miscellaneous articles of base metal	Kapittel 83:	Forskjellige varer av uedelt metall
Chapter 84:	Boilers, machinery and mechanical appliances; parts thereof, except:	Kapittel 84:	Kjeler, maskiner, apparater og mekaniske redskaper samt deler dertil, unntatt:
	ex 84.06 engines		ex 84.06: motorer
	ex 84.08 other engines		ex 84.08: andre motorer
	ex 84.45 machinery		ex 84.45: maskiner
	ex 84.53 automatic data-processing machines		ex 84.53: automatiske databehandlingsmaskiner

	ex 84.55	parts of machines under heading 84.53	ex 84.55:	deler av maskiner under post nr. 84.53
	ex 84.59	nuclear reactors	ex 84.59:	kjernereaktorer
Chapter 85:	Electrical machinery and equipment; parts thereof, except:		Kapittel 85:	Elektriske maskiner, apparater og materiell, samt deler dertil unntatt:
	ex 85.13	telecommunication equipment	ex 85.13:	telekommunikasjonsutstyr
	ex 85.15	transmission apparatus	ex 85.15:	senderutstyr
Chapter 86:	Railway and tramway locomotives, rolling-stock and parts thereof, except:		Kapittel 86:	Lokomotiver, vogner og annet rullende materiell for jernbaner og sporveier samt deler dertil, stasjonært materiell for jernbaner eller sporveier, trafikkreguleringsutstyr av alle slag (ikke elektrisk drevet) unntatt:
	ex 86.02	armoured locomotives, electric	ex 86.02:	elektriske pansrede lokomotiver
	ex 86.03	other armoured locomotives	ex 86.03:	andre pansrede lokomotiver
	ex 86.05	armoured wagons	ex 86.05:	pansrede jernbanevogner
	ex 86.06	repair wagons	ex 86.06:	verkstedvogner
	ex 86.07	wagons	ex 86.07:	jernbanevogner
Chapter 87:	Vehicles, other than railway or tramway rolling-stock, and parts thereof, except:		Kapittel 87:	Kjøretøyer samt deler dertil, unntatt rullende materiell for jernbaner og sporveier, unntatt:
	ex 87.01	tractors	ex 87.01:	traktorer
	ex 87.02	military vehicles	ex 87.02:	militære kjøretøyer
	ex 87.03	breakdown lorries	ex 87.03:	kranbiler
	ex 87.08	tanks and other armoured vehicles	ex 87.08:	stridsvogner og andre pansrede kjøretøyer
	ex 87.09	motorcycles	ex 87.09:	motorsykler
	ex 87.14	trailers	ex 87.14:	tilhengere
Chapter 89:	Ships, boats and floating structures, except:		Kapittel 89:	Skip, båter og annet flytende materiell, unntatt:
	ex 89.01A	warships	ex 89.01A:	krigsskip
Chapter 90:	Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical and surgical instruments and apparatus; parts thereof, except:		Kapittel 90:	Instrumenter og apparater til optisk, fotografisk, kinematografisk, medisinsk og kirurgisk bruk samt måle-, kontroll- og presisjonsinstrumenter og -apparater, deler dertil, unntatt:
	ex 90.05	binoculars	ex 90.05:	kikkerter

ex 90.13	miscellaneous instruments, lasers	ex 90.13:	diverse instrumenter, lasere
ex 90.14	telemeters	ex 90.14:	telemetre
ex 90.28	electrical and electronic measuring instruments	ex 90.28:	elektriske og elektroniske måleinstrumenter
ex 90.11	microscopes	ex 90.11:	mikroskoper
ex 90.17	medical instruments	ex 90.17:	medisinske instrumenter
ex 90.18	mechano-therapy appliances	ex 90.18:	apparater til mekanoterapi
ex 90.19	orthopaedic appliances	ex 90.19:	ortopediske apparater
ex 90.20	X-ray apparatus	ex 90.20:	røntgenapparater
Chapter 91:	Manufacture of watches and clocks	Kapittel 91:	Klokker og ur
Chapter 92:	Musical instruments; sound recorders or reproducers; television image and sound recorders or reproducers; parts and accessories of such articles	Kapittel 92:	Musikkinstrumenter, lydopptakere og lydgjengivere, bilde- og lydopptakere og bilde- og lydgjengivere til fjernsyn; deler og tilbehør til dette
Chapter 94:	Furniture and parts thereof; bedding, mattresses, mattress supports, cushions and similar stuffed furnishings, except:	Kapittel 94:	Møbler; sengebunner og sengeutstyr som f.eks. madrasser, puter og lignende stoppede varer, unntatt:
ex 94.01A	aircraft seats	ex 94.01A:	flyseter
Chapter 95:	Articles and manufactures of carving or moulding material	Kapittel 95:	Varer framstilt av utskjærings- og støpemateriale
Chapter 96:	Brooms, brushes, powder-puffs and sieves	Kapittel 96:	Koster, børster, pensler, pudderkvaster og sikter
Chapter 98:	Miscellaneous manufactured articles	Kapittel 98:	Diverse

Annex 5

Services

This Agreement covers the following services which are identified in accordance with the United Nations Provisional Central Product Classification (CPC) as contained in document MTN.GNS/W/120 with the exceptions specified in the Notes to this Annex:

Subject	CPC Reference No.
Maintenance and repair services	6112, 6122, 633, 886
Land transport services, including armoured car services, and courier services, except transport of mail	712 (except 71235), 7512, 87304
Air transport services of passengers and freight, except transport of mail	73 (except 7321)
Transport of mail by land, except rail, and by air	71235, 7321
Telecommunications services	752
Financial services	Ex 81, 812, 814
a) Insurance services	
b) Banking and investments services	
Computer and related services	84
Accounting, auditing and bookkeeping services	862
Market research and public opinion polling services	864
Management consulting services and related services	865, 866
Architectural services; engineering services and integrated engineering services, urban planning and landscape architectural services; related scientific and technical consulting services; technical testing and analysis services	867
Advertising services	871

Vedlegg 5

Tjenester

Denne avtale dekker følgende tjenester som er spesifisert i henhold til De forente nasjoners sentrale produktgruppering (CPC) som oppført i dokument MTN.GNS/W/120 med de unntak som er fastsatt i notene til dette vedlegg:

Emne	CPC-referansenummer
Vedlikehold og reparasjonstjenester	6112, 6122, 633, 886
Landtransporttjenester, herunder tjenester som omfatter pansret bil og kurer, unntatt transport av post	712 (unntatt 71235), 7512, 87304
Lufttransporttjenester for passasjerer og frakt, unntatt transport av post	73 (unntatt 7321)
Transport av post over land, unntatt jernbane, og i luften	71235, 7321
Telekommunikasjonstjenester	752
Finansielle tjenester	Ex 81, 812, 814
a) Forsikringstjenester	
b) Bank- og investeringstjenester	
Data- og tilknyttede tjenester	84
Regnskapsførsel, revisjons- og bokføringstjenester	862
Markedsundersøkelser og meningsmålingstjenester	864
Ledelses- og administrativrådgivning og tilknyttede tjenester	865, 866
Arkitekttjenester; ingeniørtjenester og integrerte ingeniørtjenester; byplanlegging og landskapsarkitekt tjenester; ingeniørtilknyttet teknisk-vitenskapelig konsulenttjenester; teknisk testing og analysetjenester	867
Reklametjenester	871

Subject	CPC Reference No.
Building-cleaning services and property management services	874, 822
Publishing and printing services on a fee or contract basis	88442
Sewage and refuse disposal; sanitation and similar services	94

Notes to Annex 5

1. Banking and investment services under Financial services on the list above do not include financial services in connection with issue, sale, purchase and transfer of securities or other financial instruments, and central bank services.
2. Management consulting services on the list above do not include arbitration and conciliation services.
3. Procurement by procuring entities covered under Annexes 1, 2 and 3 of any of the services covered under this Annex is a covered procurement in regard of a particular Party's provider of service only to the extent that such Party has covered that service under its Annex 5.
4. Covered services do not include services which entities have to procure from another entity pursuant to an exclusive right established by a published law, regulation or administrative provision.

Annex 6

Construction Services

List of Division 51, CPC:

All services listed in Division 51.

Note to Annex 6

Procurement by procuring entities covered under Annexes 1, 2 and 3 of any of the services covered under this Annex is a covered procurement in regard of a particular Party's provider of service only to the extent that such Party has covered that service under its Annex 6.

Annex 7

General Notes

1. This Agreement does not cover:
   a. procurement for the acquisition, development, production or co-production of pro-

Emne	CPC-referansenummer
Rengjøring av bygninger og eiendomsforvaltning	874, 822
Forlags- og trykkeritjenester på honorar- eller kontraktsbasis	88442
Avløps- og avfallshåndteringstjenester; renhold og lignende tjenester	94

Noter til vedlegg 5

1. Bank- og investeringstjenester under Finansielle tjenester på listen ovenfor omfatter ikke finansielle tjenester i forbindelse med utstedelse, salg, kjøp og overføring av verdipapirer eller andre finansielle dokumenter, samt sentralbanktjenester.
2. Ledelses- og administrativrådgivning på listen ovenfor omfatter ikke voldgifts- og meglingstjenester.
3. Anskaffelser som er foretatt av oppdragsgivere omfattet av vedlegg 1, 2 og 3, og som gjelder tjenester omfattet av dette vedlegg, er en dekket anskaffelse med hensyn til en bestemt parts tjenesteyter bare i den grad parten har dekket denne tjenesten i sitt vedlegg 5.
4. Dekkede tjenester omfatter ikke tjenester som enheten er pålagt å kjøpe fra andre enheter i henhold til en enerett fastsatt i offentliggjorte lover og forskrifter.

Vedlegg 6

Bygge- og anleggstjenester

Liste i hovedgruppe 51, CPC:

Alle tjenester oppført i hovedgruppe 51.

Note til vedlegg 6

Anskaffelser som er foretatt av oppdragsgivere omfattet av vedlegg 1, 2 og 3, og som gjelder tjenester omfattet av dette vedlegg, er en dekket tjeneste med hensyn til en bestemt parts tjenesteyter bare i den grad parten har dekket denne tjenesten i sitt vedlegg 6.

Vedlegg 7

Generelle noter

1. Denne avtale dekker ikke
   a. kringkastingsforetaks anskaffelse, utvikling, produksjon eller samproduksjon av

gramme material by broadcasters and contracts for broadcasting time;

b. procurement of agricultural products made in furtherance of agricultural support programmes and human feeding programmes.

2. Procurement by procuring entities covered under Annexes 1 and 2 in connection with activities in the fields of drinking water, energy, transport and the postal sector are not covered by this Agreement, unless covered under Annex 3.
3. This Agreement shall not apply to Svalbard.

programmer beregnet på kringkasting, samt kontrakter om sendetider,

b. anskaffelse av landbruksvarer med sikte på å fremme programmer for landbruksstøtte eller matvareprogrammer.

2. Anskaffelser som er foretatt av oppdragsgivere omfattet av vedlegg 1 og 2 i forbindelse med virksomhet på områdene drikkevann, energi, transport og postsektoren, er ikke dekket av denne avtale med mindre de er dekket i vedlegg 3.
3. Denne avtale får ikke anvendelse på Svalbard.

Norway's Appendix II, III and IV

Appendix II

Electronic or Paper Media utilized by Parties for the Publication of Laws, regulations, judicial decisions, administrative rulings of general application, standard contract clauses, and procedures regarding Government Procurement covered by this Agreement pursuant to Article VI

Norway

Norsk Lovtidend (Norwegian Law Gazette), www.lovdata.no

Appendix III

Electronic or Paper Media utilized by Parties for the Publication of Notices required by Articles VII, IX:7 and XVI:2 pursuant to Article VI

Norway

Supplement to the Official Journal of the European Communities, Tenders Electronic Daily (TED), http://ted.europa.eu

Doffin – Database for public procurement, www.doffin.no

Appendix IV

Website address or addresses where parties publish procurement statistics pursuant to Article XVI:5 and notices concerning awarded contracts pursuant to Article XVI:6

Norway

Norway does currently not publish its statistics pursuant to Article XVI:5 or notices concerning awarded contracts pursuant to Article XVI.6.

Norges tillegg II, III og IV

Tillegg II

Elektroniske eller papirbaserte medier brukt av partene til offentliggjøring av lover, forskrifter, rettsavgjørelser, forvaltningsvedtak som er gitt generell anvendelse, standard kontraktsklausuler og prosedyrer for offentlige anskaffelser omfattet av denne avtale i henhold til artikkel VI

Norge

Norsk Lovtidend, www.lovdata.no

Tillegg III

Elektroniske eller papirbaserte medier brukt av partene til offentliggjøring av meldinger som fastsatt i artikkel VII, artikkel IX nr. 7 og artikkel XVI nr. 2, i henhold til artikkel VI

Norge

Supplement til De Europeiske Fellesskaps Tidende, Tenders Electronic Daily (TED), http://ted.europa.eu

Doffin – Database for offentlige innkjøp, www.doffin.no

Tillegg IV

Nettsted eller nettsteder der partene offentliggjør statistikk over anskaffelser i henhold til artikkel XVI nr. 5 og meldinger om tildelte kontrakter i henhold til artikkel XVI nr. 6

Norge

Norge offentliggjør for tiden ikke statistikk i henhold til artikkel XVI nr. 5 eller meldinger om tildelte kontrakter i henhold til artikkel XVI nr. 6.

Appendix 2

Annex A

Decision of the Committee on Government Procurement on Notification Requirements under Articles XIX and XXII of the Agreement

[Decision of 30 March 2012]

The Committee on Government Procurement,

Considering the importance of transparency of laws and regulations relevant to this Agreement, including changes thereto as required by Article XXII:5 of the Agreement;

Considering also the importance of maintaining accurate lists of entities covered under a Party's Annexes to Appendix I of the Agreement, in accordance with Article XIX of the Agreement;

Acknowledging the challenges to Parties of submitting timely notifications to the Committee of changes to their laws and regulations relevant to the Agreement, as required by Article XXII:5 of the Agreement, and of proposed rectifications to its Annexes to Appendix I, as required by Article XIX:1 of the Agreement;

Considering that the provisions of Article XIX of the Agreement distinguish between notifications of proposed rectifications that do not change the mutually agreed coverage provided for in the Agreement and other types of proposed modifications of its Annexes to Appendix I;

Recognizing that technological changes have allowed many Parties to make use of electronic means to provide information on their government procurement regimes and to notify Parties of changes to that regime;

Hereby decides as follows:

Annual Notifications of Changes in Laws and Regulations

1. Where a Party maintains officially designated electronic media that provide links to its current laws and regulations relevant to this Agreement and its laws and regulations are available in one of the WTO official languages, and such media are listed in Appendix II, the Party may fulfil the requirement in Article XXII:5 by notifying the Committee annually, at the end of the year, of any changes unless such changes are substantive, that is, they may affect the Party's obligations under the Agreement; and in such cases, a notification shall be made immediately.

Tillegg 2

Vedlegg A

Komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om krav til notifisering i henhold til avtalens artikkel XIX og XXII

[Beslutning av 30. mars 2012]

Komiteen for offentlige anskaffelser,

som tar i betraktning at det er viktig å skape klarhet i lover og forskrifter som berører denne avtale, herunder endringer av disse som fastsatt i avtalens artikkel XXII nr. 5,

som også tar i betraktning at det er viktig å ha oppdaterte lister over virksomheter som er dekket i en parts vedlegg til avtalens tillegg I, i henhold til avtalens artikkel XIX,

som erkjenner at partene står overfor utfordringer med å få sendt inn notifiseringer til komiteen i tide om endringer i deres lover og forskrifter som berører avtalen, som fastsatt i avtalens artikkel XXII nr. 5, og om foreslåtte endringer av vedleggene til tillegg I, som fastsatt i avtalens artikkel XIX nr. 1,

som tar i betraktning at bestemmelsene i avtalens artikkel XIX skiller mellom notifiseringer om foreslåtte endringer som ikke endrer det gjensidig avtalte dekningsomfanget fastsatt i denne avtale, og andre typer endringer i vedleggene til tillegg I,

som erkjenner at mange parter, takket være teknologiske endringer, kan bruke elektroniske midler til å sende inn informasjon om sine ordninger for offentlige anskaffelser og notifisere partene om endringer i disse ordningene,

treffer herved følgende beslutning:

Årlige notifiseringer om endringer i lover og forskrifter

1. Dersom en part har offisielt utpekte elektroniske medier som inneholder koblinger til gjeldende lover og forskrifter som berører denne avtale, lovene og forskriftene er tilgjengelige på et av WTOs offisielle språk og mediene står oppført i tillegg II, kan partene oppfylle kravene i artikkel XXII nr. 5 med en årlig notifisering til komiteen ved årets slutt om alle endringer med mindre endringene er vesentlige, det vil si at de kan påvirke partens forpliktelser etter avtalen; i slike tilfeller skal notifiseringen sendes umiddelbart.

2. The Parties shall have an opportunity to discuss the annual notification of a Party during the first informal meeting of the Committee in the following year.

Proposed Rectifications of a Party's Annexes to Appendix 1

3. The following changes to a Party's Annexes to Appendix I shall be considered a rectification under Article XIX of the Agreement:
   a. a change in the name of an entity;
   b. merger of two or more entities listed within an Annex; and
   c. the separation of an entity listed in an Annex into two or more entities that are all added to the entities listed in the same Annex.
4. In the case of proposed rectifications to a Party's Annexes under Appendix I covered under paragraph 3, the Party shall notify the Committee every two years, commencing with the entry into force of the Protocol of Amendment to the Existing (1994) Agreement.
5. A Party may notify the Committee of an objection to a proposed rectification within 45 days from the date of the circulation to the Parties of the notification. In accordance with Article XIX:2, where a Party submits an objection, it shall set out the reasons for the objection, including the reasons why it believes the proposed rectification would affect the mutually agreed coverage under the Agreement and therefore the proposed rectification is not subject to paragraph 3. If there is no written objection, the proposed rectifications become effective 45 days after the circulation of the notification, as provided for in Article XIX:5(a).

6. Within four years of the adoption of this Decision, the Parties shall review its operation and effectiveness, and make any necessary adjustments.

2. Partene skal ha anledning til å drøfte en parts årlige notifisering på komiteens første uformelle møte i det påfølgende året.

Foreslåtte endringer i en parts vedlegg til tillegg 1

3. Følgende endringer i en parts vedlegg til tillegg I skal anses som en endring i henhold til avtalens artikkel XIX:
   a. endring av en enhets navn,
   b. sammenslåing av to eller flere enheter oppført i et vedlegg, og
   c. oppdeling av en enhet oppført i et vedlegg i to eller flere enheter som alle legges til enhetene som er oppført i samme vedlegg.

4. Ved foreslåtte endringer i en parts vedlegg til tillegg I omfattet av nr. 3 skal parten notifisere komiteen annethvert år fra og med tidspunktet da protokollen som reviderer den eksisterende avtalen (1994), er trådt i kraft.

5. En part kan fremme en innsigelse mot en foreslått endring for komiteen senest 45 dager etter at notifiseringen ble distribuert til partene. I henhold til artikkel XIX nr. 2 skal en part, dersom den fremmer innsigelse, redegjøre for årsakene til innsigelsen, herunder årsakene til at den anser at den foreslåtte endringen ville påvirke det gjensidig avtalte dekningsomfanget i henhold til avtalen, og at den foreslåtte endringen derfor ikke kommer inn under nr. 3. Dersom det ikke fremmes noen skriftlig innsigelse, trer de foreslåtte endringene i kraft 45 dager etter at notifiseringen er distribuert, som fastsatt i artikkel XIX nr. 5 bokstav a).
6. Partene skal gå gjennom beslutningens virkemåte og effektivitet senest fire år etter at den er vedtatt, og foreta de nødvendige justeringer.

Annex B

Decision of the Committee on Government Procurement on Adoption of Work Programmes

[Decision of 30 March 2012]

The Committee on Government Procurement,

Noting that pursuant to Article XXII:8(b), the Committee may adopt a decision listing additional work programmes, which the Committee shall undertake to facilitate the implementation of the Agreement and the negotiations provided for in Article XXII:7 of the Agreement;

Decides as follows:

1. The following work programmes are added to the list of work programmes on which the Committee shall conduct future work:
   a. a review of the use, transparency and the legal frameworks of public-private partnerships, and their relationship to covered procurement;
   b. the advantages and disadvantages of developing common nomenclature for goods and services; and
   c. the advantages and disadvantages of developing standardized notices.
2. The Committee shall develop the scope and timetable for each such work programme at a later date.
3. The Committee shall periodically review this list of programmes and make appropriate adjustments.

Vedlegg B

Komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om vedtakelse av arbeidsprogrammer

[Beslutning av 30. mars 2012]

Komiteen for offentlige anskaffelser,

som merker seg at komiteen, i henhold til artikkel XXII nr. 8 bokstav b), kan treffe en beslutning som inneholder en liste over arbeidsprogrammer som komiteen skal sette i verk for å legge til rette for gjennomføringen av avtalen og forhandlingene omtalt i avtalens artikkel XXII nr. 7,

treffer følgende beslutning:

1. Følgende arbeidsprogrammer legges til på listen over arbeidsprogrammer som arbeidskomiteen skal arbeide med i fremtiden:
   a. en gjennomgang av bruk, åpenhet og juridiske rammeverk for offentlig-private partnerskap og deres forhold til dekkede anskaffelser,
   b. fordeler og ulemper ved å utarbeide felles nomenklaturer for varer og tjenester, og
   c. fordeler og ulemper ved å utarbeide standardiserte notifiseringer.
2. Komiteen skal fastsette virkeområdet og tidsplanen for det enkelte arbeidsprogrammet på et senere tidspunkt.
3. Komiteen skal jevnlig gjennomgå listen over programmer og foreta de nødvendige justeringer.

Annex C

Decision of the Committee on Government Procurement on a Work Programme on SMEs

[Decision of 30 March 2012]

The Committee on Government Procurement,

Noting that Article XXII:8(a) of the Agreement on Government Procurement (Agreement) provides that the Parties shall adopt and periodically review a work programme, including a work programme on small and medium-sized enterprises (SMEs);

Recognizing the importance of facilitating the participation of SMEs in government procurement; and

Recognizing that Parties have agreed in Article XXII:6 to seek to avoid introducing or continuing discriminatory measures that distort open procurement;

Vedlegg C

Komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om et arbeidsprogram om små og mellomstore bedrifter

[Beslutning av 30. mars 2012]

Komiteen for offentlige anskaffelser,

som merker seg at partene, i henhold til artikkel XXII nr. 8 bokstav a) i avtalen om offentlige anskaffelser (avtalen), skal vedta og jevnlig gjennomgå et arbeidsprogram, herunder et arbeidsprogram om små og mellomstore bedrifter,

som erkjenner betydningen av at det legges til rette for at små og mellomstore bedrifter kan delta i offentlige anskaffelser, og

som erkjenner at partene i artikkel XXII nr. 6 er blitt enige om å bestrebe seg på å unngå å innføre eller videreføre tiltak som innebærer forskjellsbehandling, og som vrir åpne anbudskonkurranser,

Hereby adopts the following work programme with respect to SMEs:

1. *Initiation of Work Programme on SMEs:* At the first meeting of the Committee after the entry into force of the Protocol of Amendment to the Existing (1994) Agreement, the Committee shall initiate a Work Programme on SMEs. The Committee shall review measures and policies for SMEs that the Parties use to assist, promote, encourage, or facilitate participation by SMEs in government procurement and prepare a report of the results of the review.

2. *Avoidance of Discriminatory SME Measures:* The Parties shall avoid introducing discriminatory measures that favour only domestic SMEs and shall discourage the introduction of such measures and policies by acceding Parties.

3. *Transparency Programme and SME Survey*

   3.1 *Transparency Programme*

   Upon entry into force of the Protocol of Amendment to the Existing (1994) Agreement, the Parties that maintain in their Appendix I specific provisions on SMEs, including set-asides, shall notify the Committee of such measures and policies. The notification should include a full description of the measures and policies, their relevant legal framework together with their operation and the value of the procurement subject to such measures. In addition, those Parties shall notify the Committee of any substantial change in such measures and policies, in accordance with Article XXII:5 of the Agreement.

   3.2 *SME Survey*

   a. The Committee shall survey the Parties, through the use of a questionnaire seeking information regarding the measures and polices used to assist, promote, encourage, or facilitate participation by SMEs in government procurement. The questionnaire should seek information from each Party regarding:
      i. a description of the measures and policies used by the Party, including the economic, social, and other

vedtar herved følgende arbeidsprogram om små og mellomstore bedrifter:

1. *Lansering av arbeidsprogrammet om små og mellomstore bedrifter:* På komiteens første møte etter at protokollen som reviderer den eksisterende avtalen (1994), er trådt i kraft, skal komiteen lansere et arbeidsprogram om små og mellomstore bedrifter. Komiteen skal gå gjennom tiltak og retningslinjer for små og mellomstore bedrifter som partene bruker for å støtte, fremme, oppmuntre til eller legge til rette for at små og mellomstore bedrifter deltar i offentlige anskaffelser, og utarbeide en rapport om resultatene av gjennomgangen.
2. *Unngå tiltak som innebærer forskjellsbehandling for små og mellomstore bedrifter:* Partene skal unngå å innføre tiltak som innebærer forskjellsbehandling, og som bare er til fordel for landets egne små og mellomstore bedrifter, og skal motvirke at slike tiltak og retningslinjer innføres av tiltredende parter.
3. *Åpenhetsprogram og undersøkelse om små og mellomstore bedrifter*

   3.1 *Åpenhetsprogram*

   Når protokollen som reviderer den eksisterende avtalen (1994), er trådt i kraft, skal partene som i vedlegg I har tatt inn særskilte bestemmelser for små og mellomstore bedrifter, herunder deler av kontrakter forbeholdt disse («set-asides»), notifisere komiteen om slike tiltak og retningslinjer. Notifiseringen skal inneholde en uttømmende beskrivelse av tiltakene og retningslinjene, det tilhørende juridiske rammeverket samt virkemåten og verdien på anskaffelsene som komme inn under slike tiltak. I tillegg skal partene varsle komiteen om eventuelle vesentlige endringer i slike tiltak og retningslinjer, i henhold til avtalens artikkel XXII nr. 5.

   3.2 Undersøkelse om små og mellomstore bedrifter

   a. Komiteen skal gjennomføre en undersøkelse hos partene ved hjelp av et spørreskjema der det skal opplyses om tiltakene og retningslinjene som brukes for å støtte, fremme, oppmuntre til eller legge til rette for at små og mellomstore bedrifter deltar i offentlige anskaffelser. I spørreskjemaet skal hver part oppgi følgende informasjon:
      i. en beskrivelse av tiltakene og retningslinjene som brukes av parten, herunder økonomiske, sosiale og andre formål med tiltakene og ret-

goals of the measures and policies and how they are administered;

ii. how the Party defines SMEs;

iii. the extent to which the Party has specialized agencies or institutions to assist SMEs with respect to government procurement;

iv. the level of participation in government procurement in terms of both value and number of contracts awarded to SMEs;

v. a description of SME subcontracting measures and policies, including subcontracting goals, guarantees, and incentives;

vi. facilitation of SMEs participation in joint bidding (with other large or small suppliers);

vii. measures and policies focused on providing opportunities for SMEs to participate in government procurement (such as enhanced transparency and availability of government procurement information to SMEs; simplifying qualifications for participation in tendering; reducing contract sizes; and ensuring timely payments for deliveries of goods and services); and

viii. the use of government procurement measures and policies to stimulate SME innovation.

b. Compilation of SME Survey by WTO Secretariat: The WTO Secretariat shall fix a deadline for the transmission of the responses to the questionnaire by all Parties to the WTO Secretariat. Upon receipt of the responses, the Secretariat shall prepare a compilation of the responses and circulate the responses and the compilation to the Parties. The Secretariat shall include a list of Parties with outstanding responses.

c. Exchanges among Parties on Responses to SME Questionnaires: On

ningslinjene og hvordan de forvaltes,

ii. hvordan parten definerer små og mellomstore bedrifter,

iii. i hvilken grad parten har særlige etater eller institusjoner som bistår små og mellomstore bedrifter i forbindelse med offentlige anskaffelser,

iv. i hvilken grad små og mellomstore bedrifter deltar i offentlige anskaffelser, både når det gjelder verdien av og tallet på kontrakter som tildeles små og mellomstore bedrifter,

v. en beskrivelse av tiltak og retningslinjer for bruk av små og mellomstore bedrifter som underleverandører, herunder mål, garantier og insentiver for bruk av underleverandører,

vi. tilrettelegging for at små og mellomstore bedrifter kan delta i felles tilbud (med andre store eller små leverandører),

vii. tiltak og retningslinjer som fokuserer på å gi små og mellomstore bedrifter mulighet til å delta i offentlige anskaffelser (f.eks. økt åpenhet om og bedre tilgjengelighet til informasjon om offentlige anskaffelser for små og mellomstore bedrifter, forenklede kvalifikasjonskrav for deltakelse i anbudsrunder, reduserte kontraktstørrelser og garantier for overholdelse av betalingsfrister for leveranser av varer og tjenester), og

viii. bruk av tiltak og retningslinjer for offentlige anskaffelser for å stimulere til innovasjon i små og mellomstore bedrifter.

b. Sammenstilling av resultatene fra undersøkelsen av små og mellomstore bedrifter ved WTO-sekretariatet: WTO-sekretariatet skal fastsette en frist for innsendelse av svar på spørreskjemaet fra alle parter til WTO-sekretariatet. Når svarene er mottatt, skal sekretariatet sammenstille resultatene av undersøkelsen og distribuere svarene og sammenstillingen til partene. Sekretariatet skal legge ved en liste over parter som ikke har svart.

c. Drøftinger mellom partene om svarene på undersøkelsen: På grunnlag av doku-

the basis of the document prepared by the WTO Secretariat, the Committee shall establish a period for the exchange of questions, requests for additional information, and comments on the responses of the other Parties.

4. *Assessment of the Results of SME Survey and Implementation of Its Outcome*

4.1 *Assessment of the Results of SME Survey*

The Committee shall identify the measures and policies that it considers to be best practices for promoting and facilitating the participation of SMEs of the Parties in government procurement and prepare a report that includes the best practices of the measures and policies and a list of the other measures.

4.2 *Implementation of the Outcome of the SME Survey*

a. The Parties shall promote the adoption of the best practices identified in the assessment of the survey to encourage and facilitate participation of SMEs of the Parties in government procurement.
b. With respect to other measures, the Committee shall encourage the Parties that maintain such measures to review them with a view to eliminating them or applying them to the SMEs of the other Parties. These Parties shall inform the Committee about the outcome of the review.
c. The Parties that maintain other measures shall include the value of the procurement subject to such measures in the statistics that they submit to the Committee pursuant to Article XVI:4 of the Agreement.
d. Parties may request the inclusion of such other measures in future negotiations under Article XXII:7 of the Agreement, and such requests shall be favorably considered by the Party maintaining such measures.

5. *Review*

Two years after the entry into force of the Protocol of Amendment to the Existing (1994) Agreement, the Committee shall review the effect of the best practices on expanding the participation of SMEs of the Parties in government procurement, and consider whether other practices would further enhance partici-

mentet som WTO-sekretariatet har utarbeidet, skal komiteen fastsette en periode der partene kan utveksle spørsmål, be om ytterligere informasjon og kommentere de andre partenes svar.

4. *Evaluering av resultatene fra undersøkelsen av små og mellomstore bedrifter og gjennomføring av konklusjonene*

4.1 *Evaluering av resultatene fra undersøkelsen av små og mellomstore bedrifter*

Komiteen skal kartlegge de tiltakene og retningslinjene som den mener er beste praksis for å fremme og legge til rette for at partenes små og mellomstore bedrifter deltar i offentlige anskaffelser, og utarbeide en rapport som inneholder eksempler på beste praksis innenfor tiltak og politikk og en liste over andre tiltak.

4.2 *Gjennomføring av konklusjonene fra undersøkelsen av små og mellomstore bedrifter*

a. Partene skal arbeide for at beste praksis som ble kartlagt i evalueringen av undersøkelsen, blir gjennomført for å oppmuntre til og legge til rette for at partenes små og mellomstore bedrifter deltar i offentlige anskaffelser.
b. Når det gjelder andre tiltak, skal komiteen oppmuntre de partene som opprettholder slike tiltak, til å gjennomgå dem med sikte på å fjerne dem eller gi dem anvendelse på de andre partenes små og mellomstore bedrifter. Disse partene skal informere komiteen om resultatet av gjennomgangen.
c. Partene som opprettholder andre tiltak, skal føre opp verdien av anskaffelsene som er underlagt slike tiltak, i statistikken de hvert år sender inn til komiteen i henhold til avtalens artikkel XVI nr. 4.
d. Partene kan be om at slike andre tiltak tas opp i fremtidige forhandlinger i henhold til avtalens artikkel XXII nr. 7, og slike anmodninger skal behandles med velvillighet av parten som opprettholder slike tiltak.

5. *Gjennomgang*

To år etter at protokollen som reviderer den eksisterende avtalen (1994), er trådt i kraft, skal komiteen gjennomgå bruken av beste praksis for å vurdere om dette har bidratt til at små og mellomstore bedrifter i større grad deltar i offentlige anbud, og om annen praksis ville fremme små og mellomstore bedrifters delta-

pation by SMEs. It may also consider the effect of other measures on the participation by SMEs of the other Parties in the government procurement of the Parties maintaining such measures.

Annex D

Decision of the Committee on Government Procurement on a Work Programme on the Collection and Reporting of Statistical Data

[Decision of 30 March 2012]

The Committee on Government Procurement,

Noting that Article XXII:8(a) of the Agreement on Government Procurement (Agreement) provides that the Parties shall adopt and periodically review a work programme, including a work programme on the collection and reporting of statistical data;

Considering the importance of the collection and reporting of statistical data, as required by Article XVI:4 of the Agreement on Government Procurement (Agreement), in providing transparency of procurement covered under the Agreement;

Considering that statistical data that illustrate the extent to which the Parties procure goods and services covered by the Agreement from other Parties to the Agreement could be an important tool in encouraging other WTO Members to accede to the Agreement;

Recognizing the overall challenges of Parties to the Agreement in collecting data in the area of government procurement and in particular in determining the country of origin of the goods and services that they procure under the Agreement; and

Recognizing that Parties use different methodologies in their collection of statistics to meet the reporting requirements in Article XVI:4 of the Agreement, and may use different methodologies in the collection of data for central government entities and sub-central government entities;

Hereby adopts the following work programme with respect to the collection and reporting of statistical data:

1. *Initiation of Work Programme on the Collection and Reporting of Statistical Data:* At the first meeting of the Committee after the entry into force of the Protocol of Amendment to the Existing (1994) Agreement, the Committee shall initiate a Work Programme on the Collection and Reporting of Statistical Data. The Committee shall review the collection and

kelse ytterligere. Den kan også vurdere om andre tiltak har bidratt til at andre parters små og mellomstore bedrifter i større grad har deltatt i offentlige anskaffelser hos de parter som opprettholder slike tiltak.

Vedlegg D

Komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om et arbeidsprogram om innhenting og rapportering av statistikk

[Beslutning av 30. mars 2012]

Komiteen for offentlige anskaffelser,

som merker seg at partene, i henhold til artikkel XXII nr. 8 bokstav a) i avtalen om offentlige anskaffelser (avtalen), skal vedta og jevnlig gjennomgå et arbeidsprogram, herunder et arbeidsprogram om innhenting og rapportering av statistikk,

som tar i betraktning betydningen av å innhente og rapportere statistikk som fastsatt i artikkel XVI nr. 4 i avtalen om offentlige anskaffelser (avtalen) for å sikre åpenhet om anskaffelser dekket av avtalen,

som tar i betraktning at statistikk som viser i hvilken grad partene anskaffer varer og tjenester dekket av avtalen fra andre parter i avtalen, kan være et viktig verktøy for å oppmuntre andre WTO-medlemmer til å tiltre avtalen,

som erkjenner at partene generelt står overfor utfordringer med å innhente informasjon om offentlige anskaffelser, og særlig når det gjelder å fastslå opprinnelseslandet til varene og tjenestene de anskaffer etter avtalen, og

som erkjenner at partene bruker ulike metoder ved innhenting av statistikk for å oppfylle rapporteringskravene i avtalens artikkel XVI nr. 4 og kan bruke ulike metoder ved innhenting av informasjon om statlige oppdragsgivere og regionale/lokale oppdragsgivere,

vedtar herved følgende arbeidsprogram om innhenting og rapportering av statistikk:

1. *Lansering av arbeidsprogrammet om innhenting og rapportering av statistikk:* På komiteens første møte etter at protokollen som reviderer den eksisterende avtalen (1994), er trådt i kraft, skal komiteen lansere et arbeidsprogram om innhenting og rapportering av statistikk. Komiteen skal gjennomgå partenes innhenting og rapportering av statistikk, vurdere om praksi-

reporting of statistical data by the Parties, consider the potential of harmonizing them, and prepare a report of the results.

2. *Submission of Data by the Parties:* The Committee shall agree on a date by which each Party shall submit to the Committee the following information with respect to statistical data on procurement covered by the Agreement:
   a. a description of the methodology that it uses to collect, evaluate, and report statistical data, above and below Agreement thresholds and for procurement described in paragraph 4.2(c) of the SME Work Programme, including whether it bases the data on procurement covered by the Agreement on the full value of awarded contracts or the total expenditure for procurement in a given time-frame;
   b. whether the statistical data that it collects includes the country of origin of the goods or services that are procured, and if so, how it determines or estimates the country of origin, and the technical impediments in collecting country of origin data;
   c. an explanation of the classifications used in statistical reports; and
   d. a description of the sources of data.
3. *Compilation of Submissions:* The Secretariat shall prepare a compilation of the submissions and circulate the submissions and the compilation to the Parties. The Secretariat shall include a list of Parties with outstanding submissions.
4. *Recommendations:* The Committee shall review the submissions of the Parties and make recommendations on:
   a. whether the Parties should adopt a common method for collection of statistics;
   b. whether the Parties are able to standardize the classifications in the statistical data reported to the Committee;
   c. means for facilitating the collection of country of origin of goods and services covered by the Agreement; and
   d. other technical issues in government procurement data reporting raised by any Party.
5. The Committee shall develop, as appropriate, recommendations relating to:
   a. potential harmonization of statistical reporting with the aim of including government procurement statistics in the annual reporting of the WTO;

sen kan harmoniseres, og utarbeide en rapport om resultatene.

2. *Innsending av data fra partene:* Komiteen skal bli enig om en frist for innsending av følgende opplysninger fra partene med hensyn til statistikk om anskaffelser dekket av avtalen:
   a. en beskrivelse av metodene parten bruker for å innhente, vurdere og rapportere statistikk, over og under terskelverdiene i avtalen samt for anskaffelser beskrevet i nr. 4.2 bokstav c) i arbeidsprogrammet om små og mellomstore bedrifter, herunder om parten baserer statistikken for anskaffelser dekket av denne avtale på den samlede verdien av tildelte kontrakter eller på de samlede utgiftene til anskaffelser i et gitt tidsrom,
   b. om statistikken som innhentes, omfatter opprinnelseslandet til varene og tjenestene som anskaffes, og, hvis dette er tilfellet, hvordan parten fastslår eller anslår opprinnelseslandet, samt de tekniske utfordringene ved å innhente opplysninger om opprinnelseslandet,
   c. en forklaring av grupperingene som brukes i statistiske rapporter, og
   d. en beskrivelse av datakildene.
3. *Sammenstilling av det innsendte materialet:* Sekretariatet skal sammenstille det innsendte materialet og distribuere materialet og sammenstillingen til partene. Sekretariatet skal legge ved en liste over parter som ikke har svart.
4. *Anbefalinger:* Komiteen skal gjennomgå materialet partene har sendt inn, og gi anbefalinger om
   a. partene bør vedta en felles metode for innhenting av statistikk,
   b. partene er i stand til å standardisere grupperingene i statistikkene de sender inn til komiteen,
   c. midler for å legge til rette for innhenting av opplysninger om opprinnelsesland for varer og tjenester dekket av avtalen, og
   d. andre tekniske spørsmål vedrørende rapportering av opplysninger om offentlige anskaffelser som er tatt opp av en part.
5. Komiteen skal, ved behov, utarbeide anbefalinger som gjelder
   a. potensiell harmonisering av statistikkrapporteringen med sikte på å inkludere statistikk over offentlige anskaffelser i WTOs årlige rapporter,

b. the Secretariat's provision of technical assistance relating to statistical reporting to WTO Members that are in the process of acceding to the Agreement; and
c. means of ensuring that WTO Members that are acceding to the Agreement have the appropriate means for complying with statistical data collection and reporting requirements.

6. *Analysis of data:* The Committee shall consider how the statistical data submitted to the Secretariat annually by Parties may be used for further analyses to facilitate greater understanding of the economic importance of the Agreement, including the impact of thresholds on the performance of the Agreement.

Annex E

Decision of the Committee on Government Procurement on a Work Programme on Sustainable Procurement

[Decision of 30 March 2012]

The Committee on Government Procurement,

Noting that Article XXII:8(a) of the Agreement on Government Procurement (Agreement) provides that the Parties shall adopt and periodically review a work programme, including a work programme on sustainable procurement;

Recognizing that several Parties have developed national and sub-national sustainable procurement policies;

Affirming the importance of ensuring that all procurement is undertaken in accordance with the principles of non-discrimination and transparency as reflected in the Agreement;

Hereby adopts a work programme with respect to sustainable procurement:

1. *Initiation of Work Programme on Sustainable Procurement:* At the first meeting of the Committee after the entry into force of the Protocol of Amendment to the Existing (1994) Agreement, the Committee shall initiate a Work Programme on Sustainable Procurement.
2. The work programme shall examine topics that include:
   a. the objectives of sustainable procurement;
   b. the ways in which the concept of sustainable procurement is integrated into national and sub-national procurement policies;
   c. the ways in which sustainable procurement can be practiced in a manner consistent with the principle of "best value for money"; and

b. den tekniske bistanden fra sekretariatet, i forbindelse med statistikkrapportering, til WTO-medlemmer som er i ferd med å tiltre avtalen, og
c. måter å sørge for at WTO-medlemmer som tiltrer avtalen, har de nødvendige midler for å overholde kravene til innhenting og rapportering av statistikk.

6. *Analyse av dataene:* Komiteen skal vurdere hvordan de statistiske opplysningene som partene årlig rapporterer inn til sekretariatet, kan brukes til videre analyser for å skape større forståelse for avtalens økonomiske betydning, herunder betydningen av terskelverdier for resultatene av avtalen.

Vedlegg E

Komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om et arbeidsprogram om bærekraftige anskaffelser

[Beslutning av 30. mars 2012]

Komiteen for offentlige anskaffelser,

som merker seg at partene, i henhold til artikkel XXII nr. 8 bokstav a) i avtalen om offentlige anskaffelser (avtalen), skal vedta og jevnlig gjennomgå et arbeidsprogram, herunder et arbeidsprogram om bærekraftige anskaffelser,

som erkjenner at flere parter har utarbeidet nasjonale og undernasjonale retningslinjer for bærekraftige anskaffelser,

som bekrefter betydningen av å sørge for at alle anskaffelser gjennomføres i samsvar med prinsippene om ikke-diskriminering og åpenhet som nedfelt i avtalen,

vedtar herved et arbeidsprogram som gjelder bærekraftige anskaffelser:

1. *Lansering av arbeidsprogrammet om bærekraftig utvikling:* På komiteens første møte etter at protokollen som reviderer den eksisterende avtalen (1994), er trådt i kraft, skal komiteen lansere et arbeidsprogram for bærekraftige anskaffelser.
2. Arbeidsprogrammet skal blant annet omfatte følgende temaer:
   a. formålet med bærekraftige anskaffelser,
   b. hvordan begrepet bærekraftige anskaffelser kan integreres i nasjonale og undernasjonale retningslinjer for anskaffelser,
   c. hvordan bærekraftige anskaffelser kan gjennomføres på en måte som er i tråd med prinsippet om best mulig forhold mellom pris og kvalitet, og

d. the ways in which sustainable procurement can be practiced in a manner consistent with Parties' international trade obligations.

3. The Committee shall identify measures and policies that it considers to be sustainable procurement practiced in a manner consistent with the principle of "best value for money" and with Parties' international trade obligations and prepare a report that lists the best practices of the measures and policies.

Annex F

Decision of the Committee on Government Procurement on a Work Programme on Exclusions and Restrictions in Parties' Annexes

[Decision of 30 March 2012]

The Committee on Government Procurement,

Noting that Article XXII:8(a) of the Agreement on Government Procurement (Agreement) provides that the Parties shall adopt and periodically review a work programme, including a work programme on exclusions and restrictions in Parties' Annexes;

Recognizing that Parties have included exclusions and restrictions in their respective Annexes to Appendix I of the Agreement (exclusions and restrictions);

Recognizing the importance of transparent measures regarding government procurement; and

Considering the importance of progressively reducing and eliminating exclusions and restrictions in future negotiations provided for in Article XXII:7 of the Agreement;

Hereby adopts the following work programme with respect to exclusions and restrictions in Parties' Annexes:

1. *Initiation of Work Programme on Exclusions and Restrictions:* At the first meeting of the Committee after the entry into force of the Protocol of Amendment to the Existing (1994) Agreement, the Committee shall initiate a Work Programme on Exclusions and Restrictions in Parties' Annexes with the objectives of:
   a. enhancing transparency with respect to the scope and effect of exclusions and restrictions specified in Parties' Annexes to Appendix I to the Agreement; and
   b. providing information relating to exclusions and restrictions to facilitate negotia-

d. hvordan bærekraftige anskaffelser kan gjennomføres på en måte som er i tråd med partenes internasjonale handelsforpliktelser.

3. Komiteen skal kartlegge tiltak og retningslinjer som den anser som bærekraftige anskaffelser gjennomført på en måte som er i tråd med prinsippet om best mulig forhold mellom pris og kvalitet og med partenes internasjonale handelsforbindelser, og utarbeide en rapport som inneholder en oversikt over beste praksis for disse tiltakene og retningslinjene.

Vedlegg F

Komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om et arbeidsprogram om unntak og begrensninger i partenes vedlegg

[Beslutning av 30. mars 2012]

Komiteen for offentlige anskaffelser,

som merker seg at partene, i henhold til artikkel XXII nr. 8 bokstav a) i avtalen om offentlige anskaffelser (avtalen), skal vedta og jevnlig gjennomgå et arbeidsprogram, herunder et arbeidsprogram om unntak og begrensninger i partenes vedlegg,

som erkjenner at partene har ført opp unntak og begrensninger i sine respektive vedlegg til avtalens tillegg I (unntak og begrensninger),

som erkjenner betydningen av gjennomsiktige tiltak når det gjelder offentlige anskaffelser, og

som tar i betraktning betydningen av gradvis å redusere og fjerne unntak og begrensninger i fremtidige forhandlinger som omtalt i avtalens artikkel XXII nr. 7,

vedtar herved følgende arbeidsprogram som gjelder unntak og begrensninger i partenes vedlegg:

1. *Lansering av arbeidsprogrammet om unntak og begrensninger:* På komiteens første møte etter at protokollen som reviderer den eksisterende avtalen (1994), er trådt i kraft, skal komiteen lansere et arbeidsprogram om unntak og begrensninger i partenes vedlegg med følgende målsetting:
   a. øke åpenheten med tanke på virkeområdet for og virkningen av unntak og begrensninger oppført i partenes vedlegg til avtalens tillegg I, og
   b. fremskaffe informasjon om unntak og begrensninger for å legge til rette for for-

tions provided for in Article XXII:7 of the Agreement.

2. *Transparency Programme:* Each Party shall submit to the Committee, no later than six months following the initiation of the Work Programme, a list of:
   a. country specific exclusions it maintains in its Annexes to Appendix I to the Agreement; and
   b. any other exclusion or restriction specified in its Annexes to Appendix I to the Agreement that falls within the scope of Article II:2(e) of the Agreement, except for exclusions or restrictions under review in the Work Programme on SMEs or where a Party has a commitment to phase out an exclusion or restriction in an Annex to Appendix I to the Agreement.

3. *Compilation of Submissions:* The Secretariat shall prepare a compilation of the submissions and circulate the submissions and the compilation to the Parties. The Secretariat shall include a list of Parties with outstanding submissions.
4. *Requests for Additional Information:* Any Party may periodically request additional information concerning any exclusion or restriction within the scope of paragraph 2(a) and (b), including measures that fall within the scope of any exclusion or restriction, their legal framework, implementation policies and practices and the value of the procurement subject to such measures. A Party receiving such a request shall promptly provide the requested information.
5. *Compilation of Additional Information:* The Secretariat shall prepare a compilation of the additional information in respect of any Party and shall circulate it to the Parties.
6. *Review by the Committee:* At the annual meeting provided for in Article XXI:3(a) of the Agreement, the Committee shall review the information submitted by Parties with the view to determining whether it provides:
   a. the fullest possible degree of transparency with respect to the exclusions and restrictions specified in Parties' Annexes to Appendix I to the Agreement; and
   b. satisfactory information to facilitate the negotiations provided for in Article XXII:7 of the Agreement.
7. *New Party Acceding to the Agreement:* A new Party that accedes to the Agreement shall sub-

handlingene nevnt i avtalens artikkel XXII nr. 7.

2. *Program for åpenhet:* Hver part skal, senest seks måneder etter at arbeidsprogrammet er lansert, sende komiteen en liste over
   a. landspesifikke unntak parten opprettholder i sine vedlegg til avtalens tillegg I, og
   b. alle andre unntak eller begrensninger angitt i partens vedlegg til avtalens tillegg I som kommer inn under avtalens artikkel II nr. 2 bokstav e), unntatt unntak eller begrensninger som er under gjennomgang i arbeidsprogrammet om små og mellomstore bedrifter, eller tilfeller der en part har forpliktet seg til å fase ut et unntak eller en begrensning i et vedlegg til avtalens tillegg I.
3. *Sammenstilling av det innsendte materialet:* Sekretariatet skal sammenstille det innsendte materialet og distribuere materialet og sammenstillingen til partene. Sekretariatet skal legge ved en liste over parter som ikke har svart.
4. *Anmodninger om tilleggsopplysninger:* Alle parter kan jevnlig be om tilleggsopplysninger om alle unntak og begrensninger som kommer inn under nr. 2 bokstav a) og b), herunder tiltak som kommer inn under ethvert unntak eller enhver begrensning, det juridiske rammeverket, retningslinjer for og praksis ved gjennomføring samt verdien av anskaffelsene som er underlagt slike tiltak. En part som mottar en slik anmodning, skal straks oppgi de ønskede opplysningene.
5. *Sammenstilling av tilleggsinformasjon:* Sekretariatet skal sammenstille tilleggsopplysningene om en part og distribuere dem til partene.
6. *Gjennomgang i komiteen:* På det årlige møtet omtalt i avtalens artikkel XXI nr. 3 bokstav a) skal komiteen gjennomgå opplysningene som er sendt inn av partene, med sikte på å fastslå om dette gir
   a. størst mulig åpenhet når det gjelder unntakene og begrensningene som er oppført i partenes vedlegg til avtalens tillegg I, og
   b. tilstrekkelig informasjon for å legge til rette for forhandlingene omtalt i avtalens artikkel XXII nr. 7.
7. *Ny part som tiltrer avtalen:* En ny part som tiltrer avtalen, skal sende listen omtalt i nr. 2 til

mit to the Committee the list in paragraph 2 within six months of its accession.

komiteen senest seks måneder etter tiltredelsen.

Annex G

Decision of the Committee on Government Procurement on a Work Programme on Safety Standards in International Procurement

[Decision of 30 March 2012]

The Committee on Government Procurement,

Noting that Article XXII:8(a) of the Agreement on Government Procurement (Agreement) provides that the Parties shall adopt and periodically review a work programme, including a work programme on safety standards in international procurement;

Noting that Article X:1 of the Agreement provides that procuring entities "shall not prepare, adopt or apply any technical specification with the purpose or the effect of creating unnecessary obstacles to international trade";

Noting that Article III:2(a) of the Agreement does not prevent Parties from imposing or enforcing measures necessary to protect of public safety, provided that such measures are not applied in a manner that would constitute a means of arbitrary or unjustified discrimination or a disguised restriction on international trade;

Recognizing the need for a balanced approach between public safety and unnecessary obstacles to international trade;

Recognizing that diverging practices among the Parties as regards public safety may have an adverse effect on the performance of the Agreement;

Hereby adopts the following work programme with respect to safety standards:

1. *Initiation of Work Programme on Safety Standards in International Procurement:* At the first meeting of the Committee after the entry into force of the Protocol of Amendment to the Existing (1994) Agreement, the Committee shall initiate a Work Programme on Safety Standards in International Procurement.
2. The Work Programme shall examine topics with the view to sharing best practices on items that include:
   a. The manner in which public safety concerns are addressed in legislation, regulations and practices of the Parties and guidelines relating to the implementation of the Agreement by procuring entities;

Vedlegg G

Komiteen for offentlige anskaffelsers beslutning om et arbeidsprogram om sikkerhetsstandarder for internasjonale anskaffelser

[Beslutning av 30. mars 2012]

Komiteen for offentlige anskaffelser,

som merker seg at partene, i henhold til artikkel XXII nr. 8 bokstav a) i avtalen om offentlige anskaffelser (avtalen), skal vedta og jevnlig gjennomgå et arbeidsprogram, herunder et arbeidsprogram om sikkerhetsstandarder for internasjonale anskaffelser,

som merker seg at oppdragsgivere, i henhold til avtalens artikkel X nr. 1, ikke skal «utarbeide, fastsette eller anvende en teknisk spesifikasjon eller fastsette en prosedyre for samsvarsvurdering som har som formål eller virkning unødig å hindre internasjonal handel»,

som merker seg at avtalens artikkel III nr. 2 bokstav a) ikke hindrer partene i å treffe eller håndheve tiltak som er nødvendige for å beskytte offentlig sikkerhet, forutsatt at slike tiltak ikke anvendes på en måte som ville utgjøre et middel til vilkårlig eller urettmessig forskjellsbehandling eller en skjult begrensing av internasjonal handel,

som erkjenner at det er behov for å finne balansen mellom offentlig sikkerhet og unødvendige hindringer for internasjonal handel,

som erkjenner at ulik praksis hos partene med hensyn til offentlig sikkerhet kan virke negativt inn på avtalens virkemåte,

vedtar herved følgende arbeidsprogram som gjelder sikkerhetsstandarder:

1. *Lansering av arbeidsprogrammet om sikkerhetsstandarder for internasjonale anskaffelser:* På komiteens første møte etter at protokollen som reviderer den eksisterende avtalen (1994), er trådt i kraft, skal komiteen lansere et arbeidsprogram om sikkerhetsstandarder for internasjonale anskaffelser.
2. Arbeidsprogrammet skal ta for seg blant annet følgende temaer med sikte på å dele beste praksis på området:
   a. hvordan det tas hensyn til offentlig sikkerhet i partenes lovgivning, forskrifter og praksis, og hvilke retningslinjer som gjelder for oppdragsgivernes gjennomføring av avtalen,

b. The relationship between the technical specifications provisions in Article X and protection of public safety in Article III of the Agreement and in the Parties' Annexes to Appendix 1;
c. The best practices that may be adopted to protect public safety in light of the provisions on technical specifications and tender documentation in Article X.

3. The Committee shall develop the scope and timetable for the examination of each topic identified in paragraph 2. The Committee shall prepare a report that summarizes the outcome of its examination of these issues and lists the best practices identified in paragraph 2(c).

b. forholdet mellom bestemmelsene om tekniske spesifikasjoner i avtalens artikkel X og bestemmelsene om offentlig sikkerhet i avtalens artikkel III og i partenes vedlegg til tillegg I,
c. beste praksis som kan vedtas for å beskytte den offentlige sikkerhet i lys av bestemmelsene om tekniske spesifikasjoner og konkurransegrunnlag i artikkel X.

3. Komiteen skal fastsette omfanget av og tidsrammen for arbeidet med hvert tema nevnt i nr. 2. Komiteen skal utarbeide en rapport som sammenfatter resultatene av arbeidet med disse temaene og gir en oversikt over beste praksis som nevnt i nr. 2 bokstav c).

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer fra:
Departementenes servicesenter
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 22 24 20 00

Opplysninger om abonnement, løssalg og pris får man hos:
Fagbokforlaget
Postboks 6050, Postterminalen
5892 Bergen
E-post: offpub@fagbokforlaget.no
Telefon: 55 38 66 00
Faks: 55 38 66 01
www.fagbokforlaget.no/offpub

Publikasjonen er også tilgjengelig på
www.regjeringen.no

Trykk: 07 Xpress AS 05/2013